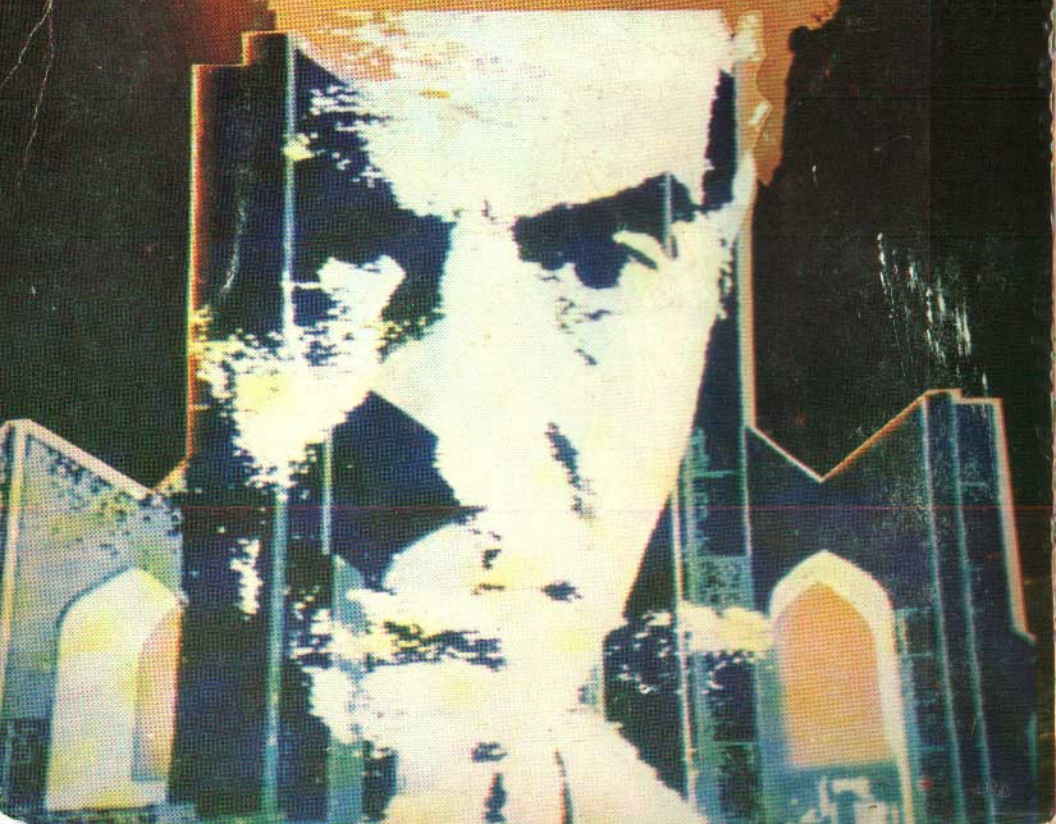




# ای وای آنام

(شهریارین دیوانیندان  
سئچیلیمیش شعرلرین ترکجه ترجمه سی)

به همت :  
پروفیسور غلامحسین بیگدلی



شہر مارین دیوانیدان

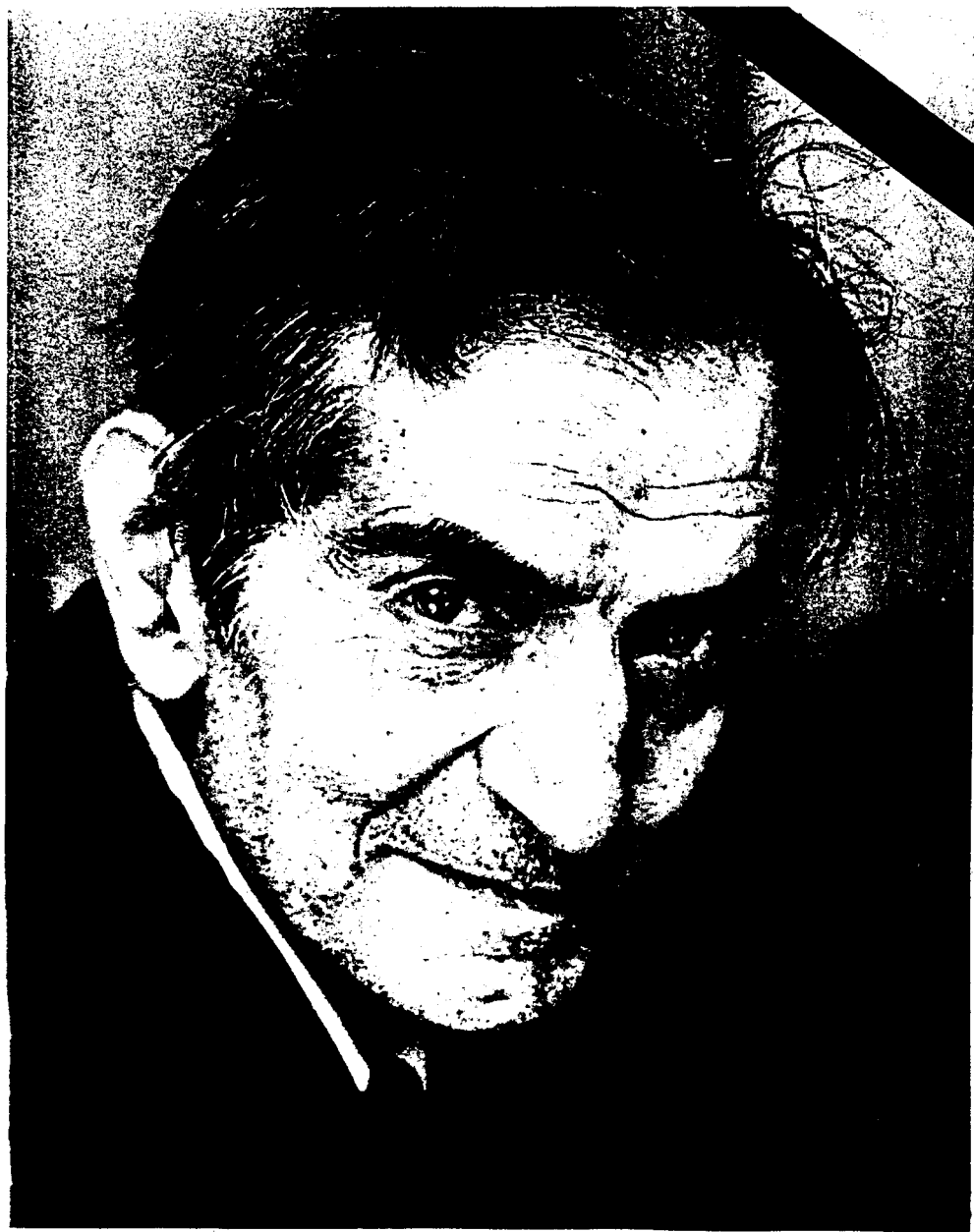
شجلیش شعرارین

ترجمہ ترجمہ سی

پروفورغ بیگدی



شهریارین دیوانیندان . . .  
توپلایان : پرفسورغ . بیگدلی  
ناشر : تبریز ، نشر فرهنگ  
نوبت چاپ : اول  
تیراژ : ۳۰۰۰ جلد  
چاپ : کیهان  
حروفچینی و لیتوگرافی : هادی  
طرح روی جلد : احمد سرخین (للهنیا) ، اجرا : کان فیلم  
حق چاپ محفوظ





## منت دارلیق

رحمتلی اوستاد شهریارین فارسجادان تورکجهیه چئوریلیمیش اثرلری نین  
چاپا حاضیرلانیب یاییلماسیندا نشریاتیمیزا یاردیم گو سترن آذربایجانین  
گو رگملی شاعرلری احمد حیدراوغلو، حمید آرش و شعرلرین دیلیمیزین املاء  
قایدالاری ایله اویغون باسیلماسینا سعی آپاران شاعر و ادبیاتچی بهروز  
سلطانپورا منت دارلیغیمی بیلدیریرم .

فرهنگ نشریاتی



کتابین ایچینده کیلر  
فارسجادان ترجملر

صفحه	ترجمه ائدنی	گئجه نین افسانه سی
۹	(ا. مبارز)	گئجه نین افسانه سی قطعلر و مثنوی لر
۱۰۳	(خ. رضا)	شعر و حکمت
۱۳۹	(م. زهتابی)	استالینگراد قهرمانلاری
۱۵۳	(ا. حسینی)	قارداشیم اوغلو هوشنگه
۱۶۲	(خ. رضا)	ای وای آنام!
۱۷۴	(خ. رضا)	قصیده (بیر پارچا ترجمه ائدنی)
۱۷۸	(ف. صادق)	مومیالا نمیش آدام
۱۸۵	(ا. مبارز)	صبا اولر می؟
		غزل لر
۱۸۹	(م. سیدزاده)	هدایت چیراغی
۱۹۱	(م. سیدزاده)	طوفان شامی
۱۹۲	(م. سیدزاده)	قدیم عهد- پیمان
۱۹۴	(م. سیدزاده)	تدریجا" انتحار
۱۹۵	(م. سیدزاده)	وحشی شیگار
۱۹۶	(م. سیدزاده)	گج بخت
۱۹۷	(م. سیدزاده)	دلی پری
۱۹۹	(م. سیدزاده)	غزال و غزل
۲۰۱	(م. سیدزاده)	عشقی مئشه سی
۲۰۲	(م. سیدزاده)	حافظ ابدی دیر
۲۰۴	(م. سیدزاده)	انسان اول
۲۰۵	(م. سیدزاده)	یانیق لی ساز
۲۰۶	(م. سیدزاده)	سحر پیاله سی
۲۰۸	(م. سیدزاده)	تاجبخشین گامانی



کتابین ایچینده کیلر  
فارسجادان ترجمهلر

۲۱۰	(م . سیدزاده)	حزین ناله‌لر
۲۱۱	(م . سیدزاده)	گنجه خماری
۲۱۳	(م . سیدزاده)	عهدین قیزان صنم
۲۱۴	(م . سیدزاده)	جنت قوشو
۲۱۵	(م . سیدزاده)	عاشیقین گیلئی
۲۱۶	(م . سیدزاده)	محبتله گل‌میش آی اوزلو
۲۱۷	(ا . مبارز)	تاریم میم
۲۱۸	(ح . بلوری)	آتامین ماتمینده
۲۲۰	(ح . بلوری)	دو یوش
۲۲۱	(ح . بلوری)	ابدی خزان
۲۲۲	(ب . آذراوغلو)	وطنه قاییدارکن
۲۲۳	(ا . حسینی)	بیر گنجه قمرله
۲۲۴	(ا . حسینی)	آرازین قاییقلاری
۲۲۵	(ا . حسینی)	ای وفاسیز
۲۲۶	(ا . حسینی)	ایندی نییه؟
۲۲۷	(ف . صادق)	آذربایجان
۲۲۸	(غ . بیگدلی)	الیم انگینه
۲۲۹	(غ . بیگدلی)	انتظار

# گنجہ نین افسانہ سی

## گنجہ نین افسانہ سی

گوندوزون ساقی سی گونش جامی نی  
دئویریب سیندیرار مئینی توء کر .  
اولدوزلار سپیلر آغلار گوء زوندن ،  
گوء یلره آھیندان بیر عمان چوء کر .  
سئودالی باشینی قویار دیزینه ،  
گوندوزون اوونو یئتیشتر سونا ،  
بو زامان آچیلار یئنی بیر پرده ،  
عالم بوروسده قارا بیر دونا .  
گولمہلی بیر صحنہ دوزلدر گنجہ ،  
باشلانار گوئی لردہ آتش فشانلیق .  
نہ قدر سحر گار بیررئٹ یسسوردور ،  
گنجہ نین ایشینی سئزسن بیر آنلیق !  
فلک ایگنہ آلیب ، قارا آطلا سین  
اوستونہ شاھانہ گوء وھرلردوزر ،  
او سونسوز دنیزین انگین لیگیندہ  
سماپری لری قو کیمی اوزر .

اولدوزلار باشلایار میناکارلیغا ،  
 اوزونه خال دوزر ماوی فلکین .  
 افق آرخاسیندان ایشیق ساچان آی  
 صحنه‌نی بزه‌یر قیزیل تاج تکین .

## آی آرتیستی

آی آدلی آرتیستی گو‌رسونلر دئییه ،  
 عالم گو‌ز قیرپمادان چکیر انتظار .  
 دونیا بیر سالون دور ایشیق ، قارانلیق ،  
 اورا دا گو‌رونن ، گیزله‌نن ده وار .  
 آرخالی ، چیگین لی ، اتکلی داغلار ،  
 ووقارلا اوتورموش لوژالاردا تک ،  
 اوجالی - گو‌دکلی سرو ایله قوواق .  
 بزه‌نیب دوزولموش جاوان قیزلار تک .  
 شاخه‌لرسه دجل اوشاغا بنزر ،  
 ایره‌لی گئچمک چین ، بیر - بیرین ازر .  
 گو‌زل پری کیمین دامین دالیندان ،  
 بیاض اندامیلا آی‌کی ، بویلانیر ،  
 دئیرسن کی ، بابیل سئحر کاری‌دیر ،  
 بیر آندا قویودان گو‌یه توللانیر .  
 هاله‌دن تور سالیب دلبر اوزونه ،  
 توتوب چئوره سینی ماوی دالغالار .

گنجینه‌ن یولونا اودور نور ساچان ،  
 گنجه ایله آیین بیر داستانی وار .  
 حسنونون تعریفی یئتیشمز باشا ،  
 بوتون دونیا ائدر آیا تاماشا .  
 اوتانجاق قیز گیمی آدیملایراق ،  
 صحنه‌نی حسنویله ایشیقلا ندیریر .  
 زهره روبایینی باسیب باغرینا ،  
 موسیقی سسینی دالغالا ندیریر .  
 ناهیدین ، پروینین قیزیر دابانی ،  
 مجلسه رقص ایله گلیر یاراشیق .  
 غفیلدن ائله بیل ایلدیریم چاخیر ،  
 عالمی بیر آندا چولقاییب ایشیق .  
 او قارا هاییل لر قیریلیر ، قوپور ،  
 داغین آرخاسینا توؤ گولور بوتون .  
 آیین گوزگوسونده ، دئمک ، طبیعت ،  
 ساچینی پریشان گوؤ رموشدور بوگون ؛  
 حسنونو عالمه گوؤ سترسین دئییه ،  
 ساچینی توپلاییب ، آتیر گئری یه .  
 اوکئاندا دالغایا بنزه بیر مهتاب ،  
 یاییلیر هریانا ناقوس سسی تک .  
 سانکی سیر گیزله دن بو قوجا دونیا  
 ایسته میش سیرلری آچیب گوؤ سترمک ،  
 بوؤ یوک عظمت له ، چکیلیر پرده ،  
 روح لاری سارسیدیر بو توؤ ، بو بوساط .

سالون صحنه ایله بیرلشمیش آرتیق ،  
 سالون هئج صحنه دن قالارمی ، هئیهات؟!  
 ایگی سی قوووشوب گونش جامی تک ،  
 وئریر ابدیت حسنونه بزک .

دونیانین گوؤزونو چولغامیش یوخو ،  
 دووور مئشه ، دنیز ، داغلاردا قورخو .  
 طبیعت رنگارنگ بیر فیلمه بنزر ،

سولار داش گوؤزگودور ، سالینسا نظر .  
 سودا قیریلیمشدير آیین آیناسی ،  
 داغیلیمیش هر یانا شیشه پارچاسی .  
 گئینیب یام یاشیل ایپکدن پالتار ،  
 اوؤزونه وئرمیشدير بزک آغاجلار .

رقص ائدير وجدایله یارپاقلار ، بودور ،  
 اونلارین توک قدر نقصانی یوخدور .  
 اسديریر زولفونو رقاصه نسیم ،

وئریر زنجیر کیمی رقصینه تنظیم .  
 شهر بیر آلا آت رنگینی آلمیش ،  
 حئیرته غرق اولوب ، سگوتا دالمیش .  
 سوساراق باش - باشا وئرمیش داخمالار ،

سانکی نئی سسی ایله بیر سورو یاتار .  
 شهرین اوستونده ایلدیریم چاخار ،  
 دئیرسن ، لعل دولو بیر چایدیر آخار .  
 بیر تپه اوستونده اوتورسان اگر ،  
 شهر گوؤهر دولو دنیز گوؤرونر .

سایه‌لر الینه قلمی آلمیش،  
خیال پرده‌سینه ناخیش‌لار سالمیش.

## منشه‌ده آی ایشیغی

منشه‌نین قارانلیق زؤلاقلاریندا ،  
مشعل‌لر آلیشیب - یاندی بیر آن‌دا .  
آغاج‌لار باشینی قالدیردی در حال ،  
گوئه‌نولده هیجان ، اضطراب ، ملال .

بودور ، آی سانارسان فوتبول توپودور ،  
شرقین قاپی‌سینا وورولوب قالمیش .  
هرله‌نیب قویویا دوشمه‌سین دئییه ،  
اؤزونه هاله‌دن بیر توردا سالمیش .

بلکه‌ده بیر گوموش قاییق‌دیر ، اوزوب ،  
شرق ساحیلینده آتمیش‌دیر لنگر .  
گوئه‌ینگی نوردان‌دیر مُلگ‌لر کیمی ،  
انگی مهتاب‌دیر ، یئردن سورونر .

آی ایشیغی قوشو چال‌دیقجا قاناد ،  
گوموش توزو سپر منشه‌لیک‌لره .  
غالب قوشون کیمی نور سئلی آخار ،  
افق‌لر غرق اولار نوردا بیر کره .

آی - اولدوز اوردوسو اللرده نیزه  
 قارنلیق اوستونه هوجوما گئچر.  
 پری لر یوردونا چئوریلر مئشه،  
 هر یاندا افسانه، افسون سو یله نر.  
 یا غار افقلردن ایشیق عالمه،  
 قارنلیق توستوتک چکیلر گئری.  
 ال با یا خا اولار نورلا قارنلیق،  
 ائله بیل دو یوشور دیو ایله پری.  
 آغا جلا ر لاییندان یا غار سُرعتله  
 مهتاب قطره لری فرشته کیمی،  
 بند اندر اونلاری بیر شاخا هرآن،  
 مئشه نی اوخشایان کنجه نسیمی.  
 بوداق خیشیلتی سی، مه یئلی، مهتاب،  
 کو نولده دو غورار نشئه، قورخو، شک.  
 کوموشو کوسونو آی ایشیغی نین  
 آلیب بیر طرفه شیغی یار گولک.  
 سانا رسان، مئشه نین درین لیگینده  
 تیریه - تیریه مشعل سورونر.  
 گولکین دو یدوگو سویا بیرجه باخ،  
 زره لی قوشوندان بیر سئل گو رونر.  
 عکس اندر حووضدا سروین سایه سی،  
 پری لر شاهینین فیروزه تاختی.  
 گوموش اندامیلا آی پری کیمی،  
 او سودا چیمرکی، آچیلسین باختی.

اولدوزلار ، دوۋورونده حالقا وورراق ،  
 شاهين اطرافيندا گنيزلر گيمي .  
 اسنده بير ياندان يابانجى گولگ ،  
 تيتيرلرلپهلى دنيز لر گيمي .

ائله سارينميش گى ، شوولر ، بوداقلار ،  
 مئشه بير اوۋرتولو گوللوگه اوخشار .  
 يارياقلار هرهسى ياشيل بير حباب ،  
 آسيلير آلتيندا چيراق تگ مهتاب .  
 مئشه بىزك ووروب گولدن ، چيچكدن ،  
 دوۋنموش بير ياتاغا الوان ايپكدن .  
 بورا تنهاليغين سئيرانگاهى دير ،  
 خيالىن ، سئودانين جوۋولانگاهى دير .  
 كوۋرونور هر ياندان بير دلبر پرى ،  
 هره بير مجنون چيخير مُسترى .  
 بير يارپاق دوشونجه اوۋركوب قاچيرلار ،  
 كوۋلكهده عشقون صحبت آچيرلار .  
 هله بئشيكده دير شعرين گوۋزلى ،  
 گوۋزو يوخولودور ، سوۋزو مزهلى .  
 نئىسى آسيلميش گوللو بوداقدان ،  
 مئھين لا يلا سىلا يوگره نير هر آن .  
 خيال باجاسيندان بويانير گوۋنول ،  
 جامال عالمى نى هئى آنير گوۋنول .  
 بو پرده داليندا يوز سيره يول وار ،



اوردا روحانی لر خلوت قورارلار .  
 بو تمیزها وادا سحر چاغی تک ،  
 دنیا سحر گیمی آلمیش باشقا رنگ .  
 عالمه یاییلمیش عشقین لذتی ،  
 بشر اوندان آلمیش حسن خلقتی .  
 بیر قیز گولوشوتک اینجه دیر گولک ،  
 طبیعت محبوب دور ، پاک دیر مریم تک .  
 مئشه نین گئجه سی جنت صبحو دور ،  
 اورادا حوری لر یئره نور سوزور .  
 بیر آرخدان سو آخیر ، بیر آرخدان گوموش ،  
 اونلاردان عالمه زومزومه دوشموش .  
 سو آخیر ، سانیرسان ، نغمه او تور ساز ،  
 حُسن ائدیر عشق ایله هئی راز و نیاز .  
 آغاجلار آلتیندان گوءگره بیر آرخلار ،  
 سانگی توی توتولوب ، موسیقی چاغلار .  
 بودور ، طاووس گزیر یاشیل لیق باغدا ،  
 سانگی شوخ بیر گلین سوزور اوتاقد .  
 مهتاب سو آرخیندا جیلوله نر کن ،  
 بیر جیوه بولاغی آخیر ، دئیرسن .  
 سوءیود بولاق ایچره اود گیمی یانیر ،  
 گوئلگه توستوله بیر ، نور آلولانیر .  
 او اولدوز کی ، تیتیرک سودا دایانمیش ،  
 قیزیل قطره سی دیر ، جیوه یه داممیش .  
 گئجه یولدان او تن سرخوشلار گیمی ،

سئل آخیر ، نعره سی با سمیش عالمی .  
 باخین شلاله یه ، نئجه پارلا بیر !  
 ساچینی توپوغا توؤگور ، چاغلا بیر .  
 مئشه نین کاشی دان اوجا طاغی وار ،  
 دیواری ، قاپی سی اینجه ناخیشلار .  
 ازل شاعیری نین طبعیندن دوغان  
 غزل تک یار باقلار ، دوزه لتمیش دیوان .  
 بو طلاغین قو بیه سی عرشه یوگسه لر ،  
 حُسنو قارشی سیندا عالم باش اگه ر .  
 سانگی آسمان دا اولموش سرنگون ،  
 اونا آغاجلار دان وورولموش ستون .  
 جنت غرقه سینه اوخشار شاخه لر ،  
 قالخیب بیله - پیلله گو یلره قدر .  
 او عرشین اوستونده نئجه بیر ملک ،  
 قومرو ورد اوخویور طواف ائدرک .  
 روحلار گاه گو رونور ، گاه دا محو اولور ،  
 هیولا واهیمه ، خیال دوغورور .  
 گو زل منظره دیر هر یانا باخسان ،  
 بو سیری آنلاماق دنگیلدیر آسان ،  
 بو جلال ، عظمت ، بو بوساط نه دیر ؟  
 حاققین جمالینا بیر آیینه دیر .  
 سازیندا خوش نغمه چالیر ملکوت ،  
 گو تول نغمه سی دیر بورادا سکوت .  
 دگیر میضراب کیمی شاخه یه نسیم ،

او: لمزلیک سازیندا شاخه لر بئر سیم .  
 باش اگیب اُفنده ، اوز قویوب آستا ،  
 سازین چاناغینا ساز چالان اوستا .  
 مهتابین گوموشو ، ایپک تئل لری ،  
 سازین سیم لرینه وئریب زیوری ،  
 چالینان آهنکه قولاق آساراق ،  
 رقص ایله ماهنی یا باشلامیش آفاق .  
 جانلانیر گیزلی جه بوتون ذره لر ،  
 شو و قدن حیاتین اندامی تیتیره .  
 فلک چالغی چی سی دف قیلیم آیی ،  
 چالاراق عالمه سالمیش هارایی .  
 چرخین افسانهوی ساحر قیزلاری ،  
 رقص اندیر ، توتما ییر بئر آن قراری .  
 بئر گوزگو سایلیر قوجا طبیعت ،  
 تاپمیش او گوزگوده عکسینی خلقت .  
 اولموش طبیعتین سازچی سی ناهید ،  
 ساز چالیم - اوخویور ، نغمه سی - توحید .  
 شاباش وئرمک اوچون هئی اتک - اتک ،  
 سپیر باشیمیزا اینجی لر فلک .  
 کو: نول دويسا ، قولاق ائشیتسه اگر ،  
 بو سکوتدا واردیر بو یوک سیرلر .  
 دئیر ، بئر آغیز وار گئنیش فلکده ،  
 چکیر غبیطه سینی اونون مَلکده .  
 او آغیز سوسماقلا یوز معنا سو یلر ،

اؤنونده مات قالار اونون سئونلر.  
 سوساغین باشقا بیر حکایتی وار،  
 سنده گئت، معنای سوساقدان آختار.  
 دردلی لر بیر پناه آختاران زامان،  
 هر شئی آنلایار بیرجه باخیش دان.  
 عیسانین اوزونده معصوملوق، عفت،  
 هله‌دیل آچمادان بللی ایدی، البت!

## مثنه‌نین خورتدانی

مثنه کناریندا، داخمادا گنجه  
 اوزانمیش ساده لووح، یئتمیم بیر اوشاق.  
 گو'زونه بوداقلار بالتا گو'رونور،  
 خورتدانی یادینا سالیق قورخاراق.  
 گو'زونو ترک ائدیر یوخو بوسوتون،  
 «آنا! .. دئییب گزیر، هاردادیر آنا؟!»  
 آتاسی دؤنندن ایشه گئده‌رک،  
 هله‌ده دو'نمه‌میش اؤز کوماسینا.  
 گنجه قارانلیق دیر، قیش دا آمان سیز،  
 باییردا طوفان دیر، آغاجلار اسیر.  
 آغلاماق ایسته‌میر، بیردن خورتدانی  
 یادینا سالاراق سسینی کسیر.

ال آتیب سوءیله ییر: «آنا جان ، منم ،  
قوجاغین ، قولاغین ، گولوشون هانی؟  
واللاه ، گوسمه میشم ، آنا جان ، سندن ،  
یانیندا یاتیرام ، قوجو بالانی!

من گی قند اوغروسودنگیلم ، آنا!  
عاغیللی بالانام ، وئرمه خورتدانا!

دئمشدین گی ، مندن گوسمه یه جگسن ،  
گل ، منه نه دئسن ، گوؤ زومون اوسته!

نه گناه ایشله دیم ، قاچیرسان بیله؟  
آتاراق گئتمیش سن اوزومون اوسته؟

آنا جان ، بودور باخ ، سسله نیر خورتدان ،  
آلچا آغا جی نین دیبینه گلیمیش .

وای ، آنا ، نئجه ده قورخونج سسی وار ،  
ائله بیل عیفریت دیر ، گوؤ یه یوگسلمیش .

دیشین شاققیلدادیر ، هئی میریلدا ییر ،  
دئیر: یئییه جگم سنی آی اوغلان!

قاپی نین دالینا چاتمیش دیر آرتیق ،  
ایندیجه گیره جک ، واللاه ، باجادان!

چوئلده اسن گولک گوجلنه نیر بیردن ،  
قاپی نی اوینا دیر یئریندن همن .

دیو کیمی قارالتی گیریر قاپیدان ،  
یوگو رور ، باغیریر ، دورمادان بیر آن .

اوشاڻی گابوس تک ایزله بیر خیال ،  
 باغیریب بیخیلیره دیلی قالیر لال .  
 نظر سال حالینا ، لال اولسا بئله ،  
 یئنه ده یالواریر حرکتی ایله :  
 — آناجان ! او خورتدان بودور ، گلدی ، وای !  
 چنگینه آلاراق آپاریر ، هارای !  
 ایتی پنجه سی ایله توتوب سینه مدن ،  
 رحم ائله ، آی آنا ، گل ، آل الیندن .  
 طاقتیم توگه نیب ، باشیم هرله نیر ،  
 خورتدانلار حالیمی گوؤروب اگله نیر .  
 رقص ائدیر دوؤوره مدده دیولر ، آنا جان !  
 گوؤزلری اود ساچیر سانکی بیر وولگان !  
 خورتدانلار گئچیریب منی چنگینه ،  
 چگیرلر مئشہنڻن درین لیگینه .  
 قورخودان ، آناجان ، یقین بیل کی ، سن  
 اوؤزوم اوؤز آدیمی اونوتوشام من .  
 یاریب قارانلیغین باغیرینی هر آن ،  
 بیر گوؤلده اوزورم ، اوزدوگوم سو — قان .  
 دوؤوره مدده مئشہلر ، داغلار هرله نیر ،  
 دسته — دسته دیولر گزیر ، سؤله نیر .  
 مئبوهلی آغاچلار ، یاخشی قیل نظر ،  
 هرہ سی بیر دیودیر ، الینده خنجر .  
 یاغیر هئی باشیما آغیر یومروقلار ،  
 خنجرله باغیریمی یارالاییرلار .

دارتیب قویاریرلار قولاقلا ریمی ،  
قیریرلار باشیمی ، آباقلاریمی .

تپه‌نین دیبینده دنیب - گولمه‌دن  
بیردستد دایانمیش اگنینه گفن .  
قارالیب ، ایریمیش قوجا قاری لار ،  
جیکنبنده هریانا تابوت داشییار .  
هریانا باخیرسان ، اولموش گوهرپه‌دیر ،  
مئیتلر بورادا تپه - تپه‌دیر .  
چگیر هر طرفه سوپورگه کولک ،  
سوپورور جسدی قورو یاریاق تک .  
ماتم موسیقی سی چالیر ایلدیریم ،  
بولود گفن بیچیر ، هتی دلیم - دلیم .  
آیدا بیر اولوتک گفن قوللانیر ،  
بولود گفنینه ، غریبه یوللانیر .

مگر ائشیتمه‌دین ناله‌می ، آنا ؟  
نییه نامهربان اولدون بالانا ؟

آنانین روحوکی ، گو‌یلرده بو آن ،  
گوهرپه‌نین حالینی گو‌ردو پریشان ،  
طاقتی توگندی بو منظره دن ،  
یاریب افقلری چیخدی پرده‌دن .

عرشین ستونونو الینە آلدی ،  
 اوغلونو قورتارماق قئیدینە قالدی .  
 اوغلونون جانینی یاتاقدان آنا  
 مەتاب گەندیلە چکدی یانینا .  
 سەر گوۋردولر کی ، یئتیم وئریب جان ،  
 قورتارمیش حیياتین داش زندانیندان .

## مەشەنەن طوفانى

قارانلیق گەنجەدە مەشە اوغولدار ،  
 ھەر یئردە ولولە ، غۇلغۇلەر وار .  
 کولک آغاچلارا چکیر سیللەر ،  
 قورخودان گوۋزومە دیولر گوۋرونر .  
 دیولر ، قاراچی لار ، خورتدانلار بوگون  
 یئریدە ، گوۋیودە توتەموش بوسبوتون .  
 ھەممە باشلاپیر دیو ایلە پیری ،  
 قورخودان قان اولور خالقین جیگری .  
 بشرین فیگرینی دیو اوغور لاپیر ،  
 اورگلر سینەیە آرتیق سیغماپیر .  
 ۋاھمە ، اضطراب ، چوۋگەمشدور جانا ،  
 عاغیلدا قورخودان گلەمیش آمانا .  
 پوسقودا پیرتیجی دیولر اوتورموش ،  
 سنی توتماق اوچون تلەر قورموش .



کولک ائله وورور سیلله اوزلره ،  
 چوۛ گور توستو، دومان یانار گوۛ زلره .  
 باخین ، هر طرفی دیولر بوروموش ،  
 مونقول اوردوسوتک باشلامیش یوروش .  
 کولک قار اوزوندن آلیر پردهنی ،  
 بیغیر ماغاریا یوزمین گللهنی .  
 قیجیییر دیشینی وحشی دیو، گولور ،  
 اوزوندن ، گوۛ زوندن اوۛ لوم توۛ گولور .  
 بیر دیو پنجه سی دیر هر یاریاق ، باخسان ،  
 هر آغاج اوۛ لومدن قورخونج بیر نشان ،  
 گنجه زنجی سی نین گور ساچینا باخ ،  
 غضب دنیزی دیر ، دالغالی آنجاق .  
 گول توتور اتکدن بیر تیگان کیمی ،  
 کولکدن آلشیب اود یانان کیمی .  
 اولدوزلار اوردوسو یوسقودان چیخیر ،  
 هجوم گنچرک هر سددی بیخیر ،  
 سئل سالیر گورولتو بوتون جهانان ،  
 اوخشار زنجیردهگی قیز میس اصلانا .  
 آغاجلار دوۛ شه میس سیلله اوقدر ،  
 فلگین یاناغی گوۛ م گوۛ ی گوۛ رونر .  
 اوقدر قورخونج دور محیط گی ، اصلان ،  
 سورونوب یول گزر ، نجه بیر سیچان .  
 قوشلار چیخاریرسا سسینی بعضا" ،  
 «اسیر اوشاقلار دیر آغلار» دئیرسن ،

قیوریلیب ایلان تک آرخدا آخیر چای،  
 بوغوق بیر آهنگله قویارمیش هارای.  
 دیولرین بورولموش بونوزلاری تک،  
 بوداقلار چاتیلیمیش بیر - بیره، گئرجک.  
 بیتکی لر هامی سی سیکیریب خنجر،  
 انسانین گو'کسونو بوداماق ایستر.  
 اوغولدار قولاقدا کولگین سسی،  
 عکس اندر بئینینده شیمشک شعله‌سی.  
 کلله لر ایچینده بئینیمیز قاینار،  
 آلار دو'ورده‌میزی وحشی جاناوار.  
 اورک گو'کسوموزده او قوشا بنزر  
 کی، شاهین جاینای جانینی اوزر.  
 لاکین غنچه کیمی آچینجامهتاب،  
 فتنه‌گتیرمه‌دی گور ایشیفا تاب.  
 بهشت پری سی تک کولومسه‌دی آی،  
 جهنم، فیلمینی بیغدی لای بالای.

## داغلیق سیمفونیا سی

گنجه و داغ

داغین گنجه‌واختی بیر جلالی وار،  
 داغلی دوزنلیکلر جنته اوخشار،

گنجه، آی ایشیفی چولغایار داغی،  
 یانار داغ دوشونده عشقین چیراغی.  
 تاج قویوب باشینا آیدان، او یونر،  
 اگنینه قیزیلدان خلعت گنیینر.  
 بوتون صحرالارین سلطانی دیر داغ،  
 اولمز غزللرین عنوانی دیر داغ.  
 داغ بیزده سوننجین چشمهسی دیر، بیل،  
 باباگوهی اتمیش داغلاردا منزل.  
 مشرقده ائله کی آی، کونش پارلار،  
 اولجه ایشیفی داغلارا سالار.  
 یئندده مغربد یوللانان زامان،  
 سونونجو بوسه نی آلار داغلاردان.  
 بو چیخیب - باتماغین باشقا حسنو وار،  
 اونو یاخشی دویور بیزیم داغلی لار.  
 آرخاسیز، پناهسیز بیر داغ کیمی یم،  
 داغلی لار دردینی چکیب، اولورم.  
 داغ دیر باشیمیزی کویه قالدیران،  
 داغدان فلک لره یول آچیر انسان.  
 آچیب قارشیمیزا بو یوک بیر کتاب،  
 دئییر خلقتده کی سرلری تاپ!  
 بیزیم کونلوموزو آییبریر یئردن،  
 فلک لر سئیرینه آپاریب هر دن.  
 داغی اولیرنسلر عارف آداملار،  
 حکمت شرابیندان سرخوش اولارلار.

هنر خزنه‌سی وار داغدا حسابسیز ،  
 گو‌تور او خزنه‌دن حساب - کتابسیز .  
 عارف انسان گیمی داغ یوخو گو‌رموش ،  
 حبله‌یه ،ریایا آرخا چئویرمیش .  
 نه دیودن چکنیر ،نده پری‌دن ،  
 الهی حُسن ایله جلوه‌لنرکن .  
 گنجه شووق اوزوندن گو‌یه یوکسه‌لر ،  
 عرشدن - فرشدن داغ توتار خبر .  
 ایستر ایشیق اولسون ،ایستر قارانلیق ،  
 داغ عرشه یاخیندیر هامیدان آرتیق .  
 فلک قولاغینا دئیر ناغیللار ،  
 بشرین دردینه علاج آختارار .  
 پاک‌دیر ،مقدس دیر مسیحا گیمی ،  
 عیسی نفسی‌دیر داغین نسیمی .  
 داغ بئشیک سایلیر پیغمبرلره ،  
 اورادان وهی‌لر چاتیر هر یثره .  
 داغین وصفه لایق او‌ولادلاری وار  
 کی ،اونلار دونیانی زندان سایلارار .  
 بو عالم نه قدر داهی‌لر گو‌رموش ،  
 اونلاری گمالا داغلار یئتیرمیش .  
 داغلار بیر گو‌رپودور بشریته ،  
 یول وار او گو‌رپودن ابدیته .  
 سنه نجات وئرسین دئییه ،قویودان ،  
 یثردن آیا قدر قورموش نردیوان ،

صنعتین، هنرین رمزی دیر داغلار،  
 بیزلری عشق ایله صنعته باغلار.  
 داغ اوژ مقامیله قازانماسا آد،  
 همتین شاهینی آچارمی قاناد؟  
 اولماسا مکانی قافین ایویوا،  
 سیمرغ تیگسردیمی او داغدا یووا؟  
 داغدا هر گیمی یارانمیش آزاد،  
 بیستون داغیندان درس آلیب فرهاد.  
 سئیر ائت داغدان آخان او چشمه لری،  
 شووق گوژ یاشی دیر، یویار گدیری.  
 داغین سینه سیندن دامان قطره لر،  
 بیرجان شیره سی دیر، اونو عشق امر.  
 شعرده شاعرین اورک قانی دیر،  
 اونون ان قیمتلی ارمغانی دیر.  
 شعر قطره - قطره دامار اینجی تک،  
 ستل تک آخیب گلن داشدیر یا گسک.  
 اورادا، دنیزده سانکی غوغا وار،  
 دنیز اوردوسونا داغ اولموش سردار.  
 وئردر دالغالارا کولکله فرمان،  
 دالغالار هجومدا گئچر دورمادان.  
 دنیز بیر اوزوگدور، داغ اونون قاشی،  
 دالغالار قوینوندان یوکسه لیر باشی.

داغلاار داغ ياران اوردودور اگر ،  
 داغ قوشون ايچينده خسروو بنزر ،  
 سن ده ثابت ليگي گئت داغدان او يرن ،  
 نوحو گو رموش هله قويماز يئرندن .  
 چيخينجا گمي سي نوحون طوفاندا ،  
 داغدا لنگر آتدى ، هله او زامان .  
 دنيا آلت - اوست اولسون ، داغا فرق ائتمز ،  
 اونون صبرى بيتمز ، آرامى بيتمز .  
 داغ قهرين ، غضبين سون پناهي دير ،  
 عقابين ، شاهينين جو ولانگاهي دير .  
 ايلگيني ، سونونو گو رمه ميش عالم ،  
 آنجاق بولودلار دير سرينه محرم .  
 سايق قهرمان دير ، گيرميش گمينه ،  
 چرخين گامانيني ساليب چنگينه .  
 بير اوخون سنگري داغ اولسا اگر ،  
 اوچار ، يئر اوزونو بوتون فتح ائدر .

داغين جهره سينده اگريلن هر ساپ ،  
 داغا ساريلميش دير ، بو سري سن تاپ !  
 سانما چؤل باغريندا داغ بير يارادير ،  
 عصرلر ياشاميش بير قارقارادير .  
 بير چوخ عصرلري او توب گئچرک ،  
 ياشيني ديك توتار پهلوانلار تک .

دیری بیر قوجادیر دؤیوشه چیخمیش،  
 زامانین فیلینی او، یئره بیخمیش،  
 سایق گؤز تچی دیر، هر شئی گؤره،  
 دونیانین ایشیندن داغ خبر وئره.  
 هر یئره آچاراق داغ عبرت گؤزو،  
 ایزلهیر گؤز آلتی اگرینی، دؤزو.  
 قولاق آس، داغلارین حکایه سی وار،  
 دئییلن هر سؤزدن سن ده فیض آپار.  
 سسله نیب، داغلارا بیر سؤز دئسن سن،  
 او سؤز تکرارلانا داغین دیلیندن.  
 دئیرگی: اوشاقسان، بیلیمیرسن مگر،  
 هرکس نه اکمیشسه، اونودا بیچر؟!  
 دیوه، وحشییه ده پیسلیک ائتمه سن،  
 پیسلیک قارشى سیندا پیسلیک گؤره رسن.

ساده جه مناره دئگیل دیر داغلار،  
 جهنم قاپی سین بو داغلار باغلار.  
 بئله دئییر لرگی، بو یوک یارادان،  
 ائتمیش جهنمی یئر آلتدا پنهان.  
 یئرین سینه سی نه، دئسک مختصر،  
 آتش دولدور لوموش دریا لار قدر.  
 بیزی یاندیرا جاق او جهنمین  
 اوستونده گزیریک، قورخوسوز، امین.

پوسکوزمک ایسترگن آتش، جہنم ،  
 داغلار قارشى سینا سد چگیر محکم .  
 آتش اژدها تک جوشدوغو زمان ،  
 داغ چکیب زنجیری دئییرگی ، «دایان !»  
 اورادا بیر فتنه گتتمیش یوخویا ،  
 نفس چکسه، دؤنر بو عالم سویا ،  
 بو آغیر یوخودان اویانسا اگر ،  
 دنیا آلولانار، قورولار محشر .  
 جوشاراق هردن بیر اود پوسکورد داغ ،  
 وئیرر گهگشانندان ذیروه‌سی سوراق .  
 ظن ائتمه‌کی ، ائدیر آتش فشانلیق ،  
 طبیعت ناز ائدیر یادا بیر آنلیق .  
 بلکه‌ده اؤد دوغو غضیدن جهان ،  
 آغزینا گتیریر اود بوغازیندان .  
 او جوشان غضب دیرگی ، آلولانیر ،  
 اؤنونده بیر نشان خطی جانلانیر .  
 سنی چکیندیریر بدعمل لردن ،  
 دئییر: «آغزینلارا قولاق آسما سن !...»  
 بو اود کی قورونو، یاشی یاندرار  
 بهزی حقیقت دن ائدیر خبردار .  
 دئییرگی: «آغزینی داغ آچسا اگر ،  
 قالماز گایاتدان کیچیک بیر اثر .  
 او خُمون آغزیندان آلینسا قاپاق  
 گاینات بیر اووج گول اولار آنجاق .



اوّلوم هیکلی تک داغ یئنه دورار،  
جهنّم توپو تک هدفه وورار.  
بومبادا التماس ائله بیر داغدان،  
کی، بوتون دونیانی ائتمه سین ویران».

سولار دا جوشارق طغیان قوپاریر،  
کولکده قیزارق طوفان قوپاریر،  
دورماسا بلایا قارشی داغ اگر،  
یقین محو اولاردی طوفاندا بشر.  
بو، اسکندر سدی، چیخسا اورتادان،  
اولار مدنیت قصریمیز ویران.  
داغدير سلسله لر اوخونا میسمار،  
زلزله آغزینی داغ قیفیل لایار.  
دونیا ترهزی سی دوز اولسون دئییه،  
داغ پَرَسَنگ داشی دیر او ترهزی یه.  
داغسیز هر دقیقه آلاراق تگان،  
اوچوب آلت - اوست اولار بیر آندا جهان.  
فلک چادیری نین میسماری دیر داغ  
کی، یئر سرخوش کیمی آتماسین آیاق.  
داغ اوّزو ثباتین نمونه سی دیر،  
زاهدین یوکسه لن صومعه سی دیر.  
کیمین سیمرغ قدر واردیر عزّتی،  
قاف اونا بخش ائتمیش بئله همتی.

موسی تنگه گلدی خالقی الیندن ،  
 داغدا وحی ائشیتدی آلهه دیلیندن .  
 داغدا حق نورونو او گنججه گوۋرموش ،  
 قوی اوۋزو سوۋیله سینگی ، نئجه گوۋرموش .

ائلهگی ، یوکسلدی طور سینایا ،  
 بیر ووقار ، عظمت چاتدی موسایا .  
 هاله‌یه بوۋروندو نورانی اوزو ،  
 حُسنونون اوۋنونده محو اولدو اوۋزو .  
 «توۋراتی» توتاراق الده مَلکَلر ،  
 اونون قوللاغینا اوخودو ازیر .  
 دولدو ندا ایله جان پیاله‌سی ،  
 اوندا خالقی نین قهقهه سسی .  
 گوۋنلونو ، گوۋزونو نوردا غرق ائتدی ،  
 قوللاغی جان سوۋزون طوردا ائشیتدی .  
 شاهلیق عصاسینا ، تاختینا چاتدی .  
 «کلیم‌الله» آدی اونو اوجالتدی .  
 فرعونون بوساطی زوالا گلدی ،  
 موسانین بایراغی گوۋیه یوکسلدی .

«حرا» کاهاسیندا بیرگون مُصطفی  
 وئریش جمالیه عالمه صفا .  
 بیر جنّت طاووسو گوۋردو شیمشک تک .  
 مغربدن مشرقه قاناد گره‌رک ،

اندیر آسمانین سرینی عیان ،  
 حاققی ، حقیقتی ائله بیر بیان .  
 آچیب قارشى سینا حقّ کلامینی  
 چاتدیریر عالمه حقّ پیامینی .  
 گوؤردو قویولموشدور بیر تخت نوردان ،  
 آی ایسه بیر تاج دیر ، فلکدیر ایوان .  
 اوتوردو او تخته بیر سلطان گیمی ،  
 شفاعت مُلکونون اولدو حاگمی .  
 عرشدن فرشه تک گوؤردو ، مَلکُور  
 صف چکیب او نونده سجده اندر لر .  
 مَلکده باش اگیب سجده یه گتدی ،  
 بو ، هامان آدمه اولان بیعتدی .  
 بوجور نادر حال لار چوخ گوؤروب گنجه ،  
 بونلارا بیگانه قالسین روح نجه ؟

### بیر خاطیره گنجه سی

بو قارلی داغلاردا باشقا معنا وار ،  
 داغ قدر صفالی اولماز ایلک باهار .  
 بیر خاطرهم واردیر داغ گنجه سیندن ،  
 اونو باشقا یئرده گوؤرمه میشم من .  
 کورپه ایدیک ، قلبیمیز بولاقدان تمیز ،  
 عشق ایله ، امیدله یاشاردیق بیز .

قاردا سوروشمگه گنتميشديک بيرگون ،  
 گونوموز اووندا گنچدي بوسوتون .  
 نه آجيليق حس انتديک ، نه ده يورولماق ،  
 اوون بيتمه ميشدي ، گنجه ايدى آنجاق .  
 قارا ولا ، داغ ولا آيدينليق گنجه ،  
 بئله منظره دن گووز دويار نئجه ؟!  
 قارلى داغ گوورونور قو گيمي دووم آغ .  
 بيز خيزک اوستونده قاناد آچاراق ،  
 اوچورق قوش گيمي اوزو آشاغى ،  
 او توب گنچمک ايستر اوشاق اوشاغى .  
 بيلميريك شاختادير ، يوخسا سريندير ،  
 اوونون آجيسى بالدان شيريندير .  
 دره ده ، تپه ده دو نموشوک يئله ،  
 خوشحاليق ، سويوقدان اسسک ده بئله .  
 آخسام اوستو قالخان بير سازاق آنجاق  
 باتيرير گاه اوزه ، گاه گووزه سانجاق .  
 بيزى گنجه واختى آختارانلار وار ،  
 بودور ، باغچالارا گليب چاتديلار .  
 باغچالار سمتينده مشعللر ياندى ،  
 سانگى بير مئشه ليک اودا قالاندى .  
 توستودن ، آلوودان دويدو اوشاقلار  
 کي ، آتا-آنانى اوزموش انتظار .  
 قورخودان هاميميز يارپاق تک اسديک ،  
 چاره سيز گوونولسوز ائوه تلسديک .

هاردا یاخاسینی پارچالامیش قار،  
 تورپاغین باغریندان گویرمیش اوتلار.  
 یولون بیر حیصهسی سود کیمی آغدیر،  
 قار گئدن یئرلرسه زولاق - زولاقدیر.  
 عجب تنهالیق وار، درین بیر سکوت،  
 سانگی قار ائدیبدیر عالمی مبهوت.  
 بیز قارین اوستونه باسدیقجا آیاق،  
 سسلنیر قار، بیزی دیله توتاراق.  
 سسی گاه اوجالیر، گاهدا یاواشیر،  
 گاه نصیحت وثریر، گاهدا ساواشیر.

چوخور بیر دره دن چیخدیق تپیه،  
 گوؤزوموز ساتاشدی خوش منظرهیه.  
 دگیرماندا واردی باشقا یاراشیق،  
 مشعل توستوله بیر، رقص ائدیر ایشیق.  
 اینه گین، قویونون، چوبانین سسی،  
 سازلاردا چالینان گندلی نغمهسی،  
 ایتین هوروشهسی، خوروزون بانسی،  
 باشینا آلمیشدی بوتون دنیانی.  
 گنده یاخینلاشیر دسته میز هر آن،  
 حسنونه مات قالیب، اولوروق حیران.

بودور قارشیمیزدا جانلانیدیر گند،  
 داخمالار اوست - اوسته، بیر - بیره پیوند.

چیراق ایشیقی دیر باخسان هر یتره ،  
 ساری گوله اوخشار قاپی ، پنجره .  
 چوخ یئردن قار گئتمیش ، چوخ یئرده قالمیش ،  
 کندی بیر زورافه شکلینه سالمیش ،  
 بوردا ایکی - اوچ آباد داخما وار ،  
 قوطویا اوخشاییر یئرده قالاتلار .  
 بیرینین دامیدیر بیرینه حییه ط ،  
 ائولر بیر بیرینه توخونموش ، البت .  
 هراثوین اوئونده بیر او جاق یانیر ،  
 هر یاندا او جاقدان توستو بویلانیر .  
 توستو ستونلاری یوگسلیر گوئییه ،  
 قارا پرده چگیر آبی لوئوحیه .  
 سوئودون گوئلگه‌سی بیر داما دوشموش ،  
 رقصه سوئودله گوئلگه اوئوشموش .  
 توولاما هرلنیر ، او قیزیل خطدن  
 الوان دایره‌لر چکلیر همن .  
 زیوه‌دن آسیلمیش پالتارلار هله ،  
 ائله بیل رقص ائدیر ، وئرمیش ال - اله .  
 کیمی اینک ساغیر ، او جاق پوفله‌بیر ،  
 کیمی ایت آپاریر بوینوندا زنجیر .  
 کندخدا بزمیش اودور ایوانی ،  
 سالیب داماغینا سولو قلیانی .  
 اگنینه ایستی کورک ، اوئونده فانوس ،  
 ائله بیل اوتورموش تخته گیگاؤس .

گندین هر یئرینده بیر جانلانا وار،  
 ائولرین چوخوندا قاینار ساماوار،  
 دسته‌ماز آلینیر، باشلانیر ناماز.  
 کیمی دعا اوخور، کیمیسه شاهناز.  
 نه گؤزل ایللردی آندیغیم ایللر،  
 دئیردی، گولردی بیزیم ائللر.  
 هر یاندا وارایدی امین-آمانلیق،  
 انسانلار بیلمزدی نه دیر یامانلیق،  
 خالقین قلبی کیمی ائولر ایشیقدی،  
 ائولره قیش گونو اود یاراشیقدی.  
 اود ایدی بزه‌ین دوست مجلسینی،  
 شبچره گلیردی هی سینی - سینی.  
 شبچره اللرده گزیر دامبادام،  
 سینی‌ده قوز، ایگده، گشمشله بادام.  
 اوشاقلار کوچده وئریب سن - سه،  
 بوتون کند اهلینی سالمیش هوسه.  
 بایرام آخشامیندان، تهزه پالتاردان،  
 دانیشیر هر یاندا قوجا، هم جاوان.  
 رنگلری بیره-بیره آلیب قاتیرلار،  
 بایرام گئجه‌سینده شال ساللا بیرلار،  
 بودور، باهار گلیر، چاتمیشدیر بایرام،  
 هل - گول‌له بزنمیش سفره‌لر تامام.  
 بایرام سفره‌سیدیر ائلین زینتی،  
 بایراملا ائل تاپیب ابدیتی.

باشقا دستگاهی وار بایرامین بیزده ،  
 یوز نعمت دوزولور هر سفره میزده .  
 یومورتا بویانیر ، قوزو بویانیر ،  
 بزه گلی ائولرده چیلچراق یانیر .  
 شهردن یوللانیر گنده چرچیلر ،  
 چرچی نه گتیرسه ، آلیر کندچیلر .  
 زنجیره ، عارقچین ، دویمه ، ساپ ، قایتان ،  
 شوه ، مونجوق ، اوسگوک ، کهربا ، مرجان .  
 بایراملیق و ترمکچون اوغول ، اوشاغا ،  
 خیردا پول قویولور جیبه ، قورشاغا .  
 جاوانلار باجادان ساللا یا جاق شال ،  
 آچیر بو عادتله بیزیم ائلر فال .  
 دام اوسته دوزانی تانیما ساندا ،  
 هدیه و تره سن گرهک او آندا .  
 ماهر اولمالیدیر قاینانا ، گلین  
 کی ، دوزگون تانینسین شالی یئزنه نین .  
 آداخلی شالینا باغلانسنین گرهک ،  
 ناخیشلی جورابلار ، تیرمه ، شال ، ایپک .  
 بایرامدا گاروانلار گئچر آرازی ،  
 کسيلمز زنگلرین شنلیک صداسی .  
 سفردن قاییدار بیزیم غریبلر ،  
 سئوینر ، نازلانار آداخلی دیلبر .  
 اوغلان گتیرمیشدیر هر نه ایسته سن .  
 قیزا دئیر : «جهیز دردی چکمه سن !»



گتیریب رنگ به رنگ ایپک پارچالار،  
 ائله داش آیناکی، گون کیمی پارلار.  
 "شال، اوزوک، باهالی بولقار باشماغی،  
 ساماوار، مجمهیی، جام، بیویونباغی،  
 ساعات، قیزیل زنجیر، گوشوارا، قولباق،  
 تاماشا ائندنه گوژ قاماشاجاق.  
 اینکلر دوغاجاق، آغوز، بولاما،  
 ائله بول اولاجاق سوڭ، قاتیق، خاما.  
 ائل بگی گله جک شل - شل، تات - تاتی،  
 ائله گتیره جک سله - سوغاتی.

بایرام گوژلرین شادلیق دمیدیر،  
 اونلارین عالمی شاه عالمیدیر.  
 یئمهیی، یاتماغی اونوتموش اونلار،  
 کیمی خینا یاخار، وسمه قاینادار،  
 کیمی سیغال وئرر کاکیله، تئله،  
 بزه نر گئجه لر یوخودا بئله.  
 جمعه دیر، شنبه دیر، بازار دیر بیلمز،  
 گوژگو قاباغیندان بیر آن چکلمز  
 قاشا وسمه یاخار، الینه خینا  
 بزنیب - دوزتمک پئشه دیر اونا.  
 هله قیزلارا باخ، عشوه لی، تومپول،  
 دوزوب عارقینا جرگه - جرگه پول،

زىليم - زىمبو ايله دوزلىر يولا ،  
 نئجه مستان پيشيك ، تيفتيگلى تولا .

اٲوين گيوانيسى گوؤزو سورمه لى ،  
 باشى کالا غايلى ، اگنى ترمه لى ،  
 كورسوده آغانين يانينى كسميش .  
 قاشينى آلديريب ، ساچينى كسميش .  
 گئجه نى باغلاميش اوؤون ساچيله ،  
 باياقدان آغانى باسمشدير ديله ؛  
 دؤغولدوغو گوندن بو گونه قدر  
 نه اولوب ، نه گوؤروب هاميسين سوئيلر .  
 سانكى گوؤبگينى او اوؤو كسميش ،  
 بو ايشى گوؤرنده اله ده اسميش .  
 ائله كى اليندن دوشوبدور بيچاق ،  
 گوؤبگدن آشاغى بير ايز آچاراق .  
 ان گوؤزل يئرلردن ، شيرين شئيلردن ،  
 دانيشير او شيرين خاطره لردن .  
 نيشان اوؤوگونو آلميش اينه ،  
 فرمان وئرمك ايستر خالقين قتلينه .  
 آداخلى بازليفا گلينجه اوغلان ،  
 يوز كلك قورارميش قيز قاباقدان ،  
 ائله كى خيناسى ، خيزابى چاتميش ،  
 نئجه طمطراقلا وسمه قايناتميش .

تویندا چالینمش زیرنا - بالابان ،  
 بئله توی گوژمه میس هله بیر اینسان .  
 اوین چیخاران کیمی ، آت اوینادان کیمی ،  
 تونقال قالایان کیمی ، تونگ آتان کیمی .  
 زری شلته ، تونبان آتلانیر - دوشور ،  
 ساغریلار بیرغانیر ، مجلس گولوشور ،  
 لزگی رقصی ائدییر قمه - خنجرله .  
 قورشاق یاپیشیدیر جعفر - اکبرله .  
 عاشیق رستم چالیر ، اوخور ، گرمی ،  
 سیغما بیر دونیا یا نازی ، چم - خمی .  
 چالینیر دف ، تنبور ، گامان ، او تور تار ،  
 فلگین قولاغی سسدن اولوب گار .  
 گلینین باشینا بیگ آتما آتیر ،  
 گلین اوغرون - اوغرون باخیب ناز ساتیر .

حاجی گنجلیگینی سالاراق یادا ،

گوژلو وجده گلیر ، داماغی دادا .

نیشانلی گوژلر ، تزه گلینلر .

وئریب طلاوس کیمی اوتاغا زیور ،

دیوارا آل - الوان شکیلر ووروب ،

تاخچایا نار ، آتما ، هئیوا دولدوروب ،

گاه او رتوک توخویور ، گاه چکیر گوژینگ ،

بیر ایلمک زر آتیر ، بیر ایلمک ایپک ،

باشینا سورمه‌ای چادرا سالیب‌دیر،  
 سانگی آی اوستونو بولود آلیب‌دیر.  
 بیر شلته گئیینمیش دیزدن یوخاری،  
 یاریر یاخاسینی بیرجوت نوباری.  
 بزگدیر دیله‌گی، پالتاردیر عرضی،  
 گاه بزگچی گزیر، گاه تاپیر درزی.  
 خالا - خاناجی لار باشلامیش ایشه.  
 دئدی - قودو، یالان دؤنموش وردیشه.  
 اوزون تومان ننه، یاشماقلی خالا،  
 تومانی، یاشماقی آتیپ آز قالا،  
 گنجهنی گوندوزه قاتیپ ایشله‌بیر،  
 آغ بیرچکلک ائدیر، مصلحت وئریر.  
 گوژل قاراچی قیز دوشوب مئیدانا،  
 قیزیل، گوموش پوللار دوزوب هر یانا.  
 تاخیب قولاقینا قیزیل سیرغالار،  
 ساچی کورگینده لپه‌لر وورار.  
 گزیر کوچهلری دف چالا - چالا،  
 سوژ آتیر، اوچه‌شیر او، اهل - حالا.  
 هامینی گه‌تیریر شو‌وقه، هوسه،  
 تووی - دویون آرزوسو ائدیر هر کسه.  
 زری، آطلاس گئیمیش او گوژل دلبر،  
 اپریمیش قوجانی وجده گه‌تیرر.

اودور، باغچالاردا چیلیپاق آغاچلار

کولک ضربه سیندن تیتره ییب دورار،  
 باش اگیر گوژونجه گنچیر بیر نفر،  
 باھاردان، نوروزدان توتارلار خیر.  
 هامیسی حسرتله بویون بوکهرک،  
 ایسترلر یازگلسمین آچسینلار چیچک.  
 باغ ائله حسرتدیر یاریغا، گوله،  
 یوخودا یاز گوژورو، یاتسادا بئله.

اوردو سئلی کیمی کولک هی جوشار،  
 آغاجلار دیوارلا، داملا توققوشار،  
 یئنی دن هجوما باشلا سین دئییه،  
 یورولجاق چکیلر بیر آز گئرییه.

کندی بوروموشدو ایشیقلا کؤلگه،  
 بیر لؤحه بویانمیش گوژونجه رنگه.  
 وهم قلمی نی آلیب کؤلگه لر،  
 بو درین سگوتو اودور رنگه لر.

جانلی شاه - اثردیر بوتون طبیعت،  
 حسنو قارشى سیندا عاجز دیر صنعت.

آبی چادیر کیمی گوژیلر اوچالار،  
 ملک اوژو قدر صافدیر بولوتلار.  
 بیر سگوت آسيلمیش سانگی گوژیلردن،  
 گوموشو پرده یه بورونوب هم.

بو ماوی چادیرین اوستونده قمر،  
 آلماس بیر اوزوگون قاشینا بنزر.  
 هردن بیر متئور آخاراق گئدیر،  
 بوتون اولدوزلاری باغری قان ائدیر.  
 بولوت ایچره یانیر بیر تور چیراغی،  
 حوری دیر، اوزوندن آتسا دوواغی.  
 زهره عاشیق اولموش چوبان قیزی تک،  
 گوئلر شاه‌ی دیر، لبینده توتک.  
 زهره‌نین حسنودور دیلر ازبری،  
 شهرتی عشقه تا‌میش او پری.  
 اونون اوتلاغی دیر ماوی آسمان،  
 اولدوزلار سورودور، او ایسه چوبان.  
 او گوئل، زمرددن سیرغالار آسمیش،  
 زلفونو چنگ گیمی باغریتا با‌سمیش،  
 چالار نغمه‌سینی حسن - خلقتین،  
 اوتلار آهولاری ابدیتین.

دره‌دن سانگی بیر دالغالی ایپک  
 چای آخیر، هایقیریر، جوشور دنیز تک،  
 آی دوشوب دئیرسن او بورولغانا،  
 چیرپینیر، چاپیشیر چیخسین بیر یانا.  
 یاییلیر اطرافا چایین نغمه‌سی،  
 چالیر ربابیندا حق ترانه‌سی.

بوز توتوب، قار اؤرتوب سویون اوزونو،  
 مهتابدیر پارلادان سو گوزگوسونو.  
 چای آخیر، بورولور سولا، گاه ساغا،  
 خیال دالغالانیر، قاچیر اوزاغا.  
 گوؤرورسن، آخار سو یوخویا دالمیش،  
 سوؤ یود گوؤلگه سینی اوستونه سالمیش.  
 کاروانین زنگ سسی گلیر اوزاقدان،  
 گئدیر نشانلی قیز الدن، آیاقدان،  
 بیردن عشق توتدو گوؤنلومدن سراغ،  
 منی شاعر ائتدی اوگئجه، او داغ.  
 بو قدر معنالی گئچسن هر گئجه،  
 انسان گئچن عمره آجیبیار نئجه؟!

## گنجینه سیماسی

ای گنجه ، ای جوشقون ظلمت دیزی ،  
 بو آی قاییغینی کیمدیر گزدرین ؟  
 ای توکن ساچینی اتک لرینه ،  
 زولغو سئچیلمه‌ین قارا مشکدن .  
 ای قدیم دونیانین گوئلگه‌سی گنجه ،  
 حیات لا اولمو قوجا قلا شدیران .  
 ای قارا ساچیللا دونیانی اولرتن ،  
 سن داغ اوسته چوئکن قارا بولودسان .  
 ای گنجه ، ای قارا قویبه‌لی چادیر ،  
 ای آی خسروونون شاهلیق سارایی ،  
 فلک گلینینین خلوت اوتاغی ،  
 دوزن پرده‌سینه اولدوزو ، آیی .  
 سن آیین چیگنینه‌ی بیر قارا دون سان ،  
 فلگین اگنینه‌ی قارا تیله‌سان .  
 ای گنجه ، ای گیزی سیرگر عالمی ،  
 سنده حقیقتی کشف ائدیر جهان ،  
 سن ، ای شگ و شُبَهه ، سکوت دونیاسی ،  
 غرق اولوب ظلمتین ایچره وهم‌لر .  
 ای اوجو - بو جاغی گوئرورنمز دنیز!  
 قارشیندا حثیراندیر دوشونن بشر .  
 سانگی بیر مئشه سن ، قارا ، گنچیلمز .



سَرینی بیلمگده عاجیزدیر خیال .  
 کسبسن یولونو باخیش لاریمین ،  
 منی والهائیدیب سندهکی جلال .  
 گوئه ایشیق وئره سورمه عادتاً ،  
 گئجهنین سورمه سی گوئه میل چکر .  
 سنده باخیش اوخو توخونار داشا ،  
 سنین اقلیمینده عاغیل دیز چوئکر ،  
 باشدا بسله دیگین بو نه سئوادیر؟  
 نه دیر ایسته دیگین ، بیزی باشا سال!  
 تفکر بئشیگی خیال یوردوسان ،  
 بیر دنیا جلال سان ، بیر دنیا جمال .  
 نئجه لاله لرله بزه نر داغلار ،  
 سنین بزگیندیر عظمت ، ووقار .

### گندچی نین آه اخلی بازلیغی

گئجهنین قلبینده مین خبر وار دیر ،  
 سانگی سئوگی دن ده او خبردار دیر .  
 گئجه ، گوندوزکیمی جان سیخان دئگیل ،  
 گوندوزون یانیندا گئجه آیدیر ، بیل!  
 گئجهنین مجلسی بزه نر آیلا ،  
 گئجه لر عالمه آی چالار لایلا .

گنجه آی نوروندان چیراق یاندریار.  
 اوندان عشق درسی آلا ر جوانلار.  
 گوۋز قیرپار سمادا گنجه اولدوزلار،  
 اونلاردان ناز - غمزه اویره نر قیزلار.  
 گنجه ظلمتیندن آی کی بویلانار،  
 گوۋنول لرده دوغار او مید، اعتبار.  
 بولود پرده چکسه آیین اوزونه،  
 بیر آن یوخو گلمز عاشیق گوۋزونه.  
 فلگین قصرینه گلینجه اولدوز،  
 ایوانی ترک ائتمز بیر نیشانلی قیز.  
 باجادان اوغرو تک آی چیخان زامان،  
 چکمز سئوگیلی لر گوۋزونو اوندان.  
 عشقین عالمی نی گنجه بزهر،  
 آداخلی بازلیغا گنذر کندچی لر.

هانی او ایلرکی، یای آیلاریندا  
 گزردیم یوردومون یایلاقلاریندا.  
 یایلاقدا یاشایان بیزیم ائل لردن،  
 شیرین خاطره لر یاشادیرام من.  
 وار ایدی بیر قشنگ قیزی عمه مین،  
 آداخلی ایدی گنتدی سونرا لار گلین،  
 اری بیر یئنیلیمز قوچاق گنج ایدی،  
 قامتی، هئیکلی سانگی تونج ایدی.

گندی بیبیم گیلدن خیلی اوزاقدی ،  
 یولو داغ - درهلی ، هۆندور ، آلچاقدی .  
 گوهرردیم دومانلی - سیسلی گنجه لر ،  
 شیر گیمی داغلاری آشاراق گلر .  
 آداخلی بازلغی او مرد اوغلانین ،  
 آغزینا گیرمگدی قیزمیش اصلانین .  
 رستم تک چکرکن آیی قویودان ،  
 کسردی یولونو اونون «هفت خوان» .

یادما گلیرگی ، سیرلی بیر گنجه ،  
 سوساییب آییلدیم بیلیمیرم نغجه .  
 گوهردوم دام اوستونده سانگی آدام وار ،  
 آیاغی آلتیندا چوئر - چوئر خیشیلدار .  
 گلیب یاخینلاشدی باجایا آرتیق ،  
 باجانین آغزینا چوئرگدو قارانلیق .  
 سئزدیم ، اوزانمیشدی دام اوسته یاواش ،  
 باخیر اوغرون - اوغرون باجادان بیر باش .  
 دئیه سن کیچجیگک بیر داشدا آتدی ،  
 قازانا توخوندو شیون قوپارتدی .  
 گلین یاتمیش گوهروب ائوده کی لری ،  
 چیخیب گوهردن ایتدی ، نغجه بیر پری .  
 من ایسه کوزه دن سرین سو سوزدوم ،  
 ایچیپ پنجره دن اونلاری سوزدوم .

كەندەن ھەر يانەندا ھاكىم دە سگوت ،  
 چوۋلو چەن اوۋر تەموشدو ، داغلارنى بولود ،  
 باش چەكىپ گوۋەيلەرە سامان تاياسى ،  
 تايانەن اوستوندە لىئىلك يوۋاسى .  
 ائەلە ساكىت لىكەدى ، ائىشىدەر قولاق ،  
 دورنالار ھاۋادا بىر قاندا چالچاق .  
 قوشلارەن بوخزەن ، خوش ترانەسى ،  
 وئىرەر تەبىئەتە يوخو ھوسى .  
 داملارەن اوستونە چوۋەكن بولود لار ،  
 سانكى ھوۋرەمچەك دەير ، تۇرلار توخويار .  
 آيەن ، اولدۇزلارەن آتشى سۇنور ،  
 كەپكشان گول گزىر ، غەربە سورونور .  
 دامدا چوبان ايتى ھورويور ھردن ،  
 كەچمەسەن خام خيال قوردون گوۋەنلوندن ،  
 او بىر كەشىك چى دەير ، ياتماز ، باغىرار .  
 پرى قوروغوندان دەيولرى قوۋار .  
 باغچادا باغلانمىش بوۋوۋ باياقدان ،  
 آنا ھىسرتىلە قوپارمىش فغان .  
 آيەن مەشەلەندە ايشىق آزالمىش ،  
 ياغسىز چىراق كىمى سولوب - سارالمىش .  
 پىلتەسى دوشموش بىر چىراغا اوخشار ،  
 آل - الوان بولوددان بىر اوۋرتوگوۋار .  
 بولودون الەندە آيەن فانارى ،  
 سانكى يولا چىخمىش قوجا بىر قارى .

گئدير اوز آشاغی اوجا تپه دن ،  
یاواشجا دره یه ائیر ، دئیسه ن .  
افق چادیرینا یئتجه یین آنجاق ،  
او ایشیق چترینی باشدان آتاجاق .  
سانگی بۇز باغلامیش بیر گوئلور فلک ،  
اوستونده اولدوزلار اویناییر خیزک .  
بلکده اینجی ایله دولو دنیزدیر ،  
اینجی لر ساییشیر ، سویو تمیزدیر .  
آغیر یوخو توتמוש اولدوز گوئلورنو ،  
ایسته ییر بولودلا اوئرتسون اؤزونو .  
آی ایسه سپهرک مهتاب سویونو ،  
اولدوزون گوئلورندن قووار یوخونو .  
قوشلارین نغمه سی گلیر اوزاقدان ،  
سانگی حوری لر دیر چالیب اوخویان .

بیر بولاق باشیندا او ایگی عاشیق ،  
آغاچ گوئلگه سینه وئریب یاراشیق ،  
اوتوروب خلوتده یاد گوئلورن اوزاق ،  
دئییب - دینله ییرلر عشق دن آنجاق .  
گول ایله قند کیمی اونلار قوووشموش ،  
او بونون ، بو اونون بیونونو قوجموش .  
عاشیقین اوؤوندنا لوموتک ممه ،  
قیزین اگلنجه سی گوموش قین قمه .

عشق باخ، حُسنه باخ، دوروب یان با یان .  
 اگلهنیر آصلانلا قارا گوئز جئیران .  
 گوئزل لیک تمثالی اولان بیر مارال ،  
 آصلان دوداغیندان اوپر دال بادال .  
 بو بیر شوخ گوئزل دیر ، چیچکدن اینجه ،  
 او ، قوچاق ایگیدیر ، بیر پولاد پنجه .  
 او ، فداکار لیکدان دانیشیب دُورور ،  
 بو ، سئوگی ، وفادان هر آن دم وُورور .  
 دانیشیر او ، پلنگ اوئلدورمه سیندن ،  
 الینی چکمه‌دن یار ممه‌سیندن .  
 بو ایسه یاری‌نین قولونو اوخشار ،  
 دئیرگی : «اریمده شیر اورگی وار» .  
 بو دئیر : «ایگیدسن ، قوچاق‌سان ، اینان !»  
 او دئیر : «بو جانیم حیانا قوربان !»  
 بو ، شوخ بیر مارال دیر ، اندامی قشنگ ،  
 او ، قوچ بیر ایگید دیر ، شکاری پلنگ .  
 بو ، گمند زولفونه باخیب نازلانار ،  
 او ، اوئز قؤل گوجویله ائدر افتخار .  
 او ، ایستر توی اولسون ، باشلانسن دویون ،  
 بو ، سوسار گوئرورنر حیادان کُوسگون .  
 او ، بیر قیزیل سیرغا چیخاریب بو آن .  
 آسدی اوئز الی ایله یار قولاغیندان .  
 بو ایسه قوینوندان چیخاریب در حال ،  
 آذری ذوئقیله توخونموش بیر شال .

اگیریب ، توخوموش اوۋز هنری ایله ،  
 باغلادی بئلینه اینجه الی ایله .  
 منیم قولاغیما دئدی بیر سروش ،  
 او گمر بسته دیر ، بو حلقه به گوش .  
 بو دم قونشوا ئوده اولان بیر نفر ،  
 توتوب هنیرتی دن ، صحبتدن خبر .  
 «اوغرو ! .. اوغرو ! ..» دئییه قویاردی فریاد .  
 بوغاردیم من اونو توتسایدیم ، ای داد !  
 اونون نعره سیندن کند چالخالاندی ،  
 بوۋ یوکلو ، کیچیکلی هامی اویاندی .  
 یاریندان آیریلان اوخیالی قیز ،  
 اوۋ پهرگ اوزوندن ، دئدی : خدا حافظ !  
 او ، آشیب دیواردان ، یوللاندی داغا ،  
 بو ، گئدیپ ساکتجه گیردی اوتاغا .

## شاعیرین گنجه سی

گنجه خیرداردی عاشیق قلبیندن ،  
 گونو قارا اولدو اودور گنجهدن .  
 بیز قارا گونلویوک ، گنجه قارالار ،  
 بدبخت ایک ، گنجهنین نه گناهی وار ؟

گنجه‌لر آی ایله نورلانا آفاق ،  
 عاشیقین مهتابی اومیددیر آنجاق .  
 ظفر چشمه‌سی دیر بیزیم گنجه‌میز ،  
 گنجه‌ده گیزلنیر هر غلبه‌میز .  
 پریشان فیکرلر گنجه‌ توپلانا ،  
 ان اوزاق افق‌لر گوئرور آشکار .  
 گنجه‌ مرد اوغوللار گلر اوئرور ،  
 تفکر باشینی قویار دیزینه ،  
 عاغلین مزه‌ سینی مست ایکن دادار ،  
 حیات پلانینی چکر آداملار .  
 گنجه‌ خاطرلر دوزولر سانا ،  
 عوئرورون مُشکل ایشی دوئر آسانا .  
 گنجه‌ بیر کتاب دیر معناسی درین ،  
 سوئرلر تاریخینی ، قرینه‌لرین ،  
 گنجه‌ یوخو گلر ، گوئر خومارلانا ،  
 اولار یورغونلوقدان عالم بی‌قرار .  
 گنجه‌ آنا گیمی آچار قوینونو ،  
 راحاتلیق بئشیگی بیلرلر اونو .  
 گنجه‌نین جامیندا یوخودرمانی ،  
 حق قوشو اوخویار شیرین داستانی .  
 اونون پیمانہ‌سی گتیرمز خومار ،  
 بونون افسانه‌سی قولاغی اوخشار .  
 طبیعت گنجدینجه‌ درین یوخویا ،  
 تگان وئرہ بیلمز آیدین سوسویا .



دونیا یوخودادیر، طبیعت خاموش،  
 وحدت باده سیندن اولاراق بیهوش.  
 او زونو ایتیرمیش بوتون جانلی لار،  
 سکوت عالمینده یاتیب - قالمیشلار.  
 بوتون یئر اوزونو یاتمیش گو ره رک،  
 حثیرتدن گو زونو بره لتمیش فلک.  
 بو سونسوز سکوتو گو رن کاینات،  
 قالمیشدیر عظمت قارشی سیندا مات.  
 اینجه سرلری او لچمک ایسته سن،  
 ان دقیق تره زی دویغودور، بیل سن.  
 بیرسامان چو پونو ترپتسه روزگار،  
 دویغو قلمی ایله شکلی آلینار.  
 گو نول گوزگوسونون پاسینی سیلسن،  
 بیتکی نفس آلسا، سن ائشیدرسن.  
 گئنیش قاناد آچا بیلرسه انسان،  
 روحلار نغمه سینی ائشیدر، اینان!  
 وورسا گتجه قوشو بیر جیغا اگر،  
 سسی فلک لرین او وجونه یئتر.  
 آغاجدا ترپنسه اینجه بیر یارپاق،  
 سانار زلزله یه گلکیدیر آفاق...  
 تیره بیر سسیندن هر یئرده داغ - داش،  
 ائله بیل کی، تشته وورولوبدور داش،  
 بیر بارماق توخونسا چینی ساغره،  
 جینگیلتی فلکه گئدر خیره.

سس سئویر هاوادا دالغالانماغی ،  
 اوداشدیرگی ، دوشر گوئیدن آشاغی .  
 بیر سوئز دام اوستونه چاتارسا همین ،  
 تاسی دامدان دوشر اونو دئیینین .  
 اگر یاغشی لیقدان باشقا سوئز دئسن ،  
 آنلاگی ، اوئزونو روسوای اندهرسن .  
 یونگول بیر مئهیئلی اسدیگی زامان ،  
 قویار گاینات دا مدهش بیر طوفان .

من اوئز دوئندررم حقیقه او آندا ،  
 گوئنلوم حقیقی آرار بئله زاماندا .  
 وجودوم شامع کیمی یانیب - یاخیلار ،  
 ساز کیمی چالینار باشیمدا ساچلار .  
 گوئنول وجده گلر ، قوشار آوازا ،  
 گلر الهامی مین قوشو پروازا .  
 بو سونسوز دنیزه سالدیقجا نظر ،  
 گرم دالغالاری جوشار ، یوکسهلر .  
 تاج کیمی جوئهره غرق اولوب ، اودور ،  
 دالغالار اوستونده بیر مَلک دؤرور .  
 او اندیر عارفلر باشینا نثار ،  
 الهام گوئوهیری نی ، توتما دان قرار .  
 باخیر گوئز یاشیما ، جوشقون طبعیمه ،  
 توگور گوؤهرلری هئی اتگیمه .

گئجه لر شاعیره گتیریر ظفر ،  
 عالمه نور ساچیر بئله گئجه لر .  
 شاعیرین گئجه سی شرف دیر ، شان دیر .  
 الهام گوزگوسونده عالم عیان دیر .  
 آچیق دیر قاپی سی گئجه فلگین ،  
 گئجه سیرداشی دیر شعرین ، امگین ،  
 گئجه قاناد وئرر بشریته ،  
 روحونو قالدیرار ابدیته .  
 گئجه پیس عمله قول قویماز بشر ،  
 گئجه لر گوندوزدن خیلی فرق لئر .  
 گئجه امن - آمانلیق آختارار انسان ،  
 محبت مُلکونه یوللانا ر انسان .  
 مکردن ، ریادان قالماز بیر اثر ،  
 بشر خاین اولماز گوندوزکو قدر .  
 چکیلر بشرین روحو خلوته ،  
 قلبی واقف اولار سرّ وحدته .  
 گئجه اوّز سسینی ائشیدرگوّ نول ،  
 سیغماز دری سینه ، فخر ائدر گوّ نول .  
 روحدا قاناد آچار ، قفسده قالماز ،  
 ائدر ابدیت مُلکونه پرواز .  
 گئجه ، عبادتین واختی چاتینجا ،  
 خرابات دامینا چیخار بیر قوجا .  
 انس دربارینین دامیندا بیردن ،  
 عرشدن گلیمیش بیر ملک گوّ ره رسن .

اوزو افق‌سری ایشیق لاندیرار،  
 اۆزونون عکسی دیر، گوئیده بیر آی وار.  
 اونون جمالیندان یاییلان ایشیق،  
 یوکسه‌لیب، گوئی‌لره وئرەر یاراشیق.  
 وحدت موغامی‌نی باشلار بیر آواز،  
 ناهید اوهاوانی چالار الده ساز.  
 مطلق بیر جامالین وصفی‌نی سؤیلر،  
 مست ایکن دیلینده حق آدی ازبر.  
 سئوینجین، کدرین، صفانین قوشو،  
 عرشین قله‌سینه باشلار اوچوشو.  
 مَلک‌لر سمانین غُرفه‌لریندن،  
 یئرده‌کی شنلیگه باخارلار بعضا".  
 بعضا"آستا - آستا ائدیپ حرکت،  
 یئره گتیررلر خئییر - برکت.  
 گنجهنین غریبه بیر دونیاسی وار،  
 گنجه روء‌ویاسیندا عوء‌مور بال دادار.  
 چوخ‌دور گنجه‌لرده بئله هنرلر،  
 بو صدف یئتیرمیش چوخ بئله گوؤ‌وهر.  
 آمان، سحر ببردن اوردونو چکسه،  
 روملولار حبشین قانینی توء‌گسه،  
 باشلاسا غوغاسی گنجه - گوندوزون،  
 گوندوز ظفر چالیب، آغار‌تسا اوزون.  
 فلگین گلینی قوجالار ببردن،  
 ساچلاری آغارار، غمدن، غصه‌دن.

اوزوندن بزگی بیویار گوژیاشی ،  
 اثرسینهسینه محنتدن باشی .  
 بیرآهی سوندوره آیی مشعلینی ،  
 قویویا توللایار اولدوز شمعینی ،  
 او قدر لاله دن خالی قالار باغ ،  
 لاله اورگینه گونش ووزار داغ .

### گنجه خاطیره لری

گنجه نین نه قدر سرتی وار ، آمان .  
 گنجه نلر گوژرموش ، یارب ، دنیا دان .  
 نه گوژرموش ، نلری دوشونور گنجه ؟  
 بونجا غریبه لیک دوغورموش نئجه ؟  
 ووصالار گوژرموش دور سوزله ، صحبت له ،  
 هجرانلار گوژرموش دور غم له ، محنت له .  
 او گوژرموش روخساری آیی منیژه نی ،  
 قویودا حبس اولان ایگید بیژنی .  
 لئیلی نی گوژرموش کی ، داغ - داشی گزر ،  
 مجنونون عشقیله جانینی اوزر .  
 گوژروب شیرویه نی ، دئیهرگ قان - قان ،  
 دیو کیمی یاواشجا دوشور باجادان .

چنگیز اوردوسونو گوۋرموشدور گنججه ،  
 قیامت قوپاریر دوۋیوشده نئجه .  
 گوۋروب تخت جمشید نئجه اودلانیر .  
 گولور اسکندرین حالینا ، یانیر .  
 گوۋروب زندانلاری ، ایشکنجه لری ،  
 گوۋیلره آچیلان مسکین اللری .  
 داغ گوۋرموش آنانی او آغلار گوۋروب .  
 مجنون لئیلی قبرین قوجاقلار گوۋروب .  
 پرویز رگابینا شیرینی نئجه ،  
 چاغیریر ، گوۋرموشدور شبدیز ، هر گنججه .  
 ویس ایله رامینی یاتاقد ، گوۋرموش ،  
 آیی شمع کیمی او ، اوتاقد ، گوۋرموش .  
 ائل لری گوۋرموشدور صحرادان کئچر ،  
 پیغیب چادیر لاری ، اوبادان گوۋچر .  
 گوۋرموش دوه چی لر های - هارای سالار ،  
 کیمی سی اوخویار ، کیمی عود چالار .  
 کاروان ائل بگیسی گئدیر قاباقد ،  
 گرایلی اوخویور ، الی قولاقدا .  
 دوه زنگی ایله یورویور کاروان ،  
 زنگین زومومه سی اینجی دیر ، مرجان .  
 کاروانلار یوللاردان اوۋتموشدور از بس ،  
 سالمیشدیر زنگ لری داغا - داشا سس .  
 کاروان قاریشقاتک داغا دیرماشار ،  
 یول اییه سارینمیش بیر ساپا اوخشار .

روحلاری اوخشایان زومزومه سیله ،  
 یوللاری زنگ آچیر ، گنجیر قافله .  
 ایپک بیر تئل کیمی انسان خیالی ،  
 دولاشیر ، آچیلیر ، یولا چیخالی .  
 سویون شیریلتی سی ، زنگین سسیندن ،  
 بیلمز یوخونه دیر ، گنجه یول گئدن .  
 یولچو گجاووده ، یوخویا دلجاق ،  
 آی افسانه سیندن لذت آلا جاق .  
 چاوش لار چارلاییر ، یوللانیر زوار ،  
 چاوشون چیگنینده . یاشیل علم وار .  
 لئیلی نین ائلی ده همین بوئولدان ،  
 گنجمیشدیر یمنه - نجده بیر زامان .  
 کعبه سی بیلرک تاکام عشقی نین ،  
 مجنون طوافینا گلیمیش بوئترین .  
 اوغرو لار ، دوشمنلر گوئ رموشدور گنجه ،  
 وحشی یول کسنلر گوئ رموشدور گنجه ،  
 جانی لر گوئ رموش کی ، گوئ زلری پارلار ،  
 قان ایچن قولدور تک پوسقودا دورار .  
 گوئ رموش سرگرده لر ائدیر مصلحت ،  
 هجوم نشئه سینی چکیرلر خلوت .  
 دوئ یوش فرمانینی وئریر ژنراللار ،  
 مارشال مغلوب اولوب ائدیر انتحار .  
 گوئ رموش آتدان دوشور بیر چوخ قهرمان ،  
 داشلارین اوستونه لکه سالیر قان .

بوغولور انسانلار قهر و غضب‌دن ،  
 بوغور دوشمنینی قهرله دوشمن .  
 الی قانا باتمیش خاین آداملار ،  
 قارانلیق گنجبه‌ده پناه آختارار .  
 حیلهدن دوغولان قارا لکهدن ،  
 گنجبه آیین اوزو قارالمیش بعضا .  
 نه قدر ناموسلو معصوم گوئزلی ،  
 گوئرموش پارچالاییر احتراض الی .  
 گنجبه شاهد دوروب تربتسه دوداق ،  
 گوئی لر خجالت‌دن آلت - اوست اولاجاق .  
 یاخشی‌دان ، یاماندان گوئروب یوز پرده ،  
 گدا آطلاس ایچره ، شاه قورو یغرده .

گوئرموشدور بیر بختی دوئموش قومار باز ،  
 وار - یوخو الیندن گنتمیش ، اوْسانماز ،  
 سونونجو واراغی الینده توتموش ،  
 اومیدی اوْنادیر ، اوْزون اوْنوتموش .  
 دوشونور واراغی اونجه آتسین ،  
 گی ، بیر عایله‌نین سونونا چاتسین .  
 تیتره‌بیر ، گنجیکیر ، الی کلمه‌بیر .  
 بیلمه بیر نه اویون حاضیرلار تقدیر ،  
 پرده آرخاسیندا آرواد - اوشاغی ،  
 گوئزو یاشلی قالمیش ، باشی آشاغی .



قارانلیق ، قورخولو بیر اوچوروم وار ،  
 آغزینی آچاراق هئی یاخینلاشار ،  
 بیر بایقوش اولایار ، دامدا اینلهیر ،  
 او یامان گونلردن گتیرمیش خبر .

گنجه قوناقلیق لار گوۋرموش ، بایراملار ،  
 چیراقلا بزه نیر ائولر آخشاملار .  
 اونودا گوۋرموش کی ، ائله بو زامان ،  
 طوفان انسانلاری قویوب سرگردان .  
 گوۋرموش کی ، حسینین اولدوگو آخشام ،  
 بایرام پالتارینی گئیینمیشدیر شام .

## گنجه خاطیراتی نین داوامی

گنجه نوحو گوۋرموش - قدیم دونیانی ،  
 نوحون گمی سینی ، بوۋوک طوفانی ،  
 دنیا باشدان - باشا بوۋولغان ایکن ،  
 گنجه نین گوۋزلری برلمیش غمدن .  
 گوۋرونمور دنیا دا بیر قاریش تورپاق ،  
 گوۋی دنیز اوستونده چادیر دیر آنجاق .

طوفان دیر ، سو توتوب بوتون عالمی ،  
 بیر گوء پوک قدر دیر ، سو اوستده گمی .  
 اوء لومون آغزیندان آلوو پوسگورور ،  
 حیات دیری ایگن ، غربه سورونور .  
 اوء لولر چیگنینه یوکلنمیش حیات ،  
 „انتقام“ دئیرک ، سسلنمیش حیات .  
 غضب لی دالغالار توتوب عالمی ،  
 نجات نوء قطه سی دیر تکجه بیر گمی .  
 گنجہ شرقی گوءروب قدیم زامانلار ،  
 قدیم هیندیستاندان خاطرہ سی وار .  
 گوءروب روملولاری ، ساسانی لاری ،  
 فینیکیالی لاری ، گلدانی لری ،  
 میصری ، سوریانی ، قدیم لیوانی ،  
 فرعون اهرامینی ، نیل ده طوفانی ،  
 اودرین دنیزی گوءرמוש دور گنجہ ،  
 موسا عصا سیله یاریلیر نئجه .  
 گوءرמוש نئجه گوءچورینی اسرائیل ،  
 غرق ائدیر فرعونو اوردو سیله نیل .  
 قتیصر جلالینی ، دارا نامینی ،  
 اسکندر آیناسی ، جمشید جامینی .  
 قصرلر گوءرמוש دور آینابند ، مرمر ،  
 فرشی نی بزه میس میرواریدله زر ،  
 بزه میس سقینی بؤلور چیراقلار ،  
 نرگیس تک لاله لر گوءز وورار خمار .

پرده لر نارگولو، لیمون رنگینده،  
 مینالی قصرلر ایراندا، چینده،  
 بوللور قدح لرده قیرمیزی شراب،  
 سپیلمیش هریانا مشک، عنبر، گولاب،  
 قیوریم ساچ قوللارلا دولموش دهلیزلر،  
 ایواندا یاناغی خاللی کنیزلر.  
 او چالیر بریط، عود، اوخویور غزل،  
 بو سپیر مانقالا عود ایله صندل،  
 او، گئیبب آرخالیق، باغلامیش گمر،  
 بونون قولاغیندا سیرغالاری زر.  
 قاپی لار، دیوارلار، گوؤ وهردیر، ایپک،  
 وئیریر لباسلارا زر - زیور بزک.  
 آرتیریر زر، تافتا، تول او جلالی،  
 زری، ترمه، آطلاس هم گشمیر شالی.  
 گئجه خاطیرلاییر او زامانلاری،  
 کی، گوؤرموش غرق ائدیر نیل انسانلاری.  
 آی گولور، گلین تک بزمنیش دریا،  
 سو ایچره جسدلر بیر غملی رو یا،  
 گوؤرموش آلوو قالخیر آتشکده دن،  
 سانکی نور سوزولور آیدان، گونشدن.  
 گوؤرموش سو سوناسی شوخ دلبر کیمی،  
 قیزلار اوددا اوزور سمندر کیمی.  
 آتشدن آغ آلوو یوکسه لیر دیل - دیل،  
 سانکی گونش لیکده پارلاییر قیزیل.

یادا تر یاقوت دور وورولموش تایا ،  
 پارلابیر، شفقی دوشموشدور آیا .  
 قانلی سینه سینده یادا فلگین ،  
 یاخمش تندیرینی گونش شفقین .  
 گوۋرموش اوچورولور کهنه معبدلر ،  
 قالیر یئتیم کیمی تنها گونبدلر .  
 بیر - بیره قاریشمیش قورخونج داخمالار ،  
 سورونن گوۋلکلر واهمه سالار .  
 هئیبیت لی ، رمزلی تاجلارا باخسان ،  
 قیفیل آسمیش رمزین داش صاندیغیندان .  
 سانارسان زنجیره باغلانیب روحلار ،  
 هردن بیر - بیرینه صحبت آچارلار .  
 گئجه سیرداشلاری سکوتو گوۋزلر ،  
 طلسملر سرینی دقتله ایزلر .  
 جادولاری گوۋرموش دار داخمالاردا ،  
 پری اوزلولری ساخلامیش داردادا .  
 عفریته قاریلار مئشه لیکلرده ،  
 جادو قویولاری قازمیش هر یئرده .  
 قاریلار ساچیندان آسیلمیش قیزلار ،  
 هر مارال بوینوندا بیر اژدها وار .

## ناز ایوانی

او جاوان، یئنیلمز عاشیقی گوءرموش،  
 عشقدن غم دولو بیر عوءمور سورموش.  
 گنجه دامدان - داما آتیلار، گزر،  
 اونو هر آدیمدا ایزله بیر خطر.  
 مجنون تک سوراغی گلیر هر یاندان،  
 الینده سند وار، یازیسی قاندان.  
 سورونر گاه الی، گاه دیزی اوسته،  
 الی یارا اولموش، دیزلری خسته.  
 گاه الی - آیاغی توتار ستوندان،  
 گاه باشی گوءرونر باجادان بیر آن.  
 گاه بیر تگان ایله سوست آیاقلاری،  
 آغیر اندامینی دارتار یوخاری.  
 اوتورار بیر اوجا دام اوستده، آغلار،  
 گوءرونن سارایا گوءنلونو باغلار.  
 بو همان جنستدن گوءزل قصردیر،  
 بهشت حوری سینین ازل قصری دیر.  
 بورادا یاشامیش او فسونگار یار،  
 بلی، بورادایدی او شوخ فسونگار.  
 یارین زلفو کیمی بوکولموش سارای،  
 سالیب فلک لره حدتدن هارای.

آچیب آصلان کیمی آغزینی ایوان ،  
 دئیر: «خور باخمایین منه سیز، آمان!»  
 قیجا ییب دیشینی ستونلار دئیر  
 کی، «اؤلوم اؤزونه گولر بی خبر!»  
 دئیرکی: «بورادا وارسا دا شکار ،  
 آصلان آغزیندا دیر، چتین اوولانار...  
 ههنکله قاشیما آصلان بوینونو،  
 قالخ، منه اؤجشمه، آزما یولونو!»  
 لاکین چکیرمی وحشی آصلاندان  
 عشقین مئشه سیندن گئچن بیر انسان؟!  
 شکارا چیخارسا غلوی محبت ،  
 آصلانین آغزینا ال وئرد، البت ،  
 سالار پنجه سینی شیرین گمنده ،  
 چکر آیاغینی هنرله بنده .  
 آصلانی آیاقدان بنده سالانلار ،  
 بو یولدا گئچسه لر باشندان ، یئری وار .  
 اونلار ائله یئره باسارلار آیاق  
 کی ، گو یون آیاغی عاجز قالا جاق .  
 میلچک او منزله چاتارمی ، هشیپات ،  
 کی ، سیمرغ اورادا سالمیشدی قاناد!  
 آچیب ملک کیمی قول - قاناد انسان ،  
 پری لر قصرینده توتوموشدور مکان .  
 آغزینی آچاراق گوئل قصرلر ،  
 پسته آغزی ایله حکایه سوئلر .

وراق لارلا دولموش ایچی غنجهنین ،  
 سیغماز قاباغینا ایچی پُستهنین .  
 حوری او یلاغی دیر ، پری یاتاغی ،  
 قاپی سی ، دیواری تر گول یارپاغی .  
 سوئنبول له ، سوسن له ، بز نمیش چمن ،  
 بیتمیش دسته - دسته اوندا یاسمن ،  
 سو یوندان اینجی تک دامار قطره لیر .  
 اونون صد فینده بسله نر گوؤ وهر ،  
 ایوانی فرشینه باخ ، واله اول سن ،  
 چه شیه سی مینالی فیل سوموگوندن .  
 هر یانا باخیر سان گوزگو تک پارلار ،  
 ایکیشر تیگیلیمیش آینا بند دیوار .  
 هر شاخه اوستونده یانیر بیر چیراق ،  
 لاله سی باغدا کی لاله دن پارلاق .  
 آینا بندده یانان لاله لیر هله  
 بیر سحر یاراتمیش شن ، گوله - گوله .  
 آسیلیمیش تول پرده پنجره لردن ،  
 حوری ساچلاری دیر ، باخسان ، دئیرسن .  
 ایوانین اوئونده سو یود آغاچی  
 یاییب هر طرفه پری تک ساچی .  
 ایلمه لیر وورموشدو یاشیل ایپگدن ،  
 گئچیر آی ایشیغی سانگی الگدن .  
 ائله بیل عود شاخی اود آلیب یانیر ،  
 یئل وورور ، شعله سی عرشه دایانیر .

پرده تک آسیلمیش سوئ یودون تئلی،  
 او تئلی اوخشاییر خوش صبا یئلی.  
 اوگاه فیل سوموگو، گاهدا شوه دن،  
 مهربلر گوئ توروب قویور، دئییه سن.  
 آی اینجی سپرک تیتیره ییر، دئییر :  
 «بیر اوئ پوش قیمتی، گوئن، نئچه دیر؟»  
 سوئ یود مطرب گیمی شوخ - شوخ یئل لئر،  
 آسیب تئل لریندن پوللار، پرکلر.  
 رقص اندر یئرینده او یاواش - یاواش،  
 باش ایهر، سانسارسان، ایسته ییر شایاش.

سرو بویلو بیر گول تخت اوستده یاتیر،  
 ملهفه آلتیندا سینه سی آتیر.  
 ملهفه ایسته ییر اوزانسین بیر آز،  
 قوجوسون بوینونو، لاگین باچارماز.  
 او قیز بیر گوئل لیک، الهه سی دیر،  
 جلال قصری اونون، توی حجله سی دیر.  
 قو توکو بالیسا باش قویوب یاتار،  
 زلفونو چینله ییب اوگمند آتار.  
 بیلگی دایانمیش آما بوخاغا،  
 بیر نارینج آسیلمیش شمشاد بوداغا.  
 قاتلانیب سانکی بیر شاهین دیمدیگی،  
 بیر جوت نرگیزی آو رتموش گیرپیگی.



قارا گوئلری نین آهوسو هردن ،  
 اوتلا بیر ، چمنی ، کتابدیر ، دئین .  
 قیزیل بیر شامعدان ، عنبر شامع یانیر ،  
 او گوموش انداملی نورا چولقانییر .  
 شامعدان او رتوسوندن سوزولن ایشیق ،  
 وثریر کتابینا خوش بیر یاراشیق .  
 هما قانادی تک گیرپیک لیریندن ،  
 دوشور گول اوزونه سایه ، دئیرسن .  
 طاووز لله گی دیر ساچی نین طاغی ،  
 خوروز پیپیگیندن آل دیر دوداغی .  
 هردن بیر ناز ایله او ، خومار - خومار ،  
 آچیب گوئلرینی یوخاری باخار .  
 وحدت گوزگوسودور اوزو ، سانارسان .  
 بوینو او گوزگونو دو ندریر هر آن .  
 قلبی تک اوزونه وثره رک صیقل  
 سونسوز بیر جمال لا چاتمیش او گوئل .  
 ملک سیماسی دیر اونداکی سیما ،  
 سینه سی اوستونده وار طور سینا .  
 مله فه او قده عجب یاراشار ،  
 سانگی جاوان سروین اوسته یاغیب قار .  
 مله فه اوسروی آغوشه چکر ،  
 ائله بیل قاریشمیش سود ایله شکر .  
 او سانگی بیر آیدیر چولقانمیش نورا ،  
 یادا بیر بالیق دیر ، دوشموشدر تورا .

سرینه محرم دیر ملهفه آنجاق ،  
 او نا گوئینگ کیمی آچمیشدیر قوجاق .  
 باخ او ملهفهیه ، پرده دیر ، دوزو ،  
 هر شئی پرده سیز گوئستیریر او زو .  
 یوز شیرین حکایه سوئله بیر بیزه ،  
 شیرین لیک آرتیریر حکایه میزه .  
 باج آلا ر نارینجدان بیرجوت ممه‌سی ،  
 بیر نارینج باغی دیر مرمر سینه‌سی .  
 قارنی اورتاسیندا گوموشو گوئبگ ،  
 سحرلی چشمه دیر داغ اوسته ، گترچک .  
 قیرقوول دو شو وار اوردان آشاغی ،  
 من اونا دئیردیم قیزیل گول باغی .  
 اوداغدا گیزلنمیش علوی بیر جمال ،  
 اورادان سوروشر ذوق ایله خیال .  
 او داغ اتگینی سانکی قار آلمیش ،  
 بیر آهو بالاسی قاردا ایز سالمیش .  
 توک کیمی بئلیندن بیرآز آشاغی ،  
 یوکسه لیر گوموشدن ساغریلار داغی .  
 او داغ مرمردن می ، فیل سوموگوندن ؟  
 باج آلیراونلاردان آنجاق ، من بیلن .  
 وثریب آی ایشیقی اوداغا بزک ،  
 پری لر سلطانی اویناسین خیزک .  
 یاریق سینه سینده واردیر بیردره ،  
 نادر بیر دره دیر ، تمیز ، باگره .

اوندا اوچوروما محکوم دو گوئنول ،  
 اورادا خیالین سوروشه جک ، بیل!  
 کور گیمی آیاغین کج آتسا گوئنول ،  
 تاسا قاریشقا تک دوشرسن اوئنول .  
 اوردا سوروشمهین انسانین گرک ،  
 اولسون قارا داشدان باغریندا اورک .  
 احتیاص اورادا پلنگه اوخشار ،  
 چونکی قارشى سیندا جئیران ایزی وار .  
 چکیب بودلارینی پرگار قلمی ،  
 قیچی ظریف لیگین جمعی دیر ، جمعی .  
 دیزلری غنچه تک قلبی ائدیر بند ،  
 جوت بوللور شاخهیه وورولموش پیوند .  
 عاشیق بو گوئنولی گوئنولگو زمان  
 تشنه ، حیات سویو تاپمیش سانارسان .  
 گوئرر مہه سینی ، حئیرتدن دونار ،  
 او بیرجوت هولودان آغزی سولانار .

محبت دیز چوئکوب جمال اوئنونده ،  
 خیال مات قالیبدیر جلال اوئنونده .  
 حیا ایله عصمت ایکی جاسوس تک  
 آجیقلی - آجیقلی دئیرلر: "ال چک!  
 باسا آیاغینی بوندان اوپانا ،  
 سالما عاشیق لری زحمته ، قانا! "

قورخو تیتره‌تمه‌یه سالمیش عاشیقی ،  
 اؤزونون رنگی دیر آیین ایشیقی .  
 یاواشجا - یاواشجا او نفس چکر ،  
 قورخار او گوزگویه توخونسون ظفر .  
 بوناز درگاهیندا اویازیق هله ،  
 اؤتانیر مطلبین گتیرسین دیله .  
 سانگی گوؤز یاشینی او بیلیر مُردار ،  
 آخیتمیرکی ، بیردن تورپاق بولانار .  
 بوغور حسن‌لرینی ، یومور گوؤزونو ،  
 قورخورگی ، آبیردان سالسین اوؤزونو .  
 بو یئره یول تاپماز باشلا جان بئله ،  
 من آیاق باسیرام نه خیال ایله ؟  
 حئییف دیر ، گول اوؤپوش آلسا او لبدن ،  
 بیر دیو اوؤپمک ایستر ، دتگیل ادبدن !  
 عاشیق ، آی ایشیقی ، سوؤیودو صبا ،  
 جیوه‌تک تیتره‌ییر ، باخسان اطرافا .  
 آشکارا تیتره‌ییر قاپی ، هم دیوار ،  
 هامی‌نین گوؤنلونده گیزلی عشق وار .  
 گنجه چوخ گوؤرویدور بئله منظره ،  
 لاکین سر آچمامیش هله بیر کره !

## شمع و پروانه

گنجهلر حال اهلی خاطر جمع اولار،  
پروانه معبدی یانار شمع اولار.

یادیم گلیرگی، گنجلیک چاغیندا  
بیر گنجه وورموشدو باشیما سئودا.  
سانگی یا تاغیما تو گدولر تیگان،  
قاچدی گو زلریمدن یوخو عذابدان.  
دوشوندوم: ایندی کی یاتما بیر گو زوم،  
قوی سازلدا دئییلسین هر اورک سو زوم!  
شمع اورک اودوما آلیشدی، یاندی،  
قارانلیق منزلیم نورا بویاندی.  
اٹله کی شمع گولدو ساری گول کیمی،  
هیجانلی بیر گو لگه گزدی ائویمی.  
کیچیک بیر قارالتی گو روندو بیردن،  
اونومده اوینادی، گیزلندی هر دن.  
سانگی بیر عاشیق دی مسکین، آوارا،  
باشینی هتی دو یدو داشا، دیوارا.  
گو لگه ایله قارالتی وئردی باش - باشا  
هاوادا آیریلدی، گاه گزدی قوشا.  
لثیلی قبری کیمی داخمام محزون دور،  
سرگردان او گو لگه سانگی مجنون دور.

سالير پرده لردن ائود سايه غم ،  
 خيال قانوسونو خاطيرلا دير شمع .  
 بو ، منيم پريشان روحوم دور مگر ،  
 جسم زندانيندان قاچماق ايسته ير ؟  
 بلگه خيالي ني گوئ ندر يبي دير يار ،  
 بو يازيق عاشيقين گوئ نلونو آلا ر ؟  
 آچديم آغوشومو ، بيخي لديم سرخوش ،  
 گوئ زومو آچاراق گوئ ردوم اليم بوش .  
 گوئ ردوم پروانه دير او گوئ لگه ، گزر ،  
 گوئ روب جانانيني جانيني اوزر .  
 جانان عشقي ايله هئي قاناد چالار ،  
 قارشي سيندا ايستر جان اتتسين نثار .  
 سوچوندان گئچمه ديم اول غبطه دن  
 كي ، او وصله چاتميش ، هجراندا يام من .  
 لاكين احوالينا اتدينجه دقت  
 گوئ ردوم الدن ساليب اونو محبت .  
 عاشيقين قسمتي غم دير ، ملال دير ،  
 ووصال عاشيق اوچون بير خام خيال دير .  
 عشق ائله درد ديركي ، تاپيلماز درمان ،  
 درمانی يانديران بير درد دن ، آمان !  
 ووصال آتشي ني يانديراندا عشق ،  
 عاشيقي يانديرار بيرجه آندا عشق !  
 وصله چاتان عاشيق گوئ رمه ميشم من ،  
 آمان بو اوغور سوز عشقين اليندن !

منیم یاریم کیمی غرورلودور شمع ،  
 بوللور بیر او رتونون دالیندان هر دم  
 نازلا ، ریشخند ایله دوداغی قاچیر ،  
 یازیق پروانه یه ایتی دیل آچیر .  
 دئییر: «ثبات سیزسان ، مندن اوزا قلاش ،  
 یول تاپ ، بومئیداندان چیخ یاواش - یاواش !  
 یانماق هر یثته نین کلمز الیندن ،  
 عشقه کوءنول وئرهر جانیندان گئچن .  
 عاشیقی یاندیریب - یاخان درد گرک ،  
 او دردسندره یوخدور ، عشق دن ال چک!  
 قیزیل تک قیزارماق ، بو یانماق دئگیل ،  
 یانان عشق اودونا گول اولمالی ، گول !  
 باشیم سئودالی دیر ، من گرک یانام  
 طالیم بئله دیر ، گرک اودلانام !  
 اری بیب من کیمی یانماسان اگر ،  
 عشقیمه دوشمه گین هدر دیر ، هدر .  
 عاشیقی یاندیرماق دئگیل دیر عبث ،  
 عالمه بونونلا عشق سالیر سن .  
 یئتیردی عاشیقی طعنه لر جانا  
 یاناراق ، سوء یله دی : «ای شمع ، دایان - ... آ  
 او کسیک باشینلا نه دیل آچميسان ؟  
 یازیق پروانه دیر جانینی یاخان !  
 قوی دینسین عاشیق کی ، یاخیلیر اودا ،  
 سنین نه یین وارگی ، ائده سن فدا !

شامعین گی، جسمینده جاندان یوخ اثر،  
 یانیب گول اولماسی ساییلماز هنر.  
 عاشیق یار یولوندا گئچرسه جاندان،  
 اوؤزوندن بیر کلمه دانیشماز، اینان!  
 بیر شمع یانسا بئله، گئجه یاناجاق،  
 اونودا یاندیران انساندیر آنجاق!  
 اود توتوب آلیشماز شمع اوؤز - اوؤزوندن،  
 شمعین یانماسینا یانما بیرام من.  
 ای شمع، آیا قلاما حقی بو قدر،  
 سن قبره گوؤنوللو گئدیرسن مگر؟!  
 شمعین اودو سوئر سحر آچیلجاق،  
 بیزیم اودوموز دور ابدی، آنجاق!  
 ازل جمالیندان عشقیمیز دوغار،  
 اوندا ابدیت شعله سی پارلار.  
 سنده بیر قیغیلجیم وار او شعله دن،  
 اودورکی، وصلینه جان آتیرام من.  
 ازل شامعی هاردا یانسا، دورمادان،  
 اونون شعله سینده یاندیریرام جان.  
 دوست ایستر شمع اولسون، ایستره لاله،  
 گوؤزومده بیر آیدیر، من اونا هاله.  
 شمع اولسا، باشینین پروانه سی یم،  
 گول اولسا، بولبول دیوانه سی یم.  
 منیم اورگیمده عشق اودو یانار،  
 سنین سه پالچیق دا، سودا یثرین وار.



سنین اودون سودور، پالچیق دیر آنجاق!  
 بیزیم پئشه‌میزدیر اود ایچره یانماق.  
 سیزین تاجینیزدا یانان اود دنگیل،  
 اود بیزی یاندیریب - یاخان اوددور، بیل!  
 هر آخسام آچیرسان یئنی بیر اویون،  
 قاریشیر بیر - بیره توریاغین، سویون.

یاخیرام جانیمی سنین شعلهنه،  
 ظن ائتمه یانیرام، یاخشی باخ منه!  
 اودونا یاخدیغیم آنجاق بدن دیر،  
 جانیم یاخیلما بیر، او، شعله‌دن دیر.  
 بیزده جان‌دا قالیر، آتشدن قالیر،  
 سئون گوئلوموزده، عطشده قالیر.  
 حقیقی پروانه جان دیر، هر زامان  
 گزر، حق شامعینی آختارار، باخسان.  
 اصلینده پروانه، شمع اونلاردیر،  
 بیز هئچیک، اونلارین معناسی واردیر.  
 جان کی پروانه تک باشا دولانیر،  
 حقیقت شامعینی تاپاراق - یانیر.  
 شامعین ووصالینا پروانه چاتا جاق،  
 یانماقلا ابدی حیات تاپاجاق.  
 گیزلی‌ده، آشکاردا چیخار پرده‌دن،  
 اورادا اولانلار بیردیر، گوئرسن.

شامعین گوئلریندن ائله یاش آخدی ،  
 یوکسه‌لن شُله‌سی گوئلره قالدی .  
 فانوسدان یوکسلدی شُله علمی ،  
 چاتاراق قوجودو پروانه شمعی .  
 آزجا توستو گزدی هاوادا بیر آن ،  
 اوددان ، پروانه دن قالمادی نشان .

## گنججه باسقینی

گنججه گوئلریموشدورگی ، قوشون سئل کیمی ،  
 یوز بلا گتیرن مُدهش یئل کیمی ،  
 گنججه باسقینینا باشلا میش بیردن ،  
 گولله دولو کیمی یاغمیش هر یتردن ،  
 گوئلریموش کی ، قافقازین ایگید ائل لری  
 عاجز دیر ، سیلاح سیز قالیب ال لری .  
 قازاق آلا یلاری چارین امریله  
 نئجه قان اُددورور او مظلوم ائله .  
 بایراق دالغالانیر ، اوستونده قارتال ،  
 ائل لره گتیریر سؤنسوز غم ، ملال .  
 سالدا تار دؤزلوب سیرایا دؤر دشر ،  
 زنجیر تک اوزانار یوللار دا صف لر .

داغین آرخاسیندا قارا بولود تک ،  
 بعضا" دسته - دسته ، بعضا" ده تک - تک  
 اوردوسیرا - سیرا قوشور ایرهلی ،  
 توتوموشدور سیلاحدان هامی نین الی .  
 آیین ایشیغی دا فلکده سوئموش ،  
 قارانلیق اوؤزوده قولدورا دوئموش .  
 داغدان آشیب گلیر سئل کیمی بلا  
 قاندان داغا - داشا ایز سالا - سالا .  
 خایین اوغرو کیمی اهمالجا ، یاواش ،  
 باسقین ائندلرین اورگی دیر داش .  
 قارا ایلان کیمی ، بودور ، عسکرلر  
 سرین تورپاق اوسته ایملکه بیرلر .  
 قیوریلیب - آچیلیر سانکی اردها ،  
 گدیکن دن ائنیلرلر اوزو آشاغا .  
 سئل کیمی توؤگولوب داغ انگیندن ،  
 توستوتک قالخیرلار تپهیه ، بعضا" .  
 یورویور قاباقدا آتلی ، پیادا ،  
 سورسات قاطار - قاطار گلیر آرخادا .  
 گئجه کولدن قارا اولسادا همن ،  
 گوؤزلر قیفیلجیم تک پارلا بیرهردن .  
 قوشون گاه یاییلیر ، گاهدا توپلانیر ،  
 باخانلار گاه مئشه ، گاه بیر داغ سانیر .  
 بیلدیرچین دالینجا گئدن تازی تک  
 هامی پۇسا - پۇسا یورویور تک - تک .

توتولموش آتلارین نالی گئجه یه ،  
 گوئلری باغلانمیش ، اوزگمه سین دئییه .  
 ضابطین میندیگی آت اولاراق رام ،  
 باش آتیر ، باش توتور هئی آرام - آرام .  
 قویروغو دینگلنمیش ، شک دیر قولاغی ،  
 قیغیلجیم چیخاریر داشدان دیرناغی .  
 داماغی یئل لنمیش ، فینخیریر ، گئدیر ،  
 یالینی بوینونا حمایل ائدیر .  
 ضابط داغ دوئلوندن چپ - چپ باخاراق ،  
 گوئلری باشدان - باشا چادیر دیر یایلاق .  
 ائلین یاتدیغینی بیلیر اهریمن ،  
 گوئلری بره لیر کیندن ، غضبدن .  
 جاناوار سوورسو ایشلتسه حیله ،  
 یاتمیش آصلانی دا توتار مگر ایله .  
 داغ - دره آلیشیب اودلانندی بیردن ،  
 مدهش محاربه باشلانندی بیردن .  
 سانکی شیمشک چاخدی ، گوئلری گورولدادی ،  
 آلولار پوسگورن توپلار گورلادی .  
 اوئلوم قهقهه سی توتدو هر یانی ،  
 توئلدو یاریاق کیمی یئرہ انسانی .  
 ائل قالخیب یوخودان قویاردی فریاد ،  
 بابالار رسمی ایله باشلانندی جاهاد .  
 تله سیک یوخودان او یانندی گنج لیر ،  
 ائلہ ظن ائتدی لیر قویوبدور محشر .

بوغونوق سس ایله چکدیلر نعره ،  
 قورخودان ال آتدی اولدوز خنجره .  
 قۇخودو داغ - دره باریتدان ، قاندان ،  
 کفن سیز جسدله دولدو بیابان .  
 توستو ایلان کیمی قیوریلیب قالخدی ،  
 غضب دن گوئلرده ایلدیریم چاخدی .  
 ووروشان قووه لر سئل کیمی جوشدو ،  
 چاتیب بیر - بیرینه اونلار قوووشدو .  
 گنجه گوئلردو ، نئجه بیر سیلا حسیز ائل  
 ووروشور ، الینده خنجر ، قیلینج ، بئل .  
 او هجوم ائله بیر ، توپ ، توفنگ ایله  
 بو ایسه قورونور بئل - گولونگ ایله .  
 بو اونو ، او بونو ازیر ، چئینه بیر ،  
 قیامت قویموشدور ، یئر - گوی تیتره بیر .

## بیر گنجین بیاناتی

- ای وفالی توفنگ ، سنین هئج زامان  
 گوللن او تمه میشدیر هدف یانیندان .  
 من نانگور دئگیلم ، یاخشی قولاق آس ،  
 منی چوخ بلادان ائتمیسن خلاص .

یوخدور پاترونوموز ، الی بوشوق بیز ،  
 داشا توخونموشدور آرتیق گولله میز!  
 دوشمنین چیگنیندن آسیلماقدان سا ،  
 گئت ، تورپاق آلتیندا بؤرون سن پاسا!  
 آتدی بیر چوخورا او گنج توفنگی ،  
 هشیبتسی سالیردی یادا پلنگی .

قورخماز مارال گیمی آصلان قادینلار  
 کی ، شیرین باغرینی بویونوزلا یارار ،  
 ارلری دالینجا ، چیگیننده بئلر ،  
 مرمر سینهلری ائتمیشلر سپر .  
 تپمیش اوسینهلر پاکلیقدان صفا ،  
 بیرجه سوئز یازیلیمیش اونلاردا - «وفا»  
 قیزلارین زلفونو داغیتیمیش گولک  
 اوؤچو گولله سیندن اۆرکن جوویورتک ،  
 قاجیب تپه‌لره ، داغلارا بیر باش ،  
 دوشمنین باشینا یاغدییرلار داش .  
 قادینلار ووروشور هشی جیغ وورراق ،  
 نعره‌دن ، شیون‌دن توتولور قولاق .  
 داغلاری چولغامیش گورولتوسسی ،  
 عالمی سارسیدیر اثلین ناله‌سی .  
 بورونوب آتسه چادیرلار یانار ،  
 یانغیندان داغ-دره ، چوئل ایشیقلا نار .

قینیلجیم قاچان تک آلوو ایچیندن ،  
 گوہرپہلر قاچاراق قوپاریر شیون .  
 توستویہ ، آلووا ووردوقجا گولک ،  
 آصلانین باغریندا سو اولور اورک .  
 توستویہ ، آلووا باخسان ، دئیرسن ،  
 رقص ائدیر قہقہہ چکیب اهریمن .  
 آی داغین دالینا چکیلیر غمگین ،  
 گیزلنیر نظردن بیر جاسوس تگین .  
 او قانلی صحنہنی سئیر ائتمک اوچون ،  
 ظلمتی ایشیق دا اریتمک اوچون .  
 بلگہدہ گوئی قاتیب ایشہ الینی  
 اگمیش ظلمت اوستہ آی مشعلینی .  
 بوقورخونج صحنہنی سئیر ائتمن اگر ،  
 دئیرسن : نہ یامان جانی دیر بشر .  
 بیر ساللاق خانادیر گوہردوگون صحنہ ،  
 بوقدر قان آخیر ، سبب نہدیر ، نہ ؟  
 یارالار سیزلاییر ، یوکسہلیر نالہ ،  
 طبیعت اوہزودہ باتمیش ملالہ .  
 دوہوش مئیدانیندا قالمیش اولن لر ،  
 قارغالار ، قوزغونلار توئی - بایرام ائدر .  
 ہلہ جانی لرین روحلاری ، اینان ،  
 دویمامیش توہگولن ناحاق قانلاردان !  
 شہیدلرین روحو آچاراق قاناد ،  
 اوچور ، آرخاسینجا یوکسہلیر فریاد .

اوغول جسدینی قوجموش بیر آنا ،  
 جی‌ریب اؤز- گو‌زونو بویامیش قانا .  
 دؤل قالان اوتزه گلین آغلامیش ،  
 قانداق اللرینه خینا باغلامیش .  
 او نشانلی قیزدا انتحار ائتمیش ،  
 یاریلا یان - یانا یوخویا گئتمیش .  
 بیر عالم دؤلوسو عشق ، اومید ، آمال ،  
 جاوانلار قانیلا اولموشدور پامال .  
 نه قدر تر نرگیز هله آچمادان ،  
 ابدی یوخویا گئتمیشدیر ، آمان !  
 او لولرین اؤزو نتجه سیرلی دیر ،  
 حیات حسرت‌لرنی هله دیری دیر !  
 گولمه‌میش حیاتدا کیمسه‌نین اؤزو  
 دؤنوب باخیشلاردا مین حسرت ایزی .  
 اونلارکی ابدی گو‌چور دونیادان ،  
 سانگی بئله دئییر هر بیر بو آن :  
 - الوداع ، ای قافقاز ، ای عزیز وطن !  
 گونشین ، ایشیغین بئشیگی سن سن .  
 باشیندا تاجی وار قرینه‌لرین ،  
 تاریخین گو‌ریوسو ، قاپی‌سی شرقین .  
 آدین ابدی دیر ، اراده‌ن دؤنمز ،  
 گونش چشمه‌سی سن ، نورون توکنمز .  
 سنین قوینونداکی هر داغ ، هر اوبا ،  
 شاهینه قوروق دور ، قارتالا یووا .



آذری ایگیدلر وطنی سن سن ،  
 دوء یوشلر مئیدانی اولموشدور سینهن .  
 سنده آت اوینادیب وورموشلار شکار ،  
 چوگان اویناسیشلار ، گۆشتوتوموشلار ،  
 سنین آغوشوندا سود وئریب آنا  
 شهرتی ایتمهین مین قهرمانا .  
 آتیپ سون گولله نی ایگید اوئلادین ،  
 دوشمن له ووروشدو ، آزاد یاشادین .  
 مئییتلر اوستوندن گئچرک آنجاق ،  
 یادلار بو اوئلکویه باسمیشدی آیاق .  
 سنی توتماق ایدی دوشمنین قصدی ،  
 آلمیش ایل قورخودان تیتره ییب اسدی .  
 سینهمیز اوستوندن ایندی یول سالیب ،  
 آصلاندان بیر قوجا تۆلگو اوچ آلیب ،  
 سنی ، آزاد وطن ، ائتدیلر اسیر ،  
 ای آصلان ، زنجیرده حالین نئجه دیر؟!  
 تزهجه قاییتیمیش اورگموش دوهلر ،  
 سالیب مئییتلره حسرتله نظر .  
 دوء شلرینده زنگلر قوپاریپ شیون ،  
 بو شیون سسیندن گولور اهریمن .  
 داغلاری چولغامیش زنگلرین سسی ،  
 داشلاری آغلادیر بو غم نغمه سی .

## دنیزین سیمفونیا سی

دنیزچی لر مقبره‌سی

گنجه ، غم مونسى ساحیلی گوهرموش ،  
داغ ، دنیز ، مثنه‌نى دومان بوروموش .  
طبیعت یاس توتوب ، سولار قان آغلار ،  
ایسلانمیش کیرپیگه بنزر بوداقلار .  
دنیز دالغالانیر ، تیتره بیر ، آخیر ،  
اٹله‌بیل یاش دولو بیر گوهر دور ، باخیر .  
قیزیل گول ، که‌گو‌تو ، زرشک کوللاری  
گوهر یاشی آخیدیب ، سولار یوللاری .  
دنیزین سو بودا سانگی قارالمیش ،  
قیریق گوزگو گیمی پالانیب قالمیش .  
آیی منگنده سیخیر بولدولار ،  
کاینات گوهر نور مزار قدر دار .  
دنیز ساحیلینده یوکسه‌لن مایاق ،  
باخیر حئیران - حئیران ، گولمه‌بیر آنجاق .  
داغلار غم ایچینده وئرمیش دال - دالا ،  
آغ ساچلی باشلاری دالمیش خیالا .  
سانگی په‌لوانلار دوشویدور اسیر ،  
آیاغیندا گونده ، بوینونداننجیر .  
گمی گوهر کوس گریب سرت دالغالارا ،  
آلیب دالغالاردان یوزلرله یارا .

یئغیلیب گمی یه یوک قلاق — قلاق ،  
 دیل دئین بیر سوؤزو ائشیتمز قولاق .  
 ساچلاری پریشان سرنشین لرین ،  
 اوزونده ایزی وار حیاتین ، درین .  
 آلینلار قیریشیب ، اوزلر گوؤیرمیش ،  
 دوؤران هامی سینی تورپاغا سرمیش .  
 گوؤزلری یوخولو ، یاشلی گوؤرونر ،  
 وئریر هیجانلی روؤیادان خبر .  
 قاباقدا هایقیریر قارا بؤرولغان ،  
 عمر فاجعه سی چاپیر آرخادان .  
 سیاحلار سئیر ائدیر قورخونج منظره ،  
 تیتیره دنیزچی لر اولان مقبره .  
 دالغا ، آی ایشیغی توؤکوب قاش — قاباق ،  
 سوؤدا جان چکیشیر بیر دسته دوؤستاق .  
 اققون طاغینا حُسنیه دن  
 بیر ماتم بایراغی ، باخسان ، گوؤرسن .  
 اولدوزلار لاله یه ، قندیله بنزر ،  
 لاگین هلالدان دا سولغون گوؤرونر .  
 سایه لر باش چکیب قینینا سوسور ،  
 ماتم قارا سینی گئییب اوتورور .  
 دالغالار گاه آیدین ، گاه دا گوؤلگه لی ،  
 گئجه — گوؤندوز کیمی قوشور ایره لی !  
 اونلاردا گئجه یه ، گوندوزه اوخشار ،  
 هر بیرینده عبرت ، اشاره لر وار .

اویناغان ، تله‌سیک چیخیب باخسادا ،  
گنج‌لیک گونلرینی گتیریر یادا .  
اودور ، آیین عکسی دوشموشدور سویا ،  
طبیعت یوسفی دوشموش قویویا .  
سودا غرق اولوبدور اولدوزلار ، بودور !  
سو یانیب - تیتره‌ین شمع‌له دولودور .  
یوخسا پری‌لر دیر دنیازده چاغلار ؟  
بوغولان آی اوچون یاس توتوب آغلار ؟  
گولومدن گوۋرونور منیم بیر پرده ،  
خزانی گوۋزل دیر ، دوشسه‌ده درده .  
آخیب سو توۋگولور دنیازده داغدان ،  
زندانا نور دوشور سانگی باجادان .  
بیژن اولان قویو باشیندا مگر  
منیژه زولفونو یولاراق ، توکر ؟  
افق چولغانمیشدیر غمه ، گدره ،  
بدبخت‌لیک قاطاری چیخمیش سفره .  
جزرده ، مدده اولموش یک نسق ،  
دوۋوران ساعات کیمی ایشله بیر مطلق .  
عمرون هر ساعاتی دور مادان گئچیر ،  
کینلی دشمن کیمی بو زمان گئچیر .  
دشمن هجومودور اونون گلیشی ،  
قاییدیب گندرگن دوستلوقدور ایشی .  
ساحیلین ساعاتی ایشله‌بیر تیق - تیق ،  
دنیازین نبضی ده دوۋیونور آرتیق .

حیات ایره‌لی‌یه دوشور دورمادان ،  
دونیانین عوۋ مروندن آزالیر هر آن .

لاگین آغ گوۋ پوک‌لر اوینا شیر هله ،  
اونلار اوشاق کیمی وئریمیش ال - اله ،  
سانگی ساحیل بوۋبو بیر سورو اوشاق ،  
اویونا باشلا میمش ، سس - گوۋی سالاراق .  
یاداکمی ، دالغانین سحرگار الی  
گوۋ پوگو سوپوروب ، آتیر ایره‌لی!  
ایستر جووالینا توۋ کسون شیطانین ،  
مزدونو اوطوفان قوپارانلارین .  
اودورگی ، سعی ایله ، مین تلاش ایله ،  
گوۋ وهری ، اینجینی بیغیر ساحیله .

### قولارین خلوت خاناسی

اوزاقدان ، بهزیم بو ساحیلدن کنار  
گوۋزل خلوت خانانیا راتمیش قولار .  
ساکت دیر فزاسی ، درین دیر سویو ،  
اورادا دینجه‌لر عالمین روحو .  
ماوی اقلری اوخشار آینایا ،  
بنزرا اؤزوقویلو بوللور کاسایا .  
دنیزین سحرگار ایپک سولاری  
شیرین یوخو گیمی اوخشار روحلاری .

او درین سولارین سینه‌سی اوسته  
 قار گیمی توء گولور قودسته - دسته .  
 دوء شلری آغلیقدان صدقه اوخشار ،  
 گوء زدن او صدفده بیرجوت اینجی وار .  
 بدنی آغ آپباغ پری لر ، بودور ،  
 آیین ایشیفیندا اوؤور ، یویونور .  
 آستا - آستا قالخار ، دوشر قطره لر ،  
 سانکی شوخ گوء زل لر نازلانیب گولر .  
 قطوه گیمی آچیب قانادلارینی ،  
 پرده ده گیزله در اوء زاسرارینی .  
 هردن شوء وقه گلیب چگرلر قیبیه ،  
 درین افقلرده عکس اندر قیبیه .  
 دنیز گوء زل لری سوناتک سوزور ،  
 بدیعی بیر عالم سمتینه اوؤور .

### دنیزین سیماسی

گوء زل دیر دنیزین آغی ، قاراسی ،  
 بیر آطلاس گولودور ایپک دالغاسی .  
 ظلمت لیل چیله بیر ، آی ایشیغی زر ،  
 لپه لر تیتره شن جیوه یه بنزر .  
 دالغاسی بیر ایپک اوء رتوگدور ، دغین  
 دؤزوب اطرافینا ریشه گوء پوکدن .

گوۋ پوک لر قوملو قدا دورور سئز یا ،  
 اؤلور او صحنه یه دئکوراسیا .  
 سانگی سیرا - سیرا گوۋ به لک دیلر ،  
 کولک تگانیندان هئی ترپه نیرلر .  
 بلکه ده آغ توکلو گوۋچو کدور اونلار ،  
 او بونون ، بو اونون اوستونه قالخار .  
 یادا لوپا - لوپا پانبیغی کولک ،  
 بیغیب تایالا بیر هئی اتک - اتک .  
 بلکه ده دنیزدن چیخان سونالار ،  
 ساحیل ده یویورلار صابون لار پالتار .  
 بیر لاله یانا قلی گۆر جو گۆزلی ،  
 قاییق دا اوتور موش دۆزلو ، مزه لی .  
 او سولار سوناسی قاییغی سورور ،  
 افقه نور سا چیر ، سویو گولدورور .  
 کۆرگی قولارین پرینه بنزر ،  
 او گۆرک چکد یکجه قاییقدا اوزر .  
 قیزیشیب هئی کورک چگیر او نیگار ،  
 کولک سا چلارینی اوخشار ، اوینا دار .  
 اگنینه پلاشی هئی وورور دالفا ،  
 قیزیل گول بورونموش سانگی یارپاغا .  
 گونش گیزلنیب دیر ، اوزونو گوۋ رجک ،  
 بالیق توتماق ایستر او اوزو گوۋ یچک .  
 قیوریم زلفو کیمی ائیله ییب چین - چین ،  
 قیرماغی آتیب دیر سویا بالیق چین .

بالیق قیر ماغینا ایلیشیر قصدا ،  
 کی ، بلکه بیر اوء پوش آلسین الیندن .  
 زلفودور عاشیق لر بوینونا زنجیر ،  
 قیرماق او زلفدن خجالت چکیر .  
 نورانی ملگه اوخشار اولبر ،  
 هردن بیر اوخویور شیرین نغمه لر .  
 یاییر او نغمه‌نی اطرافا صبا ،  
 هوشو باشدان آلیر او شیرین لایلا .  
 قاییغین شمع لری یانیر ، پارلا ییر ،  
 اولدوز تک هر یانی نورا بویا ییر .  
 بئله بیر جلال لا دنیز گئجه لر  
 فلگین ، اولدوزون یولونو کسر .  
 بیرلشمیش دنیزین سطحی اقله ،  
 روء یا سارایینا باغلا میش پیلله  
 دالغالار گلدیگجه قالخیر سس - سمیر ،  
 بیر - بیره سورتونور زلف ایله زنجیر .  
 یئلکن لر گولگدن آلا راق تگان ،  
 ساحیله چیخاریر اینجی دریادان .  
 سرین جیک بیر هاله ، یومشاق بیر نسیم ،  
 اوخشار اوز - گوء زونو دایم هر کسین .  
 اققون چشمه‌سی سالیب حثیرته ،  
 بیزی مفتون ائدیپ شعره ، صنعته .  
 قولاق شکلنمه‌سه ، جوشقون گولگدن  
 بیرده هوشا گلمز هوشون ایتیرن .



آچیر هر باخیشدا حئیرته یوللار ،  
 دنیزین غریبه منظرهسی وار .  
 صحنهسی ، سالونو وهمه بویانمیش ،  
 هاواسی لایبالای توستو - دو مانمیش .  
 پردهسی قاقیشان اورگموش ماراللار ،  
 گوئلگهسی آصلاندير ، چنگینده شکار .  
 سیرگی بیزی سالیر قورخو - حئیرته ،  
 کینوسو گتیریر خالقی دهشته .  
 شاهانه شینیلی گئیینیب داغلار ،  
 لوژادا اوتوروب فیکره دالمیشلار .  
 قولار آغ گئیملی رقاصه لردیر ،  
 اونلارین جلوهسی بوء یوک هنردیر .  
 اوخویور دالغالار ، ساز چالیر کولک ،  
 اونلارین سسیندن تیتره ییر فلک .  
 گمی ، گمی چی لر نعره چگیر لر .  
 قالخیر قاییق لاردان خوش قهقهه لر .  
 عجب اساطیری - موسیقی دیر بو ،  
 سالیر سیمفونیا سی اورگه قورخو .  
 دنیز ، ابدیت آستانی دیر ،  
 سرین ، هیولانین داستانی دیر .  
 قبره دیری گئدر دنیزده عالم ،  
 کور گیمی چابالار هر سر مبهیم .  
 افق لال گوئرور ، باخسان بیر داها ،  
 گوئررسن سارینمیش تیمساح - تیمساحا .

گنججه دام اوستونده یاتانین گوئلر ،  
 روحونو سحرلی گامینا چکر .  
 بیخیلماق قورخوسو دویار ، ساییقلا ر .  
 لوتون هنگامه‌سی اولونار تکرار .  
 زلزله آفقو ، واهیمه ، قورخو ،  
 حس‌لری سارسیدان بیر درین قویو .  
 آغیز گوئلر پوکلنمیش ، وار گونده ، زنجیر ،  
 مئشهنی دولدورموش دسته - دسته شیر .  
 اورگی پارتلادان افق یاریلار ،  
 سانکی آلت - اوست اولوب دونیادا نه وار .  
 گوزگو تک پارلایب هرلنن فلک ،  
 باشی گیجلله‌نیب یئرله ده‌جک .  
 حل ائدیروء زونده روحون جوء وهری  
 حلی مُشگل اولان مسئله‌لری .  
 اوزاقدا دهشتلی منظره‌لر وار ،  
 هامی افسانه‌وی ، هامی سحرکار .  
 داغلار قاش - قاباقلی ، آجیقلی ، مغرور ،  
 ماوی آسمانا باش ووروب دورور .  
 داغین دوء شونه‌دک ائنیب گل‌میش آی ،  
 حثیرت ، قورخو سالمیش عالمه هارای .  
 قارا چشمک تاخمیش گنججه سلطانی ،  
 گنجچیریر آجیق لا گوئلر دنیازینی .  
 سانکی بیر اوردویا دوزلتمیش پاراد ،  
 پاراد دا داغالار آجیب قول - قاناد .

زرهه گئینیمیش عسگرلر کیمی  
 سیرا - سیرا دالغا توتوب عالمی .  
 آشاغی ائندیکجه آی داغ دؤء شوندن  
 گوء رفزین سینه سی دارالیر بعضا .  
 گوء رفزین تنفس یولو توتولجاق ،  
 دالغا چادیر قورور ، گئجیکیر آنجاق .  
 اهریم اُفقدہ قویارمیش طوفان ،  
 فتنه لر توء ره دیر ، ائله بیر طغیان .  
 توپ ، گمی ، طیاره باشلا میش ایشه ،  
 سو آلتی قاییقلار گیرمیش دؤء یوشه .  
 دنیز چالخاللا نیب تیتیره دایما ،  
 سانگی جان چکیشیر قوجامان دونیا .  
 یارانیر دالغادان سودا داغ - تپه ،  
 ساحیلہ توخونوب قیریلیر لپه .  
 دالغالار قالادیر ، دیواردیر ، دئین ،  
 بیخیلیب محو اولور بیر زلزله دن .  
 آرزو چیچک لری آچمادان سولور ،  
 عالمده عمل لر بیر سراب اولور .  
 صاف سودان باشینی قالدیریر داغلار ،  
 دره لر اود یاران آغیز آچمیشلار .  
 گولک اوچوشویلا دهشت دؤغورور ،  
 سانگی طیاره دیر ، آتش سوورور .  
 طوفانلی دنیزده آیا سال نظر ،  
 پارتلا ییب آلیشان بومبا یا بنزر .

قاسیرغا یوگسه‌لیب وورور قوآره ،  
 سانگی هاوا توپوگزیر طیاره .  
 سائریشان اولدوزلار سودا عکس ائدیر ،  
 ائله‌بیل آخیشان ساسیز گولله‌دیر .  
 گورولتو ، پاتیلتی دهشت قوپاریر ،  
 قورخو اقلرین باغرینی یاریر .  
 هجوم امری وئریر فیت ووران کمی ،  
 دالغالار یورویور آلا یلار گیمی .  
 دنیزده باشلانمیش هجوما باخسان  
 دئیرسن : بو فیلمی کیمدیر یارادان ؟  
 سویو قامچی لاییر گوجلوقاسیرغا  
 شوتویور سرعتله هر آن قاباغا .  
 دالغا هجومونو قیریر قایالار ،  
 قیریلان لپه‌لر یوخاری قالدخار .  
 بولودلار گوۋرونور گوۋیده رنگ به رنگ ،  
 دئیرسن ، گزیشیر مین خاللی پلنگ .  
 گاه قارلی داغلارا اوخشار بولودلار ،  
 گاه توستو پوسگورر ، گاه آلولوانار .  
 گاه آیی بیر آندا کامینا چکر ،  
 ائله‌بیل نهنگ دیر ، آیسا بیر گوۋوهر .  
 آیی سئیره دالسان بئله آنداسن ،  
 کول آلتیندا قالمیش گوۋزدور ، دئیرسن .

- اهریمن گئتمیشدیر ، بیتمشدیر درام .  
 آی تبسم ائدیر ، دنیزدیر آرام .  
 گولور آی ، فزانین معصوم گلینی ،  
 سواو پمک ایسته بیر اونون الینی .  
 گلین اوتان اراق اسیر حیا دان  
 حیات محبت دیر ، وفادیر، اینان !...  
 هاوا ساکت لیک دیر ، ساحیل چمنزار ،  
 افق ده ، دنیزده گوزگویه اوخشار .  
 اوزوجو چیخاریر اینجی دنیزدن ،  
 کور اولور اهریمن ، اوقودوز دشمن .  
 قاییق لار دوزلوب اینجی دیش کیمی ،  
 دنیزین آغزیندا اونلار صدف می ؟  
 اینجی ایله دولموش صدف قوطولار .  
 آلماس اوزوک دولو جعبه یه اوخشار .  
 اینجی لر یو خودان آچمیشدیر گوؤزون  
 ظریف گوؤ رپه لری جوشغون دنیزین .  
 گوؤ زلری ماوی دیر ، باخیشی خومار ،  
 آیا وحشی کیمی مات - مات باخارلار .  
 آیا ، میرواری یه ، گوزگوتک سویا  
 باخین ، نجه گئتمیش درین یوخویا .  
 او روؤ ویا گوؤ زلی آی سودا اوزور ،  
 دنیز اتگینه میرواری دوزور .  
 رقص ائدن دالغانی قوجوموش کولک ،  
 صدف شاباش وئریر اونا بیر اتک .

ادب له دایانمیش کناردا داغلار ،  
گئشیک چی لر کیمی یا تما بیر اونلار .  
بالیشا باش قویوب یا تیر بیتگی لر ،  
دونیادان گلین لر کیمی بی خبر .  
عصمت دیر ، حیادیر اُفقدہ سلطان  
شبهه دن ، شگدن گوؤ رونمز نشان .  
سولار یوخودادیر ، اُقلر خاموش ،  
هامی ابدیت یولونو توتوموش .  
سانگی بیر افسانه اوخویوب گئجه ،  
شهرزاد یوخویا گئتمیش ایندیجه .



# قطعه لر و مثنوی لر

## شعر و حکمت

هانی یثرا وزونده ائله بیر انسان ،  
شهریار ، سن اونا آرخالاناسان .

قلبی هنر دولو ، اوؤزو مرد اولسون ،  
سحر نسیمی تک گوؤ نلونه دولسون .

سیلسین اورگیندن غمی - غصه نی ،  
قولوندا ن یاپیشیب قالدیرسین سنی .

سون قویسون عُمرونده بو مصیبتہ ،  
قدر - قیمت وئرسین شعرہ - صنعتہ .

الیندن یاپیشیب ، قلبینه گیرسین ،  
سنین اولاغینی چایدان کئچیرسین .

منی قورخورتما بیر آجیندان اوؤلمک .  
قورخورام: فایدا سیز یانان بیر شمع تک



تنها بیر گوشه ده یانیم، محو اولوم .  
بیر اوووج قوم کیمی یئله سوورولوم .

یوخ!

منیم اود قلبیم بیر بولاق ایستر .  
یارا تماق نامینه یا شاما ق ایستر .

من آتدان دوشسم ده ، شاهیددیر عالم :  
یئنه ده آتلا نیب چا پا بیلرم .

او ز یا تمیش بختیمدن آگاهام او زوم .  
اوزاق افقلره دیگیلیب گو زوم .

نه یاییلی چارپایی ، نه باغ ایستهرم .  
نده زر - زیبالیق اوتاق ایستهرم .

من آزا قاییلم ، چوخدا گو زوم یوخ .  
نفسی مین گو زونه باتیرمیشام اوخ .

نه دیر ایسته دیگیم ؟

بیر حصیر ، بیر شامع .  
بیر بالینج ، بیر کوزه آرزولا میشام .

بیر آز آی ایشیغی ، بیر جام تمیز سو ،  
بیر یاشیل سو یودون باهار قوخوسو ،

بیر پارچا چوئرگین آغیز لذتی ،  
فقط دونیا بویدا الهام قوتی !

اینان کی ، اوسویو ، او چوئرگی ده  
او آی ایشیغینی ، او گولگی ده

هاوایی ، مجانبی ایسته میرم من .  
الیمله قوپاردیب یانار قلبیمن

من سیزه اود گیمی سوئرلر وئرهرم .  
سوئر نهدیر ، آلولو گوئرلر وئرهرم .

میصراع وئرهرم کی ، دئشیلمه‌میش دُر ،  
هر بیرری قلبیمن دوئیونتوسودور .

یانار بیر اورکده یارانان سوئرلر .  
فیگریم شانسه‌سیله دارانان سوئرلر !

بیر سوئرگی ، یولسوزو یولا گتیرن ،  
بیر قلبدن چیخاراق مین قلبه گیرن .

سعدی‌نین شعری تک دردلره درمان ،  
حافظ غزلی تک ابدی قالان ،

توتولموش گوئرلری آچابیلن سوئر .  
ایل‌لرین اوستوندن اوچابیلن سوئر !

یاخشی نی یا شادیب، بیسی یان دیران ،  
ناموسو، غیرتی قانادلان دیران .

یا تمیشی او یادان قُدرتلی بیر سوئز ،  
او لونو دیریلدن شفقتلی بیر سوئز !

بیر سوئز گی ، فردوسی نعره سی کیمی ،  
دوئیو شده آزادلیق گولله سی کیمی !

دو شمنین الیندن بایراق سالان سوئز ،  
حقین جیگر ایله نفس آلان سوئز !

بیر سوئز گی ، سولانمیش خنجره دوئنسون ،  
آتشی نامردین باشیندا سوئنسون !

یومروغو دمیره ، داشا دوئندرن ،  
انسانی هاوالی قوشا دوئندرن

دوئیوش مثیدانینا آپاران بیر سوئز ،  
قهرمان اورگده قهرمان بیر سوئز !

شاعرم .

دینله ، گوئر نه دئییر الهام :

من سوئز خریداری ، سوئز صرافئی یام .

انسانلار گوۋرموشم ، اوزلر گوۋرموشم ،  
عاجزی محو ائدن سوۋزلر گوۋرموشم .

يازيغين ، فاغيرين باشيندان باسان ،  
ظاليمين دوۋشوندن اوردئنلر آسان ،

نوۋگرلر گوۋرموشم ، سوۋز نوۋگرلری ،  
بوينو يوغونلارين اوۋز نوۋگرلری .

من اوندا سييرديم اوۋز قيلينجيمي ،  
مسلک قيلينجيمي ، سوۋز قيلينجيمي !

يئتر !

ساختا سوۋزلر !

يالانچي سوۋزلر !

عُمر و اوغورلايان تالانچي سوۋزلر .

ذوۋوقون ، حسياتين داشان جامي تک  
گونشله ، باهارلا دولودور اورک .

گل ، سنه باکره سوۋزلر وئريم من ،  
اورکده بسلميش گوۋوهر وئريم من .

دورسون گلين گيمي قارشيندا سنين ،  
بیر سئودايا دوۋنسون باشيندا سنين .

بیر موشتولوق کیمی سلسه سین سنی ،  
بیر آنا قوینو تک بسلسه سین سنی .

حیاتدا هر شئی اُونودساندا سن ،  
اونو عشق کیمی ازبر بیله سن .

نثیله بییم ، الیمدن آیری ایش گلیمیر ،  
من شاعر یارانیم ، ساده جه شاعر .

دونیا دا هرکسین اوْز صنعتی وار ،  
شاعرین الینده سوْز صنعتی وار .

شاهیددیر گنجه لر اود توْکن اورک ،  
سوْز لر - قلم ایله گولہ شن پلنگ .

شاعر نعره چگیر قهرمان کیمی ،  
پلنگله گولہ شن پہلوان کیمی .

شاعرین حیاتی - ابدی دوْیوش ،  
بوتون عُمرور بوْیو ، هُجوم ائت ، دوْیوش !

سن اوْزون بیلیرسن ، منیم عزیزیم ،  
ایشیمیز ، گوجوموز آیری دیر بییزیم .

دونیا دا نه قدر ایش وار ، صنعت وار ،  
بیریندن یاپیشار عاغلی اولانلار .

هرکس اوٴز یثرینی تاپسا حیاتدا ،  
سانکی خزینه وار باشینین آلتدا .

شودیگین صنعتی انتخاب ائتسن ،  
یورولدوم دئمزسن ، نه قدر گئتسن .

گوٴنول وئردیگین ایش اوجالدار سنی ،  
گوٴنول وئرمه دیگین قوجالدار سنی .

سنین یوز صنعتدن باشین چیخسادا ،  
بیرینی سئویرسن یقین دونیادا .

سنین سعادتین سئودیگینده دیر ،  
عشقی ایلیگینده ، سوموگونده دیر .

اونا گوٴزلرینین نورونو وئرسن .  
اونا اورگینده آتش ایچیرسن .

دونیادا ان گوٴزل ، شاه اثرلری ،  
یاراتدی زحمتین جسور اللری .

زحمته آرخالان ، ایشه گوون سن .  
بودور ترقی نین یولو ازلدن .

آتالار نه قدر گوٴزل دئییب‌لر ؛  
دئییب‌لر : چوٴرگی چوٴرگچی یه وئر .

بیزدن قابقادیر آوروپالی لار .  
ایشی ایش بیلنه تاپشیریر اونلار .

گتیر خیالینا فرنگ دؤستلاری ،  
او جراح بیجاقلی بوء یوک پاستورو ،

وولتئری ، دیدرونو ، خیالاگتیر .  
اونلار فرانساین عظمتی دیر !

وولتئترین الیندن قلمینی آل ،  
اونا گامانچا وئر . دئ : بیرهاوا چال .

کیم بیلیر ، بلکهده آلار ، چالاردی ،  
فقط بشریت اونسوز قالاردی .

بودردلر منیم دیر ، دوشونسن اگر .  
قلم ایسته ییرم سایغاج وئریرلر .

منه نه اداره نه مؤهور گرک ،  
سوء اوسته اودلانان بیر عوء مور گرک !

بو اصلان گوئلومو چوخ اینجیتمه یین ،  
شیری

شیفره لره اسیر ائتمه یین .

دوزدور، باشیم چیخیر ریاضیاتدان،  
قوولوقدان، حسابدان، مُحاسباتدان،

فقط اینانین کی، گوؤزوم اوندادیر،  
شعریمین یاریمچیق میصراع سیندادیر.

شعر، آزادلیغیم، شعر - حیاتیم.  
عُمروم، سعادتیم، مُقدّراتیم !

قارتالی سمدان آیرمایین سیز،  
اوؤ ولادی آنادان آیرمایین سیز.

منیم تک مُحاسب حیاتدا چوخ وار،  
منیم تک شاعرسه چتین تاپیلار.

مین قلبده چالینان تار گیمی یم من،  
عصریمین حافظی، صائبی یم من.

قلمیمدن چیخان اینجی میصراعلار،  
نئچین بوش چوئلره ائدیلسین نثار؟

شعر - گوؤز اوستونده بسلهنن خلقت،  
آیاقلار آلتینا دوشوبدور فقط.

دیلنچی شاعرلر اکسیلتدی شعری،  
قارا بیر پول گیمی ضای ائتدی شعری،



شعری اؤیونجاغا دوۋندردی اونلار،  
شعری مرتبیدن ائندیردی اونلار.

شعر بئر مقدس، ایشیقی بنا،  
قوی ناتمیز اللر دگمه سین اونا.

— هیهات!

بو سوۋزلی ائشیتمز اونلار،  
الهامی، صنعتی پولا ساتانلار.

بو باغین بار وئرن آغاچی یام،  
سینمیش قول — بوداغیم گوۋرنجه یئردن.

فقط یانديرسادا شیمشک لر منی،  
دوۋیسده طوفانلار، گوۋلک لر منی،

یئنه بار وئرمه لی، گول آچمالی یام،  
یئنه شعر اوستونده دیل آچمالی یام.

شاعر شامع کیمی دیر،

شامع اوۋزو یانار،  
اوۋزگه نین سفره سی نورا بویانار.

نه غم!

قوی شامع کیمی یانسن حیاتیم.  
تکی تورپاق آلتدا بختیار یاتیم،

مندن گوؤ وهر کیمی سوؤز ایسته بیرلر،  
قوی اورک قانیندان یارانسین گوؤ وهر.

منیم بیر آغ ساچلی مملکتیم وار،  
عجایب، غرایب بیر ملتیم وار.

ایگنه‌نین گوؤزوندن کئچسکده ائل‌لیک،  
بعضا "داروازدان کئچه بیلیمیریک.

شاعرلیک بیر زامان بوردا دب اولدو،  
کندلر، شهرلرده شعر ایله دولدو.

او زامان شاعرین حرمتی واردی،  
شاعر فرهاد کیمی داغ قوپاراردی.

دیل‌لره دوشنده بعضا "بیر سوؤزو،  
بختینی او یادیب، یاتاردی اوؤزو.

هیپات!

بو تمیز لیک اوزون سورمه‌دی.  
شهرتی، ثروتی، واری - دوؤولتی

دوغما بالاسیندان عزیز سایانلار،  
قیزیل ییغماق اوچون خالقی سویانلار

یالتاق شاعرلری قامارلادیلار،  
ال چکیب، اوخشاییب - تومارلادیلار.

سارایا چکدیلمر، دار سارایلارا!  
گوؤزو گور، قولاغی گار سارایلارا!

راوی لر، رمال لار، قصیده چی لر  
آخیشیب گلدیلر هئی بیرر - بیرر.

گلدیلر، ظاهرده شان - شرف اوچون،  
اصلینده بیر قارین اوت - علف اوچون.

بو آغیر زاماندا، چتین زاماندا،  
صنعتین حرمتی تاپدالاناندا

یاخشی کی، دونیایا فردوسی گلدی،  
محکوم بیر اولکهنین گورسیسی گلدی!

او، سوؤزده - صنعتده میثیل سیز دوها،  
باخدی قارانلیقدان قیزیل صاباها.

گلدی، فیگرمیزین باهاری گلدی.  
باغلی دیلیمیزین آچاری گلدی.

وطن سئوگی سیله اورگی دولو،  
وطن تورپاغی نین ان بوؤوک اوغلو

متین آددیملارلا چیخدی ایره‌لی ،  
الینده الهامین ، سو‌زون مشعلی .

یاردی قارانلیغی شاعر گو‌زلری ،  
ذیروهلرده گزن شاهین گو‌زلری ...

یوخ !

آسان دئگیلدی . بو ، چتین ایشدی ،  
اونداکی ، مملکت عرب لشمیشدی ،

اونداکی ، تبریزدن تهرانا قدر ،  
عرب دوه‌لری نر - نر ، نریلدی ،

وطن تورپاغینی آیاقلایاردی ،  
عرب دوداق تیگر ، قول باغلا یاردی .

اونداکی ، عربه تسلیم‌دی هامی .  
عرب عقیده‌سی ، عرب مرامی

ایلینگه ، سوموگه ، قانا گیرمیشدی ،  
خیالی ، ادراکی زنجیرله‌میشدی ،

اوندا بو تورپاقدان اوجالدی بیر سس  
ایلدیریملار ساچان قاینار بیر نفس !

یئتر بو محکوملوق !

یئتر بو ذلت!

باغدادا باش اگن باشلارا لعنت!

نفرت الی قانلی غصبکارلارا!

قویون قیافه‌لی جانسوارلارا!

نفرت فاتح‌لره ال وئرئلره!

ملی سیماسینی ایتیرئلره!

اصلیندن ، گوۋگوندن آیریلانلارا ،

عرب بوشقابینی یالایانلارا .

او طوس مئشه‌سینین جسور اصلانی

بتله هارایلادی او واخت ایرانلی ،

غفیل نعره چکیب بار - بار باغیردی ،

آلماس پنجه‌سیله طلسمی قیردی .

اونون گوۋگسونده‌کی پلنگ اورگی

طاقینی تیترتدی دو ققوز فلگین .

هر سوۋزو ایراندا توپ سسی اولدو .

سینه‌سی آزادلیق قلعه‌سی اولدو .

او دئدی: بو ائلر یاسا باتماسین،  
انتقام قیلینجی قیندا یاتماسین.

جمشید دیاریندا، گئی او لکه سینده  
آغالیق ائتمه سین بئش - آلتی گده.

ایراندان دانیشدی، بو یوک ایراندان،  
قیلینجلی، قالدخانلی مین قهرماندان!

فیگرینی تورپاغا، داشا سو یله دی،  
انسانا، چیچکه، قوشا سو یله دی.

آیاغا قالدیردی داغی - داشی او،  
شیمشکه دو ندردی گو زده یاشی او!

زردوشتون سسیله او یاتدی بیزی،  
غیرتله دولدوردو اور گیمیزی!

اگر قالیبیرسا، ملت اونوندور،  
جان اونون،  
قان اونون، غیرت اونوندور.

ایرانین گو زنون ایشیغی ایدی او،  
قارانلیق او لکه نین مایاغی ایدی او.

هیہات!

حیاتینین قوجا چاغیندا

باش گوۋ توروب گئتدی اوۋز تورپاغیندان.

دوستلاردان قاچاراق، فریاد قوپاردی،

دوشمن دیارینا پناه آپاردی.

گوۋزونده بوۋیوک بیر اوۋلگه نین غمی،

پای پیادا گئتدی باغدادا کیمی.

آغ ساققال فرادوسی دوشنده چۆله،

عُنصری، الینده قیزیل پیاله،

تاختین گوۋلگه سینده خمارلانیردی،

آلدیغی انعام لا غرورلانیردی.

تفو، پیس اوزونه، ای چرخ فلک،

سن ایگی اوزلوسن گئجه - گوندوز تک.

هُنرسیز انسانلار سنده گام آلیر،

هُنر صاحبلی کئاردا قالیر.

گونش بولود لاردا فغان ائله ییر،

پاراسا اورتادا جوۋولان ائله ییر.

شاعر احتیاجین قولو اولوبدور،  
شعر مداح‌لارین مالی اولوبدور.

اونلارین نه طبعی، نه الهامی وار،  
فقط المرینده شراب جامی وار.

اونلارین بیلدیگی بیرجه، «الفیه»،  
شعردن قسمتی وزن، قافیه.

چوروموش ایپ کیمی بئش - اون سطیر سوؤز،  
مس کیمی، داش کیمی اوتانماز بیر اوز.

نه اؤزله شاعرلیک ائله‌بیر اونلار،  
اؤءولاد عوضینه اؤءولو دوغانلار؟

اونلار ائلدن دئییر، اوبادان دئییر،  
اونلار خارابایا، آبادان دئییر.

ماراقلان،  
سئیر ائله شعرین عمرونو:  
وفاتی گونودور تولد گونو.

حارام تیگه کیمی دادی بیلینمز،  
بیج اوشاقلار کیمی ذاتی بیلینمز.



هیپات ، شاعر آدی داشیپیر اونلار .  
بیزیم غمروموزو یاشاپیر اونلار .

ان ظریف ، ان لطیف کلام دیر شعیر .  
اورگده قاینایان الهام دیر شعیر .

اونون جاذبه سی ، اونون سحری وار ،  
اونون هر سطرینده فیگیر نهبری وار .

سوءنموش اورکلرده مشعل یاندیرار ،  
شعری دویانلاری قانادلان دیرار .

شعر انسان گوجو ، انسان عزمی دیر .  
شعر فردوسونون اولو نظمی دیر .

سئوینج دیر ، شادلیق دیر ، غم دیر ، گدر دیر .  
ان تمیز ، ان درین دوشونجه لردیر .

گوژه ایشیق وئرن خلقت دیر شعیر ،  
اورگدن غم سیلن قوت دیر شعیر .

هارداگی گوئروندو حُسنون جلوه سی ،  
او یثردن او جالیر بیر شاعر سی .

آصلانین غضبی ، مارالین سی ،  
جوشان بیر دنیزین نریلده مه سی ،

قالین جنگل‌لیگین مُبهم اسراری ،  
یازدا شاققیلدا یان باهار سولاری .

اؤرگموش بیر جئیرانین بیردن دورماسی ،  
گول اوستده بولبولون جهجه وورماسی ،

متین بیر قوجانین نورانی اوزو ،  
آت اوستده بیر گنجین اؤد دؤلو گوؤکسو ،

بیر بالا یوخوسو ، بیر آنا قوینو ،  
ناموسلو بیر قیزین سئوگی اویونو ،

بیر سوئیود گوؤلگه‌سی ، بیر داغ چشمه‌سی ،  
ستل‌لرین داغلارلا پنجه‌لشمه‌سی ،

گیزلی بولاقلارین اوزه چیخماسی ،  
گونشین یاییلیب دوزه چیخماسی ،

داغین قیلینج بئلی ، قایانین دؤءشو ،  
گل دئین گوؤز لین اوغرون گولوشو ،

هجرانین آتشی ، ووصالین دادی ،  
بیرجوت گول دوداقدان اورگین اؤدو ،

یارین یار الی ایله تومارلانماسی ،  
دؤیما یان عاشیقین خمارلانماسی ،

جسور انسانلارین پاک محبتی  
باخ، بودور یارادان شعرى، صنعتى!

خزل لر توءگولسون قوی پاییز گونو،  
سئیر ائدیم قیزیلین تۆگولدوگونو.

چیریسین قانادینی قارا ککلیکلر،  
سوووشسون، دوشمه سین تورا ککلیکلر.

توراجلار داد چکیب قاقیلدا سینلار،  
ارضی دولاشانلار آددیملا سینلار.

دینله ییم صابنن ساز چالفا سینی  
هردن شهریاردان سوز سالما سینی.

جوهرد انسانلارا باخیب شادلانیم،  
شعرین گوءهلنینه منده آتلانیم.

شعرده اوءولادتک جاندا بسله نیر،  
ایلیگده، سوموگده، قاندا بسله نیر.

شاعرین دیلیندن ساچیلان او دُر،  
خالقین دوداغیندا شکر دیر، سود دور.

شعرسیز بیر دنیا - گدر، غم گیمی،  
شعرسیز جنتده جهنم گیمی.

انسانلار شعرسیز یاشایا بیلمز .  
شعره گم باخانا انسان دئییلمز .

ای شعر، حیاتیم، عُمروم سنهن دیر .  
گوؤزومون ایشیغی سطرلرین دیر .

عُمرومو، جانیمی آلان دا سنسن ،  
عُمرومون قئیدینه قالان دا سنسن !

سنسن باشیم اوستده آچیلان سحر ،  
سنسیز گوندوزومده گئجهیه بنزر .

بو سولو، پالچیقلی، کیرلی دونیادا!  
سمندر قوشونو سالیرسان یادا!

سن تورپاق دئیلسن، جان سان، اورکسن ،  
سن قارتال قانادلی بیر گله‌جکسن

آپار قلبیمیزی ابدیته ،

قوووشدور الینله بیزی حکمه .

یاخشگی سن وارسان، بیرده حکمت وار .  
بیر هئچ‌دیر گوؤزومده اینان، قالانلار،

حکمت بو دونیانین وجودوندا قان ،  
حکمتدیر دونیادا ابدی قالان .

حکمت ماهیت دیر، حکمت اساس دیر،  
شعر بیر تلاطم، بیر احتراض دیر.

شعر بو دونیانین ذوقو، سئوینجی،  
حکمت تفکرون تاپدیغی اینجی.

باشلانغیچدا اودور، انتهادا او.  
شعر ایسه حکمتین بزرگی دونو.

شعر سوؤز لباسی گئیینن زامان،  
سانگی قیز بزنیب چیخار اوتاقدان.

من وئردیم جانیمی سوؤزه، صنعته.  
اؤلدوم، چاتماق اوچون ابدیته!

سوؤزون گوؤگسونده دیر شاعرین جانی.  
شاعری سوؤزوندن، شعریندن تانی.

سئویرم شاعرین قصورونودا،  
شعرین منظومونو، منشورونودا.

آل، بیرده واراقلای «گولوستان» ی سن،  
عصرلر شاهی اوداستانی سن.

ایللرجه دوؤیسهده یاغیش، قار اونو،  
سولدورا بیلمه دی طوقانلار اونو.

پاییز باغا گیردی، شره گیرمه‌دی .  
 شیخین «گولوستانی» ی خزان گوئه‌رمه‌دی .

نه گوئل دئمیشدیر بوئ یوک صنعتکار:  
 «گول سولار» گولوستان « ابدی قالار» .

... منی دوشوندورور نه واختدان بیری ،  
 شعرین شکیل لری ، شعرین نوئه‌علری .

منشور شعرده وار، منظوم شعرده ،  
 موسیقی چیرپینار منظوم شعرده .

مؤوزون شعرده وار، عادی نظمه  
 آختارما آتشی ، اودو نظمه .

او، شعرین سازینی اوغورلاسادا ،  
 اوژونونگو دتگیل او سس، اوصدا .

وزنی ، قافیه سی بوزدان سویوقدور .  
 بدنی اولسادا ، اورگی یوخدور .

یاشاسین دونیادا اورگلی صنعت ،  
 اولو، احتراصلی ، مسلکلی صنعت !

گلسین قیمت وئرسین صنعت‌شناسلار ،  
 کیمدیر قافیه باز، کیمدیر صنعتکار .

دونیادا نه قدر شعر یازان وار،  
خالقین درد لرینه گئندن باخانلار

بیرجه میصراع بئله یارادا بیلمز،  
قلبی یانمایانا شاعر دئییلمز.

عبید زاکانی نین ظرافت لری،  
هله صفاهانی گومپلئمننت لری...

بونلاردا کلام دیر. اوخوماق اولار.  
فقط شاعر دئگیل، ناظم دیر اونلار.

شاعر خالقین سسی، عصرین سسی دیر.  
وطنین آغ ساچلی سرگرده سسی دیر!

حکمی ایله اوردولار آیاغا قالخیر،  
شعرینین نهرینده داشلاردا آخیر.

شعرده جادو وار، شعرده اسرار.  
یاتیرار، اویادار،<sup>۲</sup>خمار لاندیرار.

اورگین جوؤ وهری، جانی اوندادیر،  
قارقال میصراعلارین قانادیندادیر.

داش اورکلی لری یومشالدان اودور،  
باغلی گوؤزو آجان اونون نورودور.

شعرین دوشمنی وار، شعرین دوستو وار .  
اودا قیلینج گیمی دوء یوشده پارلار .

اوئلکه‌لر اویانار شعرین سسیندن ،  
شیمشک میصراعلارین قهقهه‌سسیندن !

گوءز اوستده یئری وار هر بیر دیاردا ،  
مایاغا بنزه بیر فیرتینالاردا !

اونون پیچیلتی سی توپ سسی گیمی ،  
سعدی‌نین ، حافظین نغمه‌سی گیمی !

حافظ !  
گونش دولو بیر گوءنولدور او .  
گوللرین ایچینده قیزیل گولدور او .

شاعرلر ایچینده چلنگ اونوندور ،  
ان گوزل ترانه ، آهنگ اونوندور .

تارکیمی زیلی وار ، بمی وار اونون ،  
ستوینجدن قیمتلی غمی وار اونون .

اونون «دیوان» ینا نظر سالمیشام ،  
یوزدفعه ، مین دفعه حئیران قالمیشام .

من اونا صنعتین ریحانی دئییم ،  
یوخسا فارس دیلی‌نین قرآنی دئییم .



لیپلر، گولگلر اونون سسی دیر،  
اولدوزلار ابدی قهقهه سی دیر.

یئرده آدیملایان او گوئی شاعری  
توپلادی باشینا سیاره لری.

دو شونده کیچیک بیر دفتر ساخلادی،  
سانکی گوزگو اوسته گوهر ساخلادی.

دونیا دا یئنی بیر دونیادی حافظ،  
گوئلری گوسترن آینادی حافظ.

شعرین قیلینجینی چکیب بؤلوه،  
گوئل بیر دیل وئردی دوغما ائلینه.

غیب دن یاراتدی «لسان - الغیبی»،  
باهارین عئیبی وار، اونون یوخ عئیبی.

گوئلون یول چکیرسه، بویور، گل فال آج،  
ائله بیل اوندادیر هر درده علاج.

عصرلر دولانیر، عصرلر گئچیر،  
حافظ چشمه سیندن نسیلر ایچیر.

هرکس اوئل دردینی اونا سوئله بیر،  
هرکسه او، تزه معنا سوئله بیر.

حافظ بیر گاینات: تمیز، نورلو، پاک.  
فؤوقونه قالمخامدان عاجز دیر ادراک.

سُونو گوؤرونمه‌ین بیر دنیز دیر او،  
آی کیمی، گون کیمی لکه‌سیز دیر او.

باخیرام، ایشیق‌دان گوؤزوم قاماشیر.  
آچیق، گئن آلنیندا نورلو قیریشیق

او باخیر تفکر ذیروهلریندن،  
دونیا یا نور توؤگن بیر دان یئریندن.

اؤنهلر دوشونور، او نهلر دئییر:  
مین دردین درمانی نغمه‌لر دئییر.

اونون نغمه‌لری باهار بولبولو،  
باغ‌رینین باشیندا بسله‌ییر گولو.

قورویور گوللری تیگان‌دان، خاردان.  
قیزیل غنچه‌لری، یاغیشدان، قاردان.

قورویور گوؤرپه‌جه قانادی ایلا او،  
قورویور قلبی نین فریادی ایلا او.

یوخ، او بولبول دئگیل، شاعر قلبی دیر.  
جمع عاشقلری چکیر، جلب ائدیر.

باغزینین باشینی یاندراندا آه،  
انسانلار حافظه آپاریر پناه.

حافظ یارالاری آچیر، باغلابیر،  
نئچه عصردیرگی، گولور، آغلابیر.

قوناغا یئر وئریر گوۋزونون اوستده،  
اوخشاییر، یاتیریر دیزینین اوستده.

اورگی، سفرهسی، قاپیسی آچیق،  
کیمسه بو قاپیدا سنه دئمز: چیخ.

آسمان بویدادیر شاعر اوتاغی،  
کهکشان اوۋزودور اونون چیراغی.

کیمین بو منزله آیاغی دگسه،  
یئری وار، شاهلارا ناز ائله ییرسه.

گوۋزونون اوچویلا باخماز تاجا او.  
چیگنینی داغ کیمی توتار اوجا او!

حافظ دن متین لیک، مردلیک اویره نن  
یوکسکده دایانیر سیاره لردن.

آی ایله، گونشله گزیر یاناشی،  
اولدوزلو گوۋیلره توخونور باشی.

حافظ درگاهینا آیاق باسان کس،  
شاهلارا ال آچماز، ساریا گیرمز.

حافظ گونش دولو بیرجام الینده  
ابدی خماردیر او ز منزلینده.

اونون آرتیغینی گلیب خضر ایچیر،  
اونون بوش تاخچاسی بیر خزینه‌دیر.

اولدوزلار ایچینده دورور خئیمه‌سی،  
اوزونون نقابی - آیین شعله‌سی.

اونون مکتبینه درس آلیر بشر.  
اونون مکتبینه گلیر مَلک‌لر.

احسن خمارلارا خلعت وئرنه،  
بو ایگی دونیانی فتح ائیله‌ینه!

شامعی گئچن اوچون شامع یاندیرانا،  
عقلین گوئلیرینی نورلاندیرانا!

پاپاغی بیر یاندا، او زو بیر یاندا،  
پریشان ساچلاری چنده، دو ماندا.

بوتون یئر اوزونون اشرفی ایدی او.  
آدمین ان بو یوک خلفی ایدی او.

آدم بیر آرپایا ساتدی بهشتی ،  
حافظ ده عشقده بویولو سئجیدی .

وئردی بخارانی ، سمرقندی ده ،  
بیر خالا ، ایشیقلی بیر تبسمه .

اونون نظربنده وار - دوءولت فنا ،  
بیغدی گوئللری اوز اطرافینا .

آچیلدی چهرهسی آل سحر کیمی ،  
باخدی ذیروه لردن پیغمبر کیمی .

دونیانین گوکسونده ساز کیمی چالدی ،  
کونش شعاعلاری مضرابی اولدو .

او سسی درک ائدن بیر قولاق گرک .  
حافظ مقامینا اوجالماق گرک !

ان گوئل تشبیه لر ، استعاره لر  
اونون باغچاسیندا غنچه کیمی تر .

عارفلر شاعری ، معنالار گانی ،  
اونو آخیراجان قاورایان هانی ؟!

سنه باده وئرر - اورک شربتیی .  
نوش ائت . باس باغرینا ابدیتیی .

قاینار بیر آرزودور، دیلک‌دیر حافظ.  
تپه‌دن دیرناغا اورک دیر حافظ!

انسانلیق، محبت نمونه‌سی دیر.  
انسان چیراغی نین پروانه‌سی دیر!  
یاندیریر فتنه‌نی، گولش کیمی او،  
سئویر انسانلاری گونش کیمی او.

بلگده گناها باتمازدی شمر،  
حافظین یانیندا سورسئیدی عمر.

اونو درک ائتسه ایدی آروپالی‌لار،  
بو قدر آمانلار، بو قدر آه‌لار،

بو قدر گو‌ز یاشی، بو قدر طوفان  
بلگده اولمازدی باشدان-بینادان.

حافظی درک ائدن، حافظی سئون  
قان تو‌گه بیلر می؟ او‌زون دوشون سن.

حافظ چو‌رگیمیز، حافظ سو‌یوموز.  
حافظ قلبیمیزده ان صاف دو‌یغوموز.

حافظه وورولان بیر می، ایکی می؟  
قوجا می، جاوان می، بو‌یوک - کیچیک می؟

ازبر بیلمه سده اونلار قرآنی ،  
سینه ده ازبر دیر حافظ، دیوان «ی .

نه دیر بو صنعتین سببی ، سری ؟  
یا شاییر! فتح ائدیر قرینه لری!

گتیر خیالینا مرحوم ، «عارف» ی ،  
قلبه اود تو کردی اونون تصنیفی .

گنجه یاییلما میس بو ترانه لر ،  
ازبر دئیر دیلر اوشاقلار سحر .

آشراق کند به کند ، شهر به شهر ،  
شعرلر دونیانی بو زور ووردولر .

هله تهران پوستو یولا دوشمه میس ،  
«عارف» ین سو زلری سرحدی گنچ میس ،

سدلری ، مرزلری آشمیش اولاردی ،  
بوتون یئر اوزونده قاناد چالاردی .

طوفاندا توتولسا تلگراف یولو ،  
یا یاردی یئنه ده گولگلر اونو .

بوتون یئر اوزونون اقلرینه  
سپه لردی سئون اورکلر اونو .

هیہات!

پارچالاییر دردیمر قلبیمی .

یاغیشدان سونرا کی گوۋه‌لک کیمی .

یئتیشیر، چوخالیر، شاعر جییزلر،

آج گوۋزلر، دارگوۋزلر، پول‌گیر خبیث‌لر...

الهامی خسیس‌لر، طبعی خسیس‌لر،

فیگیرینده، حسینه قوروملار، هیس‌لر...

صنعتین آبرینی آپاریر اونلار،

قلبیمی گوۋگسومدن قوپاریر اونلار.

سارای قاپی سیندا وار - گل ائدنلر،

فاحشه‌لر کیمی آل - وئر ائدنلر.

شعرین گوۋوهرینی قپیگه ساتان،

قلبینی، حسنی آیاغا آتان،

شاعرلیک آدینی یئره وورانلار،

سینه‌مه یوز یئردن یارا وورانلار،

بوۋیوکلر اوۋنونده دورد قات اولانلار،

آبری‌نین اوستوندن گوۋریو سالانلار،

مروارینی وئریب ساخسی آلانلار

صنعتین قصرینی ائتدی تار و مار.



نه گونه قالیبدیر گوئرون شعریمیز ،  
ایندی گوئز یوموروق ، گوئروب شعرى بیز .

هئج یاخشی شعرى ده سایا سالمیریق ،  
شعریمیز تابوتدا اوزانیب آرتیق .

قالخانیمیز ایدی شعر بیر زامان ،  
ایندی شعر اوخدور ، او زوموز قالخان .

شعرى انسانلیغا دوشمن سانیریق ،  
آز قالا حافظین او زون دانیریق .

بوتون یئر اوزونده فتنه‌نى ، شری ،  
جمع فنالیغی ، جنایت‌لری

شاعرلردن گوئرور آز قالا ملت .  
اطالت ساییرلار شعرى ، اطالت .

غزل اولماسایدی گویا ایراندا ،  
ایندی بیز او چاردیق آیروپلاندا .

خالقی گئری قویان غزلدی گویا ،  
یوخ ، قارداش ، غزله دنگیلدیر گناه .

سوئزونده حقیقت اولسادا ، جوْشما  
بیر آز چک جیلووو ، حدینی آشما .

مقالدان دانیشیب خالوارا گتچمه ،  
حافظین ، سعدینین اوستونه دوشمه .

بندده هر عضوون اوبور اوؤز یئری ،  
قولون قول یئری وار ، گوؤزون گوؤز یئری .

اوئلکجه بیلگده ، گوؤزده گرگدیر .  
قیلینج لایبرابر سوؤزده گرگدیر !

حافظی ، سعدینی ، فردوسی نی سن ،  
گوؤنول دفتریندن بیر یوللوق سیلسن ،

یوردوندا ، یواندا بس نهیین قالار ؟  
بیرجه آغزی قیریق نعلیکین قالار .

آچیب گوؤزلرینی باخ یاخشی - یاخشی ،  
قورونون اودونا یانديرما یاشی .

بیز دئمیریک شعر گوؤیدن ائنیب دیر ،  
او ، انسان الیله غنچه لنیب دیر .

شعر مدنیّت ، اینجه صنعتدیر .  
اینجه روح ، اینجه ذوق ، اینجه صنعتدیر .

اودا موسیقی تک قلبین سسی دیر .  
حیاتین ان بوئیوک معجزه سی دیر .

سن تگجہ تورپاقدآ آختارما زری .  
اورکده یارانیر شعرین گوہ وهری .

او تقلیدائتدیگین آوروپایا باخ ،  
ادیبہ ، شاعرہ قیمت قویاراق

گوہر ہارا اوجالادیب سوہز رتبه سینی .  
صنعتین گرانیت آبیدہ سینی .

ہاوالی گوہلن تک باش آپارما ، دُور ،  
بلکہ گاسا آشدان ایستی اولوبدور .

آنادان مہربان دایہ دیر بلکہ .  
گونش سیز سمدیر شعرسیز اولکہ !

شعرده انسانین ووران الی دیر ،  
یارادان الی دیر ، قوران الی دیر .

خور باخما شعرہ سن .

شعر حیاتدیر ،

قارتال اورکلی یہ بیرجوت قاناددیر !

کیمین گوجلودورسہ شعری - صنعتی ،  
اونون ابدی دیر مدنیتی !

## استالینگراد قهرمانلاری

فیرتینا قوینوندا ظلمت حُکم ائدرکن بیر گئجه ،  
 اهریمن جنت کیمی گوئردو بوتون دونیانی شن .  
 اوکرایین لی قیزلارین بولبول کیمی آوازینی  
 چین - چکیج آهنگی ایله عکس ائدیر زومرود چمن .  
 گوئلیری یاد ائیله ییب قیسقاندی ، ناکاه سوئلهدی :  
 قویمام اولسون بیرداها شنلیک بو تورپاقلاردا من .  
 قالخدی عماندان بولود ، کیشنتدی بیردن گوئلیری .

تا غضبدن آچدی گوئز آروپانین قلبینده او ،  
 گوئردو من - من سوئلهین فرعونو ، مغرور آلمانی ،  
 دوغدو ، تا هیتلرتک انسان ائتدی رهبر اونلارا ،  
 بیرتیجی طینت له بیرلشدیردی مغرور انسانی .  
 ظلمت اولجاق جوئشدو او ، یوکسلدی بايقوش سسلری ؛  
 آغ اقلردن اوزاقلاشدی سعادت طرلانی ،  
 او رته‌رک گیزلتندی گویا تورپاق الوان گوئه‌هری .

قیوریلیر مققاره‌سینده دایما چنبر کیمی ،  
 اود یئین اووسونچو تک یوز باشلی قورخونج اژدها ؛  
 بیر جهنم‌دیر هر آغزی اود ساجیر وولگان کیمی ،

بوئیلودور هر قارنى، «قان - قان» سوئيلهين يوز اوردويا،  
 دايم آغزيندان قوسور پول تك قيزارميش آل دمير،  
 كوره سيندن ردا ئدير فتنه - فساد، چووغون، بلا،  
 اوز قويور هر باشى، ويران ائتمگه بير كسورى.

مين جهنم حاضر ائتميشدير او، هئچ كيم بيلمهدن،  
 اوردا انسان طالعى هم قورخولو، هم دردناك.  
 ظلملر، اشكنجهلر، فريادلار، جلادلار  
 شعلهلر ايچره يانيب، انسانلار اولموشدور هلاك.  
 اسكلت، گلله، اولوم عفرىتى، كابوس هر طرف،  
 سانكى وحشتدن اولوب هامى كونهلر چاك - چاك،  
 يوخ عدالت، ديولر توتوموش بوتون هر بير يغرى.

آروپا مين بير گوئل ليكله ياتار گن بير گنجه،  
 بيردن آتش عمانيندان آخدى سئل تك قورقوشوم.  
 اوغودان گوئل آچماميش علم و سعادت دلبرى،  
 اوچموش ايدى باشينا يوگسك عمارتلر اونون.  
 هر سحر گازيشك داغيندان بويلاناركن آغ گونش،  
 بير ديار اودموشدور آرتيق ازدها لر تك قوشون،  
 اوز قويوردو باشقا ستمه هايقيران بو سرسرى.

بير بيغين گؤل قالميش آنجاق ايندى شن آروپادان،  
 اهريمن آهنگى ال چالماقدادير هر گوشه ده؛

قصرلر، توپلار، گولوشلر، قبری اوستونده مُدام،  
 ناله‌دیر، یاسدیر، فلاکتلر دیر آنجاق اؤتمده.  
 یوردسوز انسانلار اولموشدور چوبانسیز بیر سوږو،  
 ظلمتین قوینوندا هئی قاچماقدا، دایم گئتمده،  
 بۇنجا ذلت گوږمه‌میش انسان عصرلردن بری.

گوږپهلر ایراندا، چین‌ده، مصرده ائیلر سو‌ال؛  
 ای آنا کیملر دیر، آخی، سو‌یله، کیملر دیر بونلار؟  
 عُصلی، سولغون چیچک‌تک گوږز لرینده انتظار.  
 - پؤلشادان (گلمیشلر، ائتمیش دریدر حرب اونلاری  
 اونلارین جلا‌دلار ائتمیشلر حیاتین تار و مار.  
 اوشاقلار:

- بو همن جلا‌دکی، ایستر اولسون عالم سروری؟

چال‌دی دُشمن طبلینی، اؤز قویدو آزاد اؤلگه‌یه،  
 هم تأسف، هم تبسّم ائیلهدی مُدرک جهان؛  
 اژدها یاندیردی مین بیر تارلا، باغ، گلشن، چمن،  
 اولدو قورشون تک گدرلی آیلی، ماوی آسمان؛  
 هر قایا دیش گوږستریردی قاشلاریندان، هر دره.  
 داغلار اولموشدو غضبدن هر بیر بی پهلوان،

۱- ایکینجی دونیا مُحاربه‌سی‌نین باشلانغیچیندا آلمان فاشیستلری -  
 نیسن ظلموندن قاچیب ایرانا پناه گتیرمیش پؤلیاکلارا اشاره‌دیر.

اوتلار - اولدو خنجری، هر بیر قایا - داش سنگری.

اژدها چکمگده دیر جسمین بو یوک بیر اولکده،  
قارشى سیندا دورموش اما دو نمین، قورخماز بیر ار.  
اودموش آسانلیقلا او، آوروپانی باشدان - باشا،  
بوردا آما چوخ چتین لیکله اودور تک بیر شهر.  
ایشاهی آرتیر سادا مُمکن دنگیل اودماق اونو،  
چون بوغازدان بیر تیکه گنچمز سوموگلو اولسا گر.  
محو ائدیر هر دم یئنه مین صنعتی، صنعتگری.

کهکشانلار تک اُفقده وولگا سئیر ائتمکده دیر.  
چوخ بو یوک بیر اولکهنی گویاکی، قوجموش آسمان،  
تورپاغیندان بیر قاریشدا گو رمه میشدیر لکه، ننگ،  
گنچمیشین مین داستانین خاطرلایان بیر قهرمان.  
بو همین وولگادیکی، غرق ائتدی طوفانلاردا او،  
پارلایان بیر اینجی نی، گو ردینله میشن داستان،  
قالما سین تا اوغرولار چنگینده شهلا دلبری.

حالقا تک وولگا آلیبدیر قوینونا داش - قاش کیمی،  
آد قازانمیش بیر پولاد شهری - ایگیدلر مسکنین،  
ایشله دیگجه گو ز، اوزانمیش هر یانا یاشیل چمن،  
سیخ، یاشیل اورمانلارین قلبینده سو نمز اولو کین  
دو نمز عسکرلردی گویا بورجلرده پوسقولو.  
هر بیرى بیر گوشه دن گو ز یولدا ائتمیشلر کمین،

گوئه‌له بیرلر ائیله بیلگی ، فتنه‌کار بیر کافر... .

قهرمان بیر آتلی خاطیرلار بو تاریخی شهر ،  
 اوکتیابردان اونون ائل خاطیرین ساخلار عزیز :  
 چین - چکیج اوغلویدو او ، ائتمیشدی رهبر امر اونا ،  
 قویماسین ، تا سؤسون عصیان آدلانان جوشغون دنیز .  
 حربه رهبرلیک بو یتردن ائتدی ، تا گون پارلایب  
 قالمادی ظلم اوردوسوندان ، هم قارانیقدان بیر ایز .  
 اولموش اول گوندن بو آد هر یاندا دیلر ازبری .

قانلی بیر طوفان بو شهری دم‌بدم بوغماقدادیر ،  
 گوئیلری توتوموش بوتون اود یاغدییران طیاره‌لر .  
 هر زمان آلت - اوست اولور طوفانلی عمانلار کیمی ،  
 پوسکورور گویا کی ، وولکان ، گوئیله قواره‌لر .  
 پارتلایبش ، توستو ، آلوو ، تورپاق ، اولوم ، قان سئل کیمی ،  
 بومبالار ، توپلار ، گورولداری ، تانک لار ، قومبارالار .  
 بوئیله بیر غوغادا هئچ کیم یادا سالماز محشری .

آی کنار ائتدیگده حربین سیخ دومانلار پرده‌سین ،  
 گوئردو ناگاه اژدها ایله ساریشمیشدیر شهر ؛  
 شهری تا ویران ، تانینماز ، تار و مار اولموش گوروب ،  
 آی جنایتدن اوتاندی ، توتدو سیماسین کدر ،  
 لئش یئینلر ، ناله‌لر ، هر بیر طرف ساللاق خانای ؛  
 لئش‌لرین اوستوندن ائیلر تانکلار هر دم گذر ،



ساخلامیش اما قیلینج تک وولگا وحشی اژدری .

نصفینی شهرین چکیب اژدر قارانلیق گامینا ،  
دم بهدم گوجدن دوشوب سوسماقدا دیگر نصفی ده .  
اژدهانین هر زمان آرتیر دمیر دیرناقلاری ،  
باغلانیر یاردیم یولو هر بیر طرفدن گئت - گئده ،  
اهریمن نفرتلی قاه - قاه لارلا هر دم دؤز سپیر ،  
قاندا غرق اولموشلارا گویاکی ، هر بیر گوشه ده ،  
ولگا های سالمیش ، ساچی قاندر ، پریشان خاطیری .

ایلدیریم تک پارلایان بیر حالدا آغ مهمیزلری ،  
قهرمان بیر آتلی ناگاه اولدو توزلاردان عیان .  
ولگیا آرام آخیردی کهکشانلاردان ایشیق .  
سیچراییب بیر دمه ائنجک آتلی گوئلردن هامان ؛  
توزدا گوئلدن ایتدیسه وولگا ، تانیر آما اونو ،  
چین - چکیج آللهی چونکی گوکسونه تاخمیش نشان ،  
گوئلردو دونیا شعله دن ، اوددان چیخان جنگ آوری .

کیشنه ییب بیر لحظه گوئلر ، وئردی فرمان جهاد ،  
روس ایله گئتمان دئگیل ، ای قهرمانلار ، حرب ائدن ،  
چارپیشیر بوردا ایشیق لارلا قارانلیق اوردوسو .  
بیر طرف آهورامزدا ، بیر طرفده اهریمن .  
گوئلرین فریادی یام مُحکم فداکارلیقدا سیز ،  
غالبیت مُرده سین وئرمگده ، رهبرلیکده من ،

سانجیلیب هر قلبه، تیرتدی بو سس هر بیر اری.

گورلایان بو آشنا سس چاتدی تا اصلانلارا،  
 دینله‌دی گویا تهمتن<sup>۱</sup> بیر اوغود سیمرخ‌دن.  
 دینله‌ین هر ار، قادین، قیز، اوغلان، آغ ساققال، اوشاق،  
 کینلی دشمن قارشی‌سیندا اولدو بیر رستم همین.  
 آشنا اولموش قولاق‌لارلا بو سس گتچمیشده‌ده،  
 پارلا‌یبیب یوکس‌لدی اوندا گون تک اقبال وطن.  
 ایندی ظلم‌تلرده او خاطرلادیر بیر اولگری.

بیر ساعات تک ایشله‌بیر اوچسوز - بوچاق‌سیز بیر دیار،  
 بیر هدفچین چارپیشیر ائلر بوتون: حرب، انتقام.  
 مهرلردن باشلامیش تا داغ کیمی بیر چرخه تک  
 هرلنیرلر بیر اوخ اطرافیندا راحت‌سیز مدام.  
 حربه حصر اولموش بوتون زحمت، ذخیره، هرته وار.  
 مصرف اسکیلمیشدیر، اولموش عیش و عشرت‌لر حارام،  
 ایشده فرهاد اولماق ایستر ایشچی‌لردن هر بیر.

هر طرفدن سئل تک آد یازدیرماغا آرواد - اوشاق  
 مرکز آخدیقجا، آی اوژتور بولوتدان پرده‌لر.  
 جبهه‌یه عازم قاتارلار سمتینه آز یاشلی‌لار  
 قوش کیمی اوچماقدادیر، قولتوق‌لاریندا تحفه‌لر.

۱- شجاعت رمزی اولان رستمه اشاره‌دیر.



یاشلی لار هر بیر طرفده اؤدلو تبلیغات ایله  
دوشمنین قانیلا سو ایچمک چین اگمیش دانلر،  
تا وۇروش مئیدانی نین اؤلسون ظفرچین کوللری!

قاردا، ظلمتده نه وارسا سۇرساتیندان دوشمنین  
سالدیریب چکمکده دیر هر بیر اوشاق، هر بیر جاوان.  
گیزلی، آغ پالتاردا قار اوستونده کشفیاتچی لار  
قۇش کیمی اوچماقدادیر داغدان، یاماجدان، تارلادان.  
دوشمنین، اولدورموش اصلان زویا، کشفیاتچی سین  
بیر طرفدن ده هجوم ائتمکده سئل تک پارتیزان.  
(زویانین، خاطیرلادیر فریادی بیر اصلان نری).

سیخ دۇمانلاردان دۇغارکن چهره سی توتقون سحر،  
دار او نونده سینه گرمیش زویا آلنیندا ووقار،  
لاکن آغزیندان چیخان سون نعره سیندن قلبلر  
تیترده دی، عمن کیمی اولدو اقلر بیقرار.  
سان بولودلار ایچره مسکن ائتمیش آغ بیرچک آنا.  
مهربان آغوشون آچمیش، دوغما او ولادین آزار،  
یئرده ده زولفون یولارکن، آغلاییر بیر دیگری .

ملتین قلبی سراسر دالغالی عمن کیمی،  
شاه دامارلار ایچره دایم قایناییب جوشماقدا قان.  
گو زلر اولدوز تک یانیر، قاشلار چاتلمیشدیر بوتون،  
سینه لر وولگان، نه سس واردیر و لاکن نه فغان.



الده سؤنکو، بالتا، بئل، دورموش هامی: اثرگک، قادین،  
سؤن هُجومون امرینی گوئلر قولاقلار هر بیر آن،  
توکلر اوْیرمیش، اوْدور، خاطیرلادیر بیر نئشتیری.

سویلهدی بئش اوغلونا شیر تک بیر آغ ساققال آتا:  
«ای دمیر پنجهمده بیرلشمیش پولاد بئش بارماغیم!  
آیریلیق بیلمز بو بئش بارماق کیمی بیرلشمهلی!  
تاکی، دشمن وارلیغین دؤیسون پولاد تک جایناغیم».  
هر بیر قیشقیردی آصلان تک غضبله: «ای آتا!  
او من اولمام کی، دوئوشلرده گورونسون قاچماغیم،  
من اوْیام، اوللم، بوْیانام قانیما، دوئم گئری!»

بیر جاوان سوئلر، آتام دایم دئیردی: ای اوغول،  
من وطنچین بسلهدیم قورخماز، ایگید عسگر سنی،  
بیر آنا سوئلر: - بوتورپاقدان یئیب دایم چوئرک،  
تا بئجردیم، ای قیزیم، رعنا گوئل دلبر سنی.  
اوْز ارینه بیر قادین سوئلر: وطن مُلکونده چون،  
هم قاباقجیل، هم ایگید گوئلر دوکده سئچدیم ار سنی،  
گوهرمه سین هرگز وطنسیز گهنه دونیا بیر اری.

قاپ - قارالیق بیر گئجه، سئل تک هُجوم ائتمیش قوشون،  
شهرین اطرافیندا اوْز زنجیرینی چکمکده دیر.  
سوئیکه ترکن بیر دایاق تک وولگایا بیر جوت قیلینج،  
دوشمنه قاچماق یولون بیر قایچی تک کسمکده دیر.

یول کسلیمیشدیر اونا ، حس ائتدی بیردن اژدها ،  
 بوینونا آتش ، آلوو بیر حالقا تک گنچمگده دیر .  
 (اژدها عمرونده هیچ واخت گوهرمه‌میش بو شش‌لری<sup>۱</sup>) .

صبح آچیلجاق وولگادان دیلیندی توپلار غفلتا ،  
 اؤد ، آلوو یاغدیردی دوشمن خطینه طوفان کیمی .  
 اهرمن گولموشدور ، ایندی انتقام آلسین دئییه ،  
 گورلایب توپلار هر آن قه - قه چکیر وولگان کیمی ،  
 هئی او لوم گولدو کجه سنگرلر قویوب ، گوئیدن یاغیر ،  
 ایلدیریم چاخدیقدا بیر یاریاق توکن اورمان کیمی ،  
 گوهرمه‌میش تاریخ اگرچه بوئیه مُحکم سنگری .

بوئیه بیر هنگامده هر گوشه‌دن طیاره‌لر ،  
 سیخ بولودلار گوته‌سین هر لحظه قارتال تک یاریر ،  
 کینلی بیر فریادیه دایم جومور ساغدان سولا ،  
 یاردیم ائتمک چین گزیب گوئیلرده دوشمن آختاریر ؛  
 آتومات اؤد پوسگورور گویا کی ، عمّاندان سولار  
 بیر نهنگ گامیندان عرشه گوجلو فانتان تک واریر ،  
 سان ، یانان طیاره‌لر یئلگن‌دی ، یوخدور لنگری .

شهر ظلمت ایچره ، توپلار دیلله‌نیب «قان - قان» دئییر .  
 قورخولو سسله توگورلر بومبا هئی طیاره‌لر .

۱- نرد اویونوندا بیر وضعیت ، بورادا چیخیلماز وضعیتیه اشاره‌دیر .

اودلو نوح طوفانی اولموشدور شهر باشندان — باشا ،  
 گورلا ییر ، اود یاغدی ریر هر گوشه دن قومباره لر .  
 پارتلا ییش لاردان قوپور هر بیر طرفده زلزله ،  
 عکس اولور داغلاردا دایم گورلایان هنگامه لر ،  
 سئیر ائدیر گوئیدن ، وطن ، لاکن پوزولموش زیوری .

حمله باشلانندی ، جوشوب گویا آخیر آتش سئلی ،  
 آه نه دیر بو سانگی سینمیش سدی جوشقون عثمانین ،  
 کینلی گوئلر ، قان کیمی ، دیشلر قیفیللانمیش بوتون ،  
 سونگو الهه ، گفلنیدیر آغزی هر بیر اصلانین ،  
 دوشمنین توپ مرمی سی ، تانگی ، تُفنگی ، بومباسی ،  
 قارشیسین آلماقدا عاجز دیر بومدهش طوفانین ،  
 ائل غضبلندیکده خاطیرلار یاخان بیر آذری .

زویا تک اصلان قادینلار بومبا قوموش قوینونا ،  
 شیغیییر تانک آلتینا ، ائلر ظفر چالسین دئییه ،  
 اوزلشیر قورخونج اؤلومله هر قادین اصلان کیمی ،  
 شیر نرلردن شرافت تاجینی آلسین دئییه .  
 دوغما یورد اوغروندا زلفوندن یئره زینت وئریر ،  
 دوشمنین تا حیله گر تدبیری کور قالسین دئییه .  
 بویله بیر ایمانا وار مین آفرین ، احسن یئری .

وردولار بیر جوت مخالف سئیل یا طوفان کیمی  
 چولغاشیب گتچمیش ، قوووشموش یئرله گویا آسمان

سونگولر شاققیلدا اییب پارلار، توتوب دنیانی قان،  
 هر قادین بیر پهلوان، هر پهلوان لشکر قیران.  
 تیتره دیر قورخونج بو طوفانلار بشر گولزارینی،  
 لاله گئیمیش آل گفن، قوپموش یئریندن هر فیدان،  
 قهرمان بیر یاندا دیگر یاندا دوشموش خنجری.

هر کوچه، هر تینده بیر هنگامه، بیر قیرغین، اوئلوم،  
 هر قاریش تورپاقدان اوئلرو، هئی دفاع دیر، هئی هجوم.  
 دوغما یوردون ارلری، اولدوز کیمی آرتدیقجا هئی،  
 اسکیلیر دوشمن، دوشوب گویا یانار اود ایچره موم.  
 یاقیامتدیر جهنم اهلی چیخمیش قبردن.  
 هر طرف توز - تورپاق، آتش، ناله، غم، فریاد شوم،  
 کیم گوئلروب بیر بیله خالقی؟ کیم گوئلروب بو محشری؟

بیر عجب هنگامه دیر یاغما قدادیر گوئلردن اوئلوم،  
 باغری قان دوزلرده گویا وار قیامت قورخوسو؛  
 شرقدن اود یاغدیریر حق سونگوسو شیمشک کیمی،  
 غربدن قاچما قدادیر نفرتلی ظلمت اوردوسو.  
 چاتدی ان شدتلی، ان گرگین یئره بیردن ووروش،  
 سونرا سوسدو نعره، بیر یانغین یئرین سان توتدو سو،  
 نعره لر ساکت لشیب، باغلانندی حربین دفتری.

گون باتارکن اوئلر شتابیندا اگیلمیش نقشهیه .

داغ ووقارلی مارشال ، آلتیندا غضب بیر کینلی روس .  
 عاقبت تسلیم اولوب ، آغ بایراق آلتیندا گلیر  
 بیر سورو ضابط له گئیرمان «قهرمانی» پائولوس .  
 یا او لوب ، یا خود اسیر اولموشدو بیر میلیون قوشون ،  
 هامی سی گئیرمان ، سئچیلیمیش «پهلوان» ، «قورخماز» پروس ،  
 اولدو بو حربین بیرینجی قلب آچان بیر منظری .

اوز قویوب مققارهیه آل قانا باتمیش اژدها ،  
 قان ، اولوم ، آفت ساچار کن ، هریانا قاچماقدادیر .  
 قهرمانلار یئل تک آردینجا اوچارکن دورمادان ،  
 هئی قیلینج لار ایلدیریم تک اود ، آلوو ساچماقدادیر ،  
 پارچا - پارچا دوغرانییر هر بیر قدمده اژدها ،  
 دوشمنه هر بیر جیغیر نفرتلی اود آچماقدادیر ؛  
 تا نهایت چیخدی آزاد اولگه دن شر لشکری .

دوشمنین آردینجا دایم تانگلار سئل تک آخیر .  
 یوکسه لیر ضابط لرین هر دم سسی آصلان کیمی ؛  
 تانک ، توپ ایشدن دوشوبدورسه ، داینامق کُفر دور ،  
 غریبه هئی آخماقدادیر ، اوردو جوشان عُمان کیمی ؛  
 آلنی آل قاندان بویانمیش ضابط هئی فرمان وئریر ،  
 تانک ایچینده گولله دکمیش کینلی بیر قاپلان کیمی ،  
 کیمدیر او؟ گؤر ، دیزلریندن توپ آپارمیش عسکری .

دورمادان قاچماقدادیر هئی یاری جان بیر اژدها ،



اودلو توپپوزلارلا آما سارسیلارکن وارلیغی،  
 سارسیلیب، تا اژدهانین محو اولور هر بیر باشی،  
 هرگون اوژ نفرتلی گامیندان قوسور بیر تورپاغی،  
 جان وئریر آوروپایا اسدیگجه آزادلیق یئلی،  
 قاینایان ساکت حیات آلقیشلا بیر انسانلیغی،  
 سسلنیر توتقون افقده، صلحون هر دن شهیری.

اژدها اوئلمکده دیر، ویران اولوب مققاره سی،  
 آلمیش اوستون اودلو توپپوزلارلا ساییسز قهرمان.  
 ایندی سارساق گتقلی لیگدن گئرممان آچمیشدیر گوژون،  
 اوژ ائوین بیخمیشدیر، آما بریاد اولموشدور جهان؛  
 آنلا بیر ایندی نه اود وورموشدور اهریمن اونا،  
 هیترین سرسم غروریله اونا وئردیکده جان.  
 چاره یوخ، دنیا جزالاندیرمیش هر غارتگری.

سون ووروشدور، قاپ قارنلیق بیرگنجه، ظلمتری  
 تارومار ائتمکده دیر خنجر تک آیدین بیر سحر.  
 چارپیشیر دایم قارنلیق طالعیله اهریمن،  
 قالماییر آرتیق اُفقلر ایچره ظلمتدن اتر.  
 قانلی مئیدانلاردا عکس اولماقدادیر گلگون شفق،  
 ارلرین قان عمانیندان قالدیریر باش آغ ظفر،  
 نازلی، پارلاق بیر گونش، آغ اوزلو رعنا بیر پری...

## قارداشیم اوغلو هوشنگه

سن ای تازه دوغولموش نازلی هوشنگ ،  
 قارا گو زلو ، سئویملی ، دوزلو هوشنگ .  
 او یونجاق ائیله ییب سا قالیمی سن ،  
 گولوب پوزماق دیلرسن حالیمی سن .  
 نئچون ال چکمه بیرسن گولمه گیندن ؟  
 سنین چین بیر او یونجاق اولموشام من ؟  
 «بیزیمدیر نو و به ، یوخسا سو یله بیرسن  
 «سنین واختین گئچیب دیر» سن دئییرسن ؟  
 بو سو زده ، دوغروسو ، وار بیر حقیقت ،  
 اولور بر باد آبادلیقلار نهایت !  
 زامان تاکی سنی وئردی حیاته ،  
 عمی جانین داها اولدو زیاده .  
 او خالیق کی ، سنی خلق ائیله ییب دیر ،  
 منه بوردان داها چیخ سو یله ییب دیر ،  
 سنه جان وئردی تا مندن جان آلسین ،  
 گو توک او لسون گرک شووکه او جالسن .  
 سنی بیر شامع کیمی یان دیرماق ایستر ،  
 منه پروانه تک اود وورماق ایستر .  
 گو چرسن من کیمی سنده جهان دان  
 کی ، نو و به ایله اولور ، اوغلو م ، دگیرمان .

چاپارکن آتلاری تازه نسیلر ،  
 قوجالمیشلار داها لایق دئگیلر .  
 سنی جان تک بئجرتمک ایسترم من ،  
 بلای جانیم ائتمک ایسترم من .  
 گئجه گوئرم کی ، یورغونسان بیر آز سن ،  
 سوسوب منله دانیشماق ایسته میرسن ،  
 سنی راحت اندیب در حال بئشیکده ،  
 اوؤزوم لای لای دئییب دوررام کئشیکده .  
 اگر اوؤرتولمهسه نرگیز لرین ، بیل ،  
 سنه لای لای دئمکدن ساخلامام دیل .  
 سحر باش قالدیراندا من یاتاقدان ،  
 کوئنول پرواز اندر قوش تک ماراقدان .  
 آلیب آغوشه اوؤدوکجه تئلیندن ،  
 آلار شادلیق منی دردلر الیندن .  
 کئشیگینده اولوم بیر یاخشی باغبان ،  
 سنی حفظ ائله ییم قاردان ، یورانان ،  
 گول آج دایم طراوتله حیاتدا .  
 یاشاھر آن سعادتله حیاتدا .  
 سنی اوؤز قلبیم ایله سئومیشم من ،  
 منیمله اولموسان سن ایسه دوشمن .  
 منی اوؤلموش دیلرسن یاکی ، خسته ،  
 دئیرسن کی ، گوؤره دیدیم تابوت اوسته .  
 قوجالمیش گوؤرگین اوز دؤنده ررسن ،  
 قویوب تابوتا قبره گوؤنده ررسن .

اگرچی ایسته‌بیرسن ایندی آز - چوخ ،  
 غرض اوئز مقصدیندیر ، هه ، منی یوخ .  
 عمی خوشدور نوغول ، کیشمیش گتیرسه ،  
 سنه هرگون نینی ، بیشمیش گتیرسه .  
 نوغول یوخدورسا ، سن مندن بئزارسان .  
 طلبگار تک دوروب اگری باخارسان .  
 دغیرسن قالمایام تا من یثریمده  
 کی ، اگلشمک دیلرسن سن یغیریمده  
 من ایسه ایسته‌مم بیله تنز اوئلک ،  
 بلی ، سئومم بوجور من واختسیز اوئلک .  
 دی گل ، اوغلوم ، قاییت سن اوئز یولوندان  
 کی ، سندن خواهش ائیلر بو عمی جان .  
 قاییت ، اوغلوم ، کی بودوئوران بزنین ،  
 حیات ، عالم ، بوتون انسان بزنین ،  
 قاییت سوئله او آلهلها دیلیمدن  
 کی ، باغلا بو حیات داروازاسین سن .  
 دئی کی ، دویدورماسین هئج واخت حیاتدان ،  
 قالیم تازه ، جاوان عالمده هر آن .  
 حیات ایله منیم چوخلو ایشیم وار .  
 کونولده قاینایار آرزو - خیاللار .  
 حیات عشقیله کونلوم اوچماق ایستر ،  
 هوای عشقده پر آچماق ایستر .  
 ایچیمده گوئر نئجه فریاد ائدیر عشق ،  
 یانیر وولگان کیمی هئی داد ائدیر عشق .

هله ایستر گؤنول اولسون پریشان ،  
 هله ناز ائیله سین ایسترگی ، جانان .  
 هله ایسترگی ، گوللر غمزه ساتسین  
 چمنده شیدا بونبول سس اوجالتسین .  
 گوؤزوم گوؤرمک دیلر یارین یاناغین ،  
 دوداق اوؤپمک دیلر لاله دوداغین .  
 اورگ ایستر باهار گلسین ، گول آچسین ،  
 شعر قوشسون او ، بلبل تک دیل آچسین .  
 گوؤنول ایستر آچا داغلاردا لاله ،  
 آخا آرزوم کیمی گوؤم گوؤی شالاه .  
 گوؤزوم نرگیز کیمی مست اولماق ایستر ،  
 چمنلرده یاتیب حظ آلماق ایستر .  
 بلی ، ایستر گؤنول صبحون نسیمین .  
 اونا اوؤز دردین آچسین ، سر وئرسین .  
 منه گوؤز یاشلاری وئرمیش زمانه .  
 یازام اوندان گرک من بیر نشانه .  
 کؤنولده دردلریم وار ، آه ، ایوای !  
 گرک دونیالارا غمده سالیم های ،  
 اوؤخونسون سوؤزلریم ، شعریم جهاندا  
 کی ، حئیرتلر یاراتسین هر زماندا .  
 جاوانام ، آرزومون یو خودور حسابی ،  
 بودور قلبین منه هر آن جاوابی ،  
 منی دوؤران بیر آن شاد ائتمه ییب دیر ،  
 ائدیپدیرسه اگر ، چوخ گئتمه ییب دیر .

دانیشماقچون سینه‌مه‌ده صُحبَتیم چوخ،  
 تَأْسُفْ کی، سنین ایندی دیلین یوخ.  
 وئرندده دیل سنه دوؤوران منیم تک،  
 اجل باغلار دیلیم بیر دوشمنیم تک.  
 کیم سن بیلمه‌سن تاکی، وارام من،  
 تانیرکن تاپمازسان بیر ایز عمیندن.  
 اوخورسان، جان بالام، دردیم بیلرسن،  
 فقط اوندا منی تاپماق دیلرسن.  
 او واخت صُحبَت ائدر شعریم سنینله،  
 دانیشدیقجا منی سنده یاد ائیله.  
 تَأْسُفْ کی، قیزیم یوخدور، نه ائتمک،  
 اونو دایم سنه جانانه ائتمک.  
 نه غم، ایندی اگر اوؤولاد یوخدور،  
 اگر اوؤولاد یوخسا، شعر چوخدور.  
 منی یاددان چیخارتماق مُمکن اولماز،  
 منی هئچ واخت اونوتماق مُمکن اولماز.  
 منیم سوؤزدور قالان سون یادگاریم،  
 حیاتیمددا بودور دوؤولتله واریم.  
 اگر علم عالمیندن حاصلین وار،  
 بو خرمنده سنینده سوؤنبولون وار.  
 قیزیم یوخدور اگر، نئینیم، سوؤزوم وار،  
 بوجور سوؤنمز گوؤزل بیر اولدوزوم وار.  
 بو "دُر"ون قدرینی بیلسن اگر سن،  
 اوچوب شاهین کیمی هئی یوکسه‌لرسن.

بو گولشندن گي، من اگديم، چيچک در،  
 عطير ساچسين سنه قوی او چيچک لر.  
 فقط قورخوم بودورگی، بيلمه ییب سن،  
 دالیمجا بیر پارا سوئلر دئییه سن.  
 نه ده مغرور ایمیش، یولدان چيخیرمیش،  
 نئجه گوئر بیزلره اگری باخیرمیش.  
 دئییرمیش بو سوئتون دونیا قیریلسین،  
 اونونچون بیر یئنی دوئلر ان قورولسون،  
 جاوان توتماز خیر هئج اختیار دان،  
 بلی، قورخماز اولمولردن، مزاردان.  
 جاوان بيلمز نه دیر عُمرون صفاسی،  
 دوشونمز دونیانین یوخدور وفاسی.  
 کئچر بیر تئلدن اولترو اولترو جانیندان،  
 نه وار، بیر بوسه آلسین جانانیندان.  
 جاوانلیق فرض ائدر دایم قالاندير،  
 قوجالماق - زاد نه وار، سوئلر دور، یالاندير.  
 بلی، سن ده اوجور تاکی، جاوانسان،  
 گوئل مهوش لره دایم اولانسان.  
 منیم تک بیر قدر دوشدوگده الدن،  
 جاوانلیق صُحبتی دوشمز او دیلدن.  
 گوئر سن کئچمیش آرتیق روزگارین،  
 باخیب اولترو نه در سندن نیگارین.  
 دالینجا گئتمه گه گلمز آياغین،  
 کئدر صبرین، اسر گول تک دوداغین.

دوروب حسرتله اوندا داد ائدرسن ،  
 منی حس ائیله ییب سن یاد ائدرسن .  
 یئمک ، ایچمک داها لذتلی اولماز ،  
 گوئنول مُلگونده آرتیق شووق قالماز .  
 داها سئیر ائتمزسن صحرائی ، باغی ،  
 یانینجا سالمازسان بیر گول یاناغی .  
 قاچار سندن بوتون تازہ جاوانلار ،  
 حیاتدان ذوق آلان ، لذت آلانلار  
 باخارلار یاد کیمی آنجاق اوزاقدان ،  
 دایان حسرتله سن ده باخ اوزاقدان ،  
 باخیب اوئز حالینا گوئر دؤز دئیرمیش ،  
 عمین هئج واخت سنین مفرور دئگیلمیش .  
 اوخورسان شعریمی ، نورلو چیراقدیر ،  
 ایسین اونداکی ، بیر سوئنمز اوجاقدیر .  
 چاغیر اطرافینا اوئز دوستلاریندان .  
 وفالی ، قلبی پاک ، دؤز دوستلاریندان .  
 یاغیش ، تورپاق ، کولک تک جمع اولون سیز ،  
 منی قبر ایچره بیر یاده سالین سیز .  
 کیمین گلسه نهیه ائوده گمانی  
 یئمک ، ایچمک ، سازی یاکی ، گامانی .  
 شراب ، مُطرب ، چیچک ، گول دسته سی ایله ،  
 نوغول ، یاده ، شیرین ائل نغمه سی ایله .  
 منیم دیوانیمی مُمکن اولارسا ،  
 سه تاریم دا اگر سالم قالارسا .



گوئلر زلفو تک حلقه وورون سیز ،  
 فرحله بیر گوئل مجلس قورون سیز .  
 ایچیپ بیر آن دا اولسا سیز اولون شاد ،  
 منی ساز ایله ، نغمه ایله ائدین یاد .  
 بیرری چالسین ، بیرری هئی مئی بوشالتسین ،  
 بیرری گوئلوم گیمی آواز اوچالتسین .  
 اوگون نامرد فلگدن باج آلین سیز ،  
 اوچوب گوئیده ، گونشدن تاج آلین سیز .  
 گوئل ساقی الیندن جام آلین سیز .  
 ایچیپ ، سرمست اولوب بیرگام آلین سیز .  
 غمی ، دردی سیلیپ گوئلدن آتین سیز ،  
 منیم چین بیر بئله ماتم توتون سیز .  
 قدحدر رقص ائدرکن اللر اوستده ،  
 بلی ، اللر گزرکن تئلر اوستده .  
 منیم چون بیر پیاله دولدوروب سن ،  
 یاواشجا قبریمین اوسته توئرگسن .  
 توئلجک تورپاغا باده قدحدن  
 اونون شووقیله دورماق ایسترم من .  
 مئیین عطری ایله من ده بیر پیاله ،  
 ایچه دیدیم گوللر ایچره لامحاله .  
 دورا دیدیم قبردن من تار سسی ایله ،  
 گوئل بیر قیز ، گوئل بیر یار سسی ایله .  
 یئنه بیر نئی سسی لای - لای چالایدی ،  
 یاتیردیب گوئرپه تک آیری سالایدی ...

گوئه نولدن غملری مئی له یویون سیز ،  
 منه مستلیگده بیر رحمت دئیین سیز .  
 حیاتیمدا ، اینان ، گون گوئه ره‌دیم من  
 کی ، خوشبختم دئیم جان تاپشیرارکن .  
 من اوئلدوم ، اوئلمه‌یین دردلی اورکله ،  
 گوئه مولدوم تورپاغا مین بیر دیلکله .  
 او مستلیگدن اولارکن سیزده هوشیار ،  
 دورون غفلتدن ، ای نازنده دوستلار!  
 حیاتین سزینی هرکس گی ، قاندی ،  
 منیم تک دایما اودلاردا یاندی .  
 گرک انسان اولان ایلک ابتدادن ،  
 سعادت آختارا دونیادا حکما .  
 سعادت ایسته‌سن هر یئرده آختار ،  
 گوئه نوللرده اونا بیر شانلی یول وار .  
 گوئه نولدور گوئه سترن یول هر زاماندا ،  
 سنه رهبر اودور هر بیر مکاندا .  
 محبت تئلیری بیر - بیر ساریلمیش ،  
 یوماق اولموش ، او قلبه تاپشیریلیمیش .  
 بو سز آئلادین ، اوغلوم ، اگر سن ،  
 یانار قلبینله قبر اوستدن دونه‌رسن .  
 گئدیپ زاهد و یاکی مئی پرست اول ،  
 ناماز قیل ، سجده ائت یا اینگی مست اول .  
 فقط انسانلیغی آتما گوئه نولدن ،  
 منی سن یاد ائله ممکنسه هر دن .

## ای وای آنام

۱

پیلله لرین یانیندان یئنه آهسته گئچدی،  
 اورگی سگسکه لی، قولاغی سسده،  
 گئچدی.

«بالام اویانما سین قوی» - دئییه چاتیلدی قاشی،  
 خیالیندا خسته نین یئنه سبزه سی، آشی.

اونون محزون باخیشی دۆلموش بولودلار کیمی،  
 سینه سینده اورگی آلوولار، اودلار کیمی.

خثیر، آلوو دتگیل دیر، منیم آنام دیر، آنام،  
 او ایواندا دولانان، او آلیشان، اویانان!

اؤلموش سده بو ائوه یئنه گلیب - گئدیر او،  
 یئنه آیریللا بیلیمیر، یئنه خدمت ائدیر او.

او بیزیم عمر و موزون هر آنیندا یاشاییر،  
 او یئنه پالتار یویور، یئنه اودون داشییر.

او لوموندن سونرادا او زو گو ژور هر ایشی ،  
 آنام . بیچاره آنام . ائومیزین گونشی !

۴

پیلله لرین یانیندان هر صُبح آستا گئچردی ،  
 او یانما ییم یو خودان .  
 گلدی بو گون ده گئچدی او ، پریشان - پریشان .

یئنه آچیلدی قاپی ، یئنه باغلانندی قاپی .  
 باشیندا کی ایستی اوت رنگلی گهنه چارشابی

یئنه گو ژومه دگدی .  
 اگیلمیش قامتی ایله یئنه قدیمی اگدی .

منیم او ز آنام دیر او ، یئنه سینه سی داغلی .  
 یئنه باشماغی گهنه ، جورا بلاری یاماقلی .

گوچه لری قار توتوب ، یوللاری روزگار توتوب .  
 اونون آنا قلبینی غم لر ، قایغی لار توتوب .

هاردان اولسا بو سحر یئر کو گو آلمالی دیر ،  
 خسته یاتان او غلونون قئیدینه قالمالی دیر .

۳

آیریلیب گُلفتیندن، اریندن، شهریندن  
منیم دالیمجا گلدی، او قویوب او ز یثریندن.

گلدی منیم دالیمجا، طالعیمین دالینجا،  
منیم او چون دو یوشدو، جانیندا جان قالینجا.

گلدی، دو رد او ولادینی بویا - باشا یثتیرن،  
منی گلیب تاپینجا، گو زوایله اود گو تورن

آتا قدرتلی آنام، باجی شفقتلی آنام  
گیشی غیرتلی آنام!

یاریم جان بیر چیراغین ایشیغینی یانديران،  
گو زلری نین اودونو تو گوب نفت عوضینه  
اوجاغی اودلانديران

منیم قهرمان آنام،  
منیم مهربان آنام!

۴

کئچمیشی احتراملی، شرافتلی، شهرتلی،  
بیزیم آنا تبریزین او زو تک عظمتلی!

«باغ- مٹشه» محله‌سینده بیر کیشی‌نین ائوی وار،  
او، آلله‌ی تانیبار. الله اونو تانیبار.

اونو هرکس سالاملار. او، سالاملار هرکسی.  
ائوی‌نین هر گوشه‌سی - حاق، عدالت مرکزی.

بعضا "گیزی گوژیاشی توکر گیلدیر - گیلدیر او،  
موکلین خرجینی او‌ده‌ین وکیلدیر او،

اونون اوچون دونیادا قیزیل نهدی، زر نهدی؟  
خالقی‌نین ثروتی دیر ائوی‌نین هر ثروتی.

بوتون واری، دو‌ولتی - یوخسول لارین، آجلارین.  
نوازشه، چو‌رگه، سئوینجه محتاجلارین!

بوردا قاپیلار آچیق، بوردا سفره‌لر آچیق،  
گل آیاغی چاریقلی، کئچ یوخاری باشا چیخ.

گولدن آغیر سو‌ز دئمز، گولوشلرله قارشیلار،  
شاعلارا بنزه‌بیر آلنینداکی قیریشلار.

اورگیمده قاینایان ابدی الهام‌دیر او،  
منیم او‌ز آتامدیر او! منیم او‌ز آتامدیر او!



منیم آتام سفره‌لی، دوز - چوئرکلی کیشی ایدی،  
ار اوئرکلی کیشی ایدی.

حالال گلیری واردی. هییهات، درد ده چوخ ایدی.  
اواننده بیرجه ایلملیک خرج لیگیمیز یوخ ایدی.

او اواننده، گوئرلردن نه قدر یاش سوزولدو.  
اونون واری، دوئلتی،  
محبتی، حرمتی  
سونسوز میرواری لر تک گیرپیکلره دوزولدو.

آرخاسینجا هله ده آه چکیر ائل سینه‌سی،  
بیر رحمت قافله‌سی، محبت قافله‌سی.

منیم آتام - ائله بیر آتانی یادگاری.  
تکجه بیزیم ائوین یوخ، یوز ائوین افتخاری!

ائل - او بایا گوئرلردن ایشیق وئرن بیر آنا.  
هییهات، سوئندو او ایشیق. دوئندو دنیا زندانا.

خئیر! اولمه ییب دیر اولائشیدیرم سسینی،  
اوشوینده دؤیورام یئنه اود نفسینی.

گوئرورم وئرمیش یئنه اوشاقلارلا باش - باش،  
یئنه دؤز توغور آشا.

- ناهید، گیری.

- بیژن، گئچ... چکیل بیر آز گنارا.

گفگیری قوی یئرینه، ال - آیاغا آز دولاش.  
یئنه فیگرینده خسته، یئنده سبزه‌لی آش.

۷

او، آتامین یانیندا تورپاغا تاپشیریلدی.  
گلدی قوهوم - اقربا، باش ساغلیغی وئردیلر.

دوداقلاردا جمله‌لر کلمه - کلمه قیریلدی،  
گوئر یاشینا قاریشدی تسلی‌لر، اومیدلر.

یاخشی ختم توتولدو غملی، الملی، محزون.  
زحمت چکیب گلنلر، لطفونوز آرتیق اولسون!



اورگیمی یاندیریر، گوینه دیر آنا دردی.  
من آنامی ایسته دیم، اونلار تسلی وئردی.

۸

بس او گیم دیر،  
یورغانی یئنه اوستومه چکدی؟  
یئنه گنجه یاری سی استکانا سو توءگدو.

قیزدیرمانین ایچینده باشیم - بدنیم یانیر.  
قورخولو بیر یوخودان من یئنه ده اویانیر،

گوئلریمی آچاندا یئنه گوئرورم اونو،  
آیاغیمین اوجوندا یالقیز اوتوردوغونو.

بو گنجه صُبحه یاخین او یئنه گلدی آستا.  
یئنه بارماغی اوستده. یئنه قولاغی سسده.

یئنه اوئز آللهسی ایلا راز و نیاز ائدیردی  
او، آهسته - آهسته.

خئیر. او لمه ییب آنام! یاشاییر گوءگسوم اوستده!

۹

نه قدر کی من ساغام ، آنام‌دا ساغ‌دیر منیم ،  
سسیمده ، نفسیمده یاشایاجاقدیر منیم!

یاشایاجاق غمیمده ، پریشان گولوشومده ،  
بیر سو‌زونو یاد ائدیپ قیریلان گولوشومده .

اونون سو‌دوندن امیدیم من شاعرلیک طبیعی ،  
حیاتیمی ، عمرمو ، الهامیمی ، قلبیمی

بیر شاعره دو‌نده‌رن ، بیر مشعله دو‌نده‌رن  
آنام اولدو! آنام‌دیر منه هر شیئی وئرن!

او منیم معبدیم‌دیر ،  
او‌لمزدیر ، ابدی‌دیر .

هئج او‌لرمی ، سو‌یله‌یین سو‌أل وئرن جهاننا :  
شهریاری یئتیرن شیر اورگلی بیر آنا!!

او ، سو‌وگی‌دن یوغرولموش یانار ، قاینار بیر اورگ .  
هارا گئتسم ، کو‌کسومده منیمله بیر گئده‌جک !

هئج بیلسن منه بیر واخت نهلر، نهلر دئمیش او!  
حقیقتلر سوْیله میمش، افسانهلر دئمیش او.

اونون ناغیل لاری ایله قانادلانمیش خیالیم،  
بایاتی لار، لایلا لار، ترانهلر دئمیش او.

بشچیگیمین باشیندا گاه گولموش، گاه آغلامیش،  
قونداغیمین باغینی نغمه لرله باغلامیش.

نیم عشقیم، الهامیم، هر نه ییم وار، اونوندور،  
بوغملر، بو الم لر، بو مصراع لار اونوندور.

من یازمیرام، بلکه ده یازیر ایندی بو شعر  
اونون قیزیل شعاع تک گوْ نول تیتره بیشلری.

من اونون سایه سینده بوْیا - باشا چاتمیشام،  
آنام منی یاراتمیش، من عالم یاراتمیشام.

پرستارلیق ائله دی، بشش ایل خسته اوغلو  
قانلی گوْز یاشلاری ایلا نجات وئرن بیر آنا!

بس اوٚ ولادی نئیلهدی؟ هئج نه‌الینان کی، هئچنه!  
شفاخانه‌ده یالقیز، اوٚ زگه‌نین اومیدینه.

بیرگون خبر گلدی کی، تامام اولدو حیاتی،  
سیندی قولوم - قانادیم.

۱۲۲

قم شهری یولوندا داغلار منی دانلادی،  
داغلاری‌دا اوٚ زوم تک سینه‌سی شان - شان گوٚردوم.

داغلاری‌دا اوٚ زوم تک سس‌سبز دانیشان گوٚردوم،  
قارا چیزگی‌لر دولو بو صحرا بیر غم یولو.  
منیم اوچون قورخولو...

دریاچادا ائله‌بیل آغلاییردی حالیم.  
دایانیب فیکره دالدیق،  
گوٚ نبذین اطرافینی دولانیب ناماز قیلدیق.

گوٚی مامیرلی داشلارین باخدیق یان - یوٚ وره سینه،  
دوشدو گوٚ زومون یاشی یاسینین سوره‌سینه.

۱- تهران ایله قم شهری آراسینداکی یولون کناریندا اولان حورروض -  
سلطان آدلی دریاچایا اشاره‌دیر.

بیتدی، یاسین ده بیتدی،  
 آنام تورپاغا گئتدی.

۱۷۳

من او گئجه آنامی گوئردوم، یوخومدا گوئردوم.  
 او، آنامی سسلهدی. آنام های وئردی اونا.

آیین دوئرد چئوره سینی بولود - دومان بوردو،  
 بیلدیم آنام گئده چک.  
 آنا،

گئتمه!

جان، آنا!

آنم حیط باغیندا، اوئز اوجا چارداغیندا،  
 ان علوی بیر عالمین مقدس قوجاغیندا...

ائله عالم کی، اوردا نه الم وار، نه غم وار.  
 عزیز آنا، اوغلوندور بو سوئلری سوئله یین.

بوتون عذابلاری نین، دردلری نین مُزدونو  
 بیر دامجی گوئز یاشی ایلا اوئده بیرم بوگون من.

سن دردیمی چکمکدن خلاص اولدون اوئه‌لرک .  
راحات اوویو، آنا جان ، تزه یئرین مبارک !

۱۴

قارشیدادیر .

قارشیدا هله غمیم ، کدریم .

منیم آناسیز گونوم ، منیم یئتیم گونلریم .

بیردن سانکی یئر چکیب اورگیمی آپاردی ،

قبرستان سُکوتوندا آنام فریاد قویاردی .

داشلارین آراسی ایله او یوگورور ، او قاچیر ،

آیاقلاری دولاشیر .

او بیخیلییر .

دیکه‌لییر .

گلیر .

دالمیجا گلیر !

هوږگموش بیر دلی کیمی واغزالاجان یوگوردوم .

آدام ایچینه گیردیم .

اتوه گلیب چاتاندا

گوږدوم او ، مندن قاباق گلیب دوروب ایواندا .

چابالا بیر، چیرپینیر، مندن گیلئی لئیردی.  
یاریم قاپالی گوؤزله ائله بیل کی، دئیردی:

— مندن آیریلما!

۱۵

گلدیم.

باشیم گيجلله نیردی.

اورگیمه ائله بیل جیوه دولدوروردولار.

گوؤزومون قاباغیندا یئر — گوئی قالخیب — ائیردی.  
هر شئی پرن — پرندی... هر شئی قورخونج، تارومار.

باشیمدان باسماق اوچون سما منی گزیردی.  
توفاندا بوغماق اوچون دریا منی گزیردی.

گناهکار گوؤز لریمده دنیا ظلمته دوئموش،  
ماشینین تکرینده گولکله اودا دوئموش.

گولک لرمی بو اسن، یا اونون ضعیف سسی،  
منیم آرخامجا قاچان او وجودون ناله سی؟!

۱۶

اتوه گلدیم .

اوڭلا نمیش !

دیلیمده سوءز قوروموش !

گوهردوم یئنه حوووضون او، باشیندا اوتورنوش .

یئنهده میس لگنده آغ گوهرپوگو یاییر او،

منیم آندیرا قالمیش گوهرینگیمی یوور او .

سانگی آرجا قیمیشدی ،

آما قلبی سینمشیدی .

دئدی : - منی تورپاغا تاپشیریب گلدین .

ساغ اول .

یالقیز قویما یا جاغام سنی ، بینوا اوغول .

ایسته‌دیم گولومسونوب چیخام بو اشتباهدان ،

آنجاق او، خیال ایدی . سینهم اود توتدو آهدان .

یومروق بویدا قلبیمده دنیا بویدا گدریم .

سن ایندی بیر خیالسان . ای وای ، آنام ، مادریم !



## قصیده

(بیرپارچا)

پادشاه، دقتله باخ، طوفان دولو تبریزی بو،  
 کتچمیشیندن بویلانیر یوز قهرمان، مین قهرمان.

شمسین اوئز شهری، جلال الدین محمد کعبه سی  
 کی، دئمیش، ای ساربان، آچ یوکلری، خوشدور مکان.

بو همن تورپاقدی کی، مثیدان آچیب آزادلیغا،  
 نغمه سیله، نعره سیله اود ساچیب ستارخان.

شیخ محمود ایله صایب تبریزی ایلر بویو  
 عشق، عرفان گوئلرینده اولدولار بیر کهکشان...

پادشاه، بو آنادک من ترجمان اولدوم، یئتر.  
 دینله، قوی تبریز دئسین اوئز دردینی بی ترجمان:

«شهر تبریزم، بلالاردان سنی حفظ ائتمیشم،  
 قوللاریم - بیرجوت قیلینج، گوءگسوم - سپر، باغیریم - نشان.

یوز ولیعهد کتشیک چکمیش، بئشیک اولموش سینم،  
 گوءگسومون اوستونده دورموش غره لی تخت گیان.

شرقی غربه، غربی شرقه باغلايان يوللار منيم،  
جان منيم، کاروان منيم، ساریان منيم، من - باغری قان.

روزگارین دار گوژوندن دوشموشم من بختی گم،  
قهرمانام، آغلايان بیز طفله دوئموش قهرمان.

بسلرم مین چولپا من، هیسات، اوچارلار غربته.  
آرخاسینجا آه چکر دنسیز، سوسوز بیر آشیان.

من عدالت قصری‌یم، اوچموش طاغیم، سینمیش قولوم،  
من محبت یوردویام، گولزاریمی وورموش خزان.

بیر تیگه روزی اوچون جاندان گنجیر خالقیم منیم،  
جان اوچوز... روزی باها... قالماق چتین، اولمک آسان.

یوک ووروب اوز دوئنده‌ر هر لحظه مندن بیر آخین،  
بیر آخین کی، یولچوسو نالان، سفیل، بی‌خانمان.

پادشاه، بیرچاره قیل، قایتار گئیری اول دستهنی،  
هرکس اوز یوردوندا قالسین، قچماسین دوست - آشنادان.

بو غریب مهمانلاری اوز یوردونا جمع ائیله‌سن،  
عار دتگیلمی نان اوچون جان گزديره انسان اولان؟!!

آچدیر هر کارخانہنی ، مسعود ائله هر خانہنی ،  
شاد اولوب ، آزاد اولوب آغلار گوؤوم گولسون بیر آن .

اگر آله مہربان سا ، مہری وارسا گر شاہین ،  
بیر داہا گولزار اولار بسو باغ - باغات ، بو بوستان .

بیز عدالت ، بیز حقیقت ایستریک "خالیق" دئیہ ،  
خالق اگر ناشاد ایسہ ، شاہ ہنج اولارمی شادمان ؟

پادشاہا ، آل اوخو ، اولمز قیلار شعریم سنی ،  
شہریارم ، سحرکارم ، شاعرم ، جادو بیان !

## مومیالانمیش آدم

(آزاد شعر)

گوؤزلریمی اوووشدورورام ہلہدہ ،  
اویانمیشام نئچہ عصرلیک یوخودان .  
آختاریرام قدیم ، دوغما دونیامی ،  
او گوؤردوگوم داشلاردان بیریدہ یوخدورگی ،  
حال - احوال توتام .

یوخولویام می ، اویاغام می ، بیلمیرم .  
گوؤردوکلریم حقیقت می ، روئیامی ؟  
۱- شعرین اورژینالی دا سربست دیر .

نه بیر دوستوم قالیب ، نه بیر تانیسیم .  
 دردیمی گیمه دانیشیم ، حسرتیمی گیمه دانیشیم ؟  
 بیر دونیا عزیزلریمین داغی چکلیب سینه‌مه .  
 ای وای . . . منی دهشت آلیر یئنه .

مومیالانمیش آدامام ، فقط دیرییم .  
 گوئلریم ایکی قارا چؤخورا بنزه‌بیر ،  
 بدنیمدن گلیر مزار ایگی .  
 بلکه ده مصر اهرام‌لاریندان دؤرموشام .  
 یوخسا بخت النصرم ،  
 یوخسا فرعونلاردان بیرییم .

چؤروموش لباسیملا  
 عصرلردن قالما بیر میراثام .  
 یئری بیرم سویوق و آغیر آددیم‌لارلا . . .  
 دوئلردن یانیم پریشان چهره‌لر . . .  
 گزیرم سرگردان ، مگدر . . .  
 ایتیرمیشم گنده‌جگیم یولو دا .  
 کئچیرم دوئلنگه‌لردن ، گوچه‌لردن ،  
 عزیز بیر محله‌یه دوئلنورم ،  
 بلکه او دوغما منزلیمده  
 مندن بیر خاطیره قالیب .  
 هانی او منزلیم ، هانی او خاطیره‌م ؟  
 یول وئرین منه !

آرزومو ایتیرمیشم ، عشقیمی ایتیرمیشم .  
اونلاری گزیرم .

گوئه لگه لرده قاچیر مندن :  
اونلار دوستلاریم دیر بلگه ده ...  
قارانلیغا قاریشیب اریسه ده اوئلری ،  
اوردا - بوردا قالیر تانیش ایزلری .  
قولاقلاریم پیچیلتی گلیر .  
یوخسا سیما سیزلار برگدن دانیشمازلار ؟  
یوخسا ایتیدیر اونلارین آدلاری ، قبرلری ؟  
بلگه اونلاردا بیر آنلیغا  
دیریلیبلر منیم تک ؟  
بلگه محشر گونودور بو ؟  
منیم گوئر دوگوم بو چیرکلی عالم  
داشقالاق اولسون گرک .  
پارلاق گوئر وهر تاپیلماز بو معدنده .

آتا مالی کیمی بوئلوبلر منی ؛  
یاناقلاریمین قیزارتیسی بیرینده دیر ،  
قاشلاریمین چاتماسی بیرینده دیر ،  
گوئلریمین ایشیغی بیرینده .  
بیری چاپیب بیر یانیمی آپاریب ،  
بیری اورکیمی یئریندن قوپاریب .  
بس سازیم - چنگیم کیمده دیر گوئر ن ؟

بلکه‌ده بوتون اعضا لاریم یئرینده دیر؟  
 آخی بو قدر درد لریم له  
 کیمه لازام من؟

قارشیمدان بیر گوئلگه گئچدی.  
 نئجه‌ده اوخشادی بیر دوستوما،  
 بوی - بوخونو، یئریشی عینا"  
 بس نییه بئله سویوق او توشدو؟  
 «دوست، بیر دانیش گوئروم؟»  
 (بولال دیر، نه دیر؟)  
 بیرسیسه ده بونو غارت ائدیپ، دئیسه سن.

داغا باخ، دیله گلیب،  
 کیمدن کیمه‌سه دانیشیر.  
 یاخشی کی، منیمله دئگیل،  
 دیلی توپوق چالیر،  
 پلتک دیر ائله بیل.

«داغ دیلی بیلیمیر من.  
 سنه مترجم گرک.  
 شاعرده دئگیلم من.  
 دردینی او آداما دانیش کی،  
 داغین دا، شعرین ده دیلینی بیلیر.»

بیر قیزا راست گلدیم.

قارا گوئلرینه باخجاق ،  
اون یئددی عصر قاباق  
قیصرین تابوتوندا گووردوگوم گوئللی خاطیرلادیم .  
او گوئلین سورمه سیندن چکمیشدی بو قیزدا .  
"عذر ایسته بیرم ، پریم !  
منه سمالار داریسقال لیق اندیرکن ،  
سنین او دار گوئلرینه سیغمارام .  
من مئشه لری بگنمیرم  
سنین بیر توتام ساچین نه دیرکی ، اگنم .  
درد الیندن ائله تشنه ایم کی ،  
دنیزلرده سوئندوره بیلمز منی .  
اوئز یولونلا گئت ، پریم !  
قوزولاریندان موغایات اول !  
آرخ ائنسیز دیر ، قاچارلار .  
سن نه بیلیرسن کی ، دونیادا نه وار ."

بو چرخ فلک  
اویونلارلا دولو کهنه داغارجینی  
هر دفعه بیر آخماغین دالینا چاتیر .  
یئنه بیر آخماق یوک آلتیندا دیر .  
بو یوکو داشیمیشام من ده بیر زامان .  
اوئزومو گولمگدن نئجه ساخلا ایم ؟  
او داغارجینین یوکو  
پریشانلیق و قلب آغریلاری دیر .

بوآجی طالعه

گولوم مو، یوخسا آغلا ییم!؟

وئردیکلرینی گئری آلدی بیر - بیر . . .

بو دونیا منی اوشاغا اوخشاتدی.

قاقا گوؤ ستردی، وئرمه‌دی، آلداتدی.

خسته‌لیک وئردی، درمان وئرمه‌دی.

اگلنجه اوئیرتدی، اگلندیرمه‌دی.

سونرادا قوراشدیردیقلارینی آچیب بیغدی بیر یئره.

ووردو قولتوغونا.

«بیر داها قایتارمارام» دئییب آپاردی.

(داها نه‌دئیسه‌سن بونا!)

«دونیا گیشی دئگیل» دئین قادینلار

مین یاشاسینلار.

دومانلی و قارانلیق بیر چایخانا

قوجا قلا ییب سگگی‌لرین دیزینی.

پنجره‌لری آچیلیب تایی باتای.

بیر اینجه غزل، بیر دردلی ساز

مست ائدیپ بونلاری.

دیوارلارینداکی گاشی لاردا یوخودادیر،

فقط گوؤز وورورلار قاپی‌نین آراسیندان.

بیر مجنون سوئ یودده کوچه‌ده دوروب،

دالغین، پریشان . . .



سو حسرتیله اگیلیب آرخا .  
بیر دوستوم دا قورخا - قورخا  
کۆلگهم اولوب منی ایزله بیر .  
هردن تیترک سسله ،

هردن ده غضبله نه ایسه دئییر .  
سوروشورام : «نه ایسته بیرسن؟»  
او باخیر منه سرت - سرت .  
دوؤنوب بیرده باخیر دردلی باخیشلا  
دئییر : «دیریلت منی!»  
آرزویا باخ ، آمان آلهه !

قاچماق ، قاچماق ایسته بیرم ،  
اوچماق ، اوچماق ایسته بیرم .  
دوؤرد بیر یانیم باغلی دیر ، زنداندیر .  
نه قدرگی ، آیاغیمین آلتیندا یئر وار ،  
باشیمین اوستونده سما .  
جهان همین جهان دیر ،  
دونیادا همین دنیا .  
یوخدور نجات اوچون بیر یئر .  
طالعیمین غضبلی قارتالی -  
ساکت گئجه نین قارانلیغیندا ،  
سحرین آلا تورانیندا ،

سرت و آغیر داغلارین ذیروه لرینه برکیدیلمیش  
دومانلی بیر کؤرپویه بنزر .

آی‌دا بو یئرلره باخیب یان گنچر،  
 آه... بو گوئللیک دیاری، بو آرزو دونیاسی!...  
 آه... بو اومید جیغیرلاری!  
 آه، بو وحشی قایالار، بو ایتی قایالار،  
 نییه یولومو باغلا سین؟  
 نئجه اوچوم، نئجه قالخیم؟  
 بو چوروموش لباسیم  
 قایالارا ایلیشیب قالا جاق آخی،  
 تیگه - تیگه اولاجاق آخی.  
 اوتیگه‌لردن قاناد دوزلدهرم.  
 طالعیمین باغلارینی آچارام.  
 آی ایشیغی بو داریسقال دریه دوشنده، اوچارام.  
 اوجالارام داغلارین فوءوقونه...  
 اوچوب بو یئرلردن گندهرم.  
 اوزاقلارا... لاپ اوزاقلارا!

## صبا اوئلریمی؟

سونا چاتمیش می جهان عمرو، صبامیزدا اوئلور؟!  
 عشق آتشگده‌سی، گان وفامیزدا اوئلور.

۱- معاصر ایرانین ان مشهور موسیقی شناسی دیر.

جوخ عزیز داغینا صبر ائیله میشم عالمده ،  
بونا یوخ صبریم ، الهی گی ، صبامیزدا اوئلور .

گفنسی - آه ، گرگ گوؤز یاشی اولسون غسلی ،  
بو عزیز ایله بیزیم ذووق و صفامیزدا اوئلور .

ای گوئنول ، غملی بیر آهنگله قیل ناله بوگون  
گی ، سنی شادقیلان نغمه سرامیزدا اوئلور .

بیرده بلقیس سلیمانہ یئتیرمز پیغام .  
خوش خبر هدهدوموز شهر سبامیزدا اوئلور .

ای گوئنول ، شمع کیمی یان ، قطره اولوب گوؤزدن آخ !  
هنرین سون گونشی باتدی ، شعاع میزدا اوئلور !

حاق گوؤرن گوؤز داها یوخدور بوگون عالمده ؟  
حاققی تبلیغ ائدن آیات هدامیزدا اوئلور .

رسم دیر اوئلدورور هر یئرده دوا دردلی ،  
بو نجه دردایدی ، یارب ، گی ، دوامیزدا اوئلور .

یاشادیردی هنری ایله او ، دوها اهلی میزی ،  
او گئدیر ایندی ، بیزیم اهل دوهامیزدا اوئلور .

او لردو سنتوری حبیبین ، اونا بیز آغلارکن ،  
یثنی ماتم قورولور ، ساز صبا میزدا او لور .

صنعتین قومروسو شهنازی ، عبادی یاشاسین  
کی ، سوسوب بولبولوموز ، صووت و صدامیزدا او لور .

هانی تهرانی دفی ، هاردا بنان آوازی ،  
آغلا سینلارگی ، نه اوستاد ، خدامیزدا او لور .

گووند رین شور و نوا ایله اونا خئیر دعا ،  
بیزی ترک ائتدی هُهر ، شور و نوامیزدا او لور .

او هُهر قبله سینه اوز توتون ، ای اهل هُهر .  
بیوفا چیخساز او اوستاده ، وفامیزدا او لور .

سوروشون سیز ، هُهر اهلینی بوغان تهراندان  
کی ، نه دندیر اورادا عقل و ذگامیزدا او لور .

ابدی عُمر هُهر سیزلره اولماز قسمت .  
درد اودور ایندی کی ، او لمز فُضلامیزدا او لور .

هُهر اهلینه چکبیدیر او لوم هر یغرده هُجوم .  
نه قدر واردیر هُهر اهلی آرامیزدا ، او لور .

اوئلمز انسان اولانین اوئلمهسی بیر درد دئگیل،  
 اوئلمگه قالسا اگر، شاه و گدامیزدا اوئلور.

لاکن هر یئرده کی، چکمیش هُنه پرده غرض،  
 ذوق اوئلور، صنعت اوئلور، شیوه - ادامیزدا اوئلور.

باغبان مهربنی سالمیش سا آلاق اوتلارینا،  
 گول سولور، غنچه یانیر، باد صبا امیزدا اوئلور.

بوش یئره سالما اوئلون زحمته، بیر قانون وار،  
 یاشایان عشق اولاجاق، حرص و هوامیزدا اوئلور.

شهریارا، ائله ظن ائتمه صبا اوئلمودور،  
 بوتون عالمده هُنه اوئلسه، صبامیزدا اوئلور.

# غزل لر

## هدایت چیراغی

یا تیبیدی فتنه ، ایتیره بو فرستی ، ای دوست ،  
چا تیبیدی نوؤبه ، ائدک اُنس و اُفتی ، ای دوست .

ایتیره فرستی ، اولسان فراست اهلی اگر ،  
کی ، فتنه محو ائله ییر بیرده فرستی ، ای دوست .

اورگدن ایندی گوله ، سروه ، لاله یه یانیرام ،  
طبیعتین باغی گوؤرموش چوخ آفتی ، ای دوست .

تأسف ائیله مه ییرسن مگر گئدنلر اوچون ،  
بیلک بیز ایندی غنیمت بو صحبتی ای دوست .

جهان تیگانلیغی نین وارسا بیز عطیرلی گولو ،  
اودور محبت! عزیز توت محبتی ، ای دوست .

دئینده دوشمن اگر باغلا دوستونون الینی ،  
اویوب اونا گل ایتیرمه مُروتی ، ای دوست .

فلک همیشه بیرر چین ائدیرمی دوؤور مگر ،  
دگیرمانیندا اونون واردی نوؤوتی ، ای دوست .

وئریر قضاین الی بیزلره گولو، تیگانی ،  
گوؤرک نهدیر قدرین ایندی قسمتی ، ای دوست .

خزانی سئیر ائله بیر گوؤر او خاطراتی آجان ،  
عجب آچیبدی بو گون لؤوح عبرتی ، ای دوست .

جهانین ایشلرینی بیلک ایسته بیرسن اگر ،  
دال ایندی سئیره خزان طبیعتی ، ای دوست .

توتوبدو قلبی ، گوؤزو غفلت اویغوسو نئجه گوؤر ،  
اویاقلارین گوؤزو گوؤرمور حقیقتی ، ای دوست .

قُصورو وارمی دی بختین ، یوخ ایسه همتیمیز ،  
کمک ائدر بیزه بخت گوؤرسه همتی ، ای دوست .

منیم دئدیگلریمه حُسن رغبتین اولموش ،  
همیشه دینله میسن ، دینله صُحبتی ، ای دوست .

جاوانا خئیری اولار صحبت ائیلهسه قوجالار،  
ائشیت سنه دئدیگیم بو نصیحتی، ای دوست.

دوشوب قاباقدا گئدیر شهریار، الینده چیراق،  
یاریر هدایتینین نورو ظلمتی، ای دوست.

## طوفان شامعی

اوزون ایللردی گوئنول شامع کیمی اودلاردا یانیر،  
عشقی پروانهدن اوئیرنمیش او اگلنجه سانیر.

هانئ نور چشمهسی، ای ظلمته دوئموش گئجهلر!  
جانیم آتشلر ایچینده نئجه گوئر قارسالانیر.

دیکمیشم گوئر اوزونه، سانما تعجب لو بونو.  
گوئنلوم اوئیمور ایکی دونیا یا او مژگانئ آنیر.

هئج زامان سوئمیه جک آتشمیز چوخ ایتی دیر،  
گوجلو طوفان کیمی گوئر یاشلاریمیز دالغالانیر!

سپیم اطرافینا گوئر یاشلاریمی، سئوگیلی یار!  
گوئر گوئنول قانی ایله گوئر زده نئجه دُر یارانیر!



زلفونو بیر یانا چکسم ، گوئرور آی تک اوزون ،  
بو هنر باد صبادندی بو ائلده دولانیر .

قلبیمین یوسفی کی ، اولموش اسیری غمی نین .  
وثرمرم من ایکی دونیا یا بونو ، یار اینانیر .

شهریار ، گهنه حریف دیر بوفلک ، من اوشاغام ،  
گوئلومو شاهمات ائدیپ گوئر نئجه اگلنجه سانیر .

## قدیم عهد و پیمان

هانی اول عهد قدیم ، هاردا دیر اول یار ندیم ؟  
دوندو گوئلوم قانا دوشدو کجه یادا عهد قدیم .

هانی قلبی جانا پیوند ائلین طره ، دها  
قویما بیر اوخشاماغا قلبیمیزی اینجه نسیم .

بیر آچیق ال کیمی گوئلومده سخاوت وار ایکن ،  
اونو دار گوئر کیمی ، یارب ، نروا تنگ ائلیم .

یادا دوشدو کجه اوشاقلیق ، آتامین قایغی سی ، آه !  
توئلور گوئر یاشی سینهمده اولور در یتیم .

او گئچن خاطیره لر قالدی وطن تک چوخ اوزاق ،  
اونلاری آفقه ائدیر شام غریبان ترسیم .

یارب! آهو کیمی جانانلاری یا صلحه گتیر ،  
یا گل عارف لره وئرمه بو قدر ذوق سلیم .

سیم و زر اولدو محک گوهری مرد انسان اوچون .  
گو روم اولسون اوزونوز قاره سیزین ، زر ایله سیم .

درد دئگیمی کی ، اولا چاقالا بیر آرسلان اسیر ،  
یاکی ، محتاج اولابیر آچاغا بیر شخص کریم .

بولبولون قارغا نه لایق دیر اولا هم نفسی ،  
روحه نا اهلین اولان صحبتی بیر درد الیم .

بوینومو اگرم هئج وارلی لارین نعمتینه ،  
همتیم چوخدو قناعتله بو دنیا دا منیم .

تازی گو ز دیکمیشم عالمده سنین لطفونه من .  
هر بلا گلسه منه ، قلبیمی ، ائتدیم تسلیم .

ای نگاریم ، نه قصور وارسا سبب گاری بیزیک ،  
یامان ایش گو رمگه قویماز او خداوند حکیم .

شهریار، دوستون اولوب غم نه زامندان بری دیر.  
خوش اولور قلبه، اگر صحبت انده یار قدیم.

## تدریجاً انتحار

بو گنجلیگیمدن اوتاندیم کی، گامانلیق یوخ،  
بو روزگار نهیه لازم کی، زندگانلیق یوخ.

بو اوچ گون عمروم اندیب جانیمی منیم بیزار،  
شکرلر اولسون عمرلرده جاودانلیق یوخ.

گوؤز آچدیم آغلادیم هر آن بولود کیمی، نه اندیم،  
قارارمیش اقوموز، هیهات، شادمانلیق یوخ.

کدرله بلکه اندیم انتحار تدریجاً،  
بو انتحار اوزون اولدو حئیف، بیر آنلیق یوخ.

قیزارمیش اوز-گوؤزوموز سیلله میزله لاله کیمی،  
بو بزم مئی ده اولانلاردا ارغوانلیق یوخ.

گئییب دیر ایت دری سی پاسبان اولان قوردلار،  
آ خواجه، آند ایچیرم جانینا، چوبانلیق یوخ.

سوسوبدو طبعی یئنه شهریارین افسوس کی ،  
خزان ووروب گولونو ، آه نغمه خوانلیق یوخ .

## وحشی شکار

قویما گوؤ زومده گل ، گوؤ زلیم ، انتظاریمی ،  
هجرینله قیرما خاطر ناشاد زاریمی ،

سالمیشدی زلفونو یادا اوؤز پرده سینده ساز .  
حُزن ایله شرح ائدیردی قارا روزگاریمی .

ائتدیم شکایت اوؤز دلی گوئلومدن ، ای صنم ،  
من سازا سوئله دیم گتجه بو آه و زاریمی .

شمعیم قور(ر) تاردی ، سوئندو سمالاردا اولدوزوم ،  
افسوس کی ، گوؤرمه دیم یئنه دلبر نگاریمی .

یوز لاله اوزلو ری گوئلیندن آچیب سوؤزو ،  
ساندین هوئی - هوس دولومو لاله زاریمی ؟

سانما کی ، طبعیم ائیله یه آهولاری شکار ،  
شیرلرله بیرگه سانمیشام هر آن شکاریمی .

زندانی پایمال ائده بیلمز بو ضربه لر،  
دگدیگجه ضربه، آرتیرارام اقتداریمی.

سنسبز اگر بیر آن یاشاسام، عار اولار منه،  
اولسم ده یاندیریب - یاخار عارین مزاریمی.

شاعرلر ایچره من غزلین شهریاریمی،  
ائتدیگجه سئوگی تاجی مارال گوئلو یاریمی.

## کج بخت

نظریم اونداکی اول طره طراره دوشر،  
بو محبت زده گوئلوم گذر داره دوشر.

گذرین دوشدو، گولوم، ایندی ده بازاره طرف.  
قورخورام راز نهانیم دا بو بازاره دوشر.

او قارا زلفونو قویما توتا آی تک اوزونو،  
افعی تک گوئلگه سالار آی اوزونه قاره دوشر.

تار زلفونله او محراب قاشینی گوئرسه اگر،  
هوسی سوئله کیمین کیلسهیه، زناره دوشر؟

کیم سر زلفونه اویموشسا، بیلیر، حالیمیزی،  
دردلینین دردینی چکمک یثنه غمخواره دوشر.

شمعه پروانه نین، البته، اولور صحبتی خوش.  
درد اولار اونداکی، یار صحبتی اغیاره دوشر.

گویینه دوشسه گذاریم، گوئلیم، اینجیمه گل،  
گولون هر یترده، بیلیرسن، اتگی خاره دوشر.

ساقی نین نرگیسی نین مستی اولوب مجلسیمیز،  
شهریار، بوردا اوتانماق یازیق هوشیاره دوشر.

## دلی پری

او گوئلیرچین کی، وفا دامینا دوشمور سفری،  
ایتدی گوئلدن نه یازیق، بیرده گوئلرونمور او پری.

یثنه روئلاده پری زلفونو گوئلرمدی پشتم،  
آندیریر گوئلرکمیم ایندی یثنه دیوانه لری.

بلکه بیرده یثتیشم خاک سر گویینه من،  
بیر نسیم سحرم، عشقین اولوب دریدری.

قوش کیمی گوئلوم اسیر اولدو قفسده نئجه گوئر ،  
یاخدی گول فصلی بو حسرت ، نه ائدیم ، بال و پری .

یاد ائدیپ گول اوزونو شبنمی آخدی گوئلومون ،  
چمنه آخدی یاشیم ایسلادا گولبرگ تری .

آهو گوئلو گوئلیم آچدی یئنه تئللرینی ،  
ساجلاریندان یئره سالدی قانا دوئلوموش جیگری .

بیر خبر توتما دیم عمروم نه زامان گئچدی منیم ،  
آه! عمر گئتسه داها گلمز اونون بیر خبری .

منی بیهوش ائلهدی دون بو گوئل ناله لری ،  
بولبولون ناله سی ایله دویا بیلدیم سحری .

هاله ایم آی کیمی دوئلورنده سنین ، آی گوئلیم!  
گوئلورمورم امن و آمان من یئنه دوئلور قمری .

اگیلن تکجه منم سانما فراغیندا سنین ،  
اگیلیر داغ بئله هجرینده اوئلور سانکی یئری .

خئیر اولایادی او طفلین کی ، یئنی درسه گئدیر ،  
کئچیب علمی - ادبی ایله نئچه صاحب نظری .

مندن آلدینسا محبت ايله سئودا درسی .  
اولدون اوستاد گوئنول قیرماغا سن ، نازلی پری .

بسله دیم گوئیاشی گوئی زرده من او و اولاد یئرینه ،  
آخدی گوئی یاشلاری ، یاخدی منی حسرت گدری .

همدم ائتدیم او زومه ایندی ده تنهالیغی من ،  
تک قالاندا دئدیم انسانین اولور چوخ هنری .

سرو آزاد کیمی گوئی لره یوکسلدی باشیم ،  
اولدو بارسیزلیغین ، البت ، منه بیر چوخ ثمری .

شهریار! آتدی سنی ، گئتدی او نازنده پری ،  
کیم آثار عشقه دوشن سن کیمی دیوانه لری؟!

## غزال و غزل

بو گئجه باده ايله دفع ملال ائيله میشم ،  
عمر و مون بیر گئجه سینده بئله حال ائيله میشم .

بیز هارا ، تار هارا ، یارب ، گئجه مئیخانه هارا؟  
اؤنودوب دردی بو ایامدا مجال ائيله میشم .



ساقی نین غمزه سی اوخ، مئی جامی اولموش سپریم ،  
فلگین جو ورو ایله جنگ و جدال ائیله میشم .

مئی دمیر تک ائله ییب جانیمی ، غم له ووروشوم ،  
غم دئمه ، دوشمنیمی رستم زال ائیله میشم .

آجی ایامی شیرین ائتمگه سرخوش دولانیب ،  
گو نلومو ایندی اسیر خط و خال ائیله میشم .

گو رموشم من اوزونون یاری سینی ، تک قاشینی ،  
آی اوزونده نئجه گو ر سئیر هلال ائیله میشم .

گنتمیش هجران اوروجو گو رچک هلال قاشلارینی ،  
بایرام اولموش بو گو روش عزم ووصال ائیله میشم .

گو رموشم اوزده او زرین تئلی پروانه کیمی ،  
یانمیشام اودلارا ، ترک پروبال ائیله میشم .

عشق درسی منه او یرتسه ده هجران غمینی ،  
عشقه دوشمگله بئله کسب کمال ائیله میشم .

یاتماییب صبحه کیمی من گنجه گون اوزلو یارین ،  
سینه سی گوزگوم اولوب ، سئیر جمال ائیله میشم .

ساقی نین زلفونہ عشق باغلاما سا عمرو اگر ،  
من بٹلہ درک اٹلہ ییب ، بوء یلہ خیال اٹیلہ میشم .

شہریار غزل اٹمیش منی جئیران ، گوؤ زلیم ،  
گوؤر غزل ایلہ نٹجہ صید غزال اٹیلہ میشم

### عشقین مٹشہسی

اٹلہ اسیر غم و مُحنت و ملال اولدوم ،  
خیال ترکیب اٹدیب جانلی بیر خیال اولدوم .

چکیل گی ، لشکر ہجران منہ اٹندنہ ہجوم ،  
اوزاتما دین الینی ، یٹردہ پایمال اولدوم .

سنین مٹشہندہ منی عشق بیری محو اٹتدی ،  
اوشاق گیمی من اسیر او خط و خال اولدوم .

ووصال قصرینہ شووق ایلہ اٹیلہ دیم پرواز ،  
قانا دلاریم سینیب ایندی شکستہ حال اولدوم .

من عشقین اورمانینا گلدیم ، الدہ اوخ لا گامان .  
او شیر باخیشلاری نین صیدینہ غزال اولدوم .

رقیبین اللری دگدی سنین ایپک تئلینه،  
جمعیت ایچره بیلیرسن نه حال باحال اولدوم.

سنه شکایت اوچون مین سوؤزوم وارایدی، فقط  
دیلیم توتولدو گوؤزنده او حسنو، لال اولدوم.

آی اوزلوم، آیریلیغیندان سنین بیر ایل کئچمیر،  
قوجالتدی هجر منی حسرت ووصال اولدوم.

هوای زلفون اگیب قدیمی، اریتدی تنی.  
او قاشلارین کیمی، آی دلبریم، هلال اولدوم.

گلیرمی خاطرینه شهریار، دئدیم، سوسدو.  
سؤاکیم ایله من اوؤز عمرومه زوال اولدوم.

## حافظ ابدی دیر

نه قدر متیکده دن یئرده نشان اولمالی دیر،  
قاشینین طاغی منه قبلهء جان اولمالی دیر.

قدحین ناله سینی درک ائلهمز سرخوش اولان،  
عارفه دردلی لرین دردی عیان اولمالی دیر.

دولما میش تورپاق هله گوئلریمین کاساسینا ،  
بیر گوئل گوئلریمه هر آن نیگاران اولمالی دیر .

نه قدر قالسا جهان ، قالسا محبت دن اثر ،  
حافظین شعری ده دیلرده بیان اولمالی دیر .

کیم خراباته گئدیب ایچمهسه دیرلیک سویونو ،  
اولسا جنت گولو باغیندا خزان اولمالی دیر .

حافظین شعری گونش چشمه سی دیر ، یوخدو سونو ،  
ابدی فیض ایله بو چشمه روان اولمالی دیر .

دینله دیم پیر خراباتیمیزین سوئلرینی ،  
روحوم هر آن بئله صحبت له جاوان اولمالی دیر .

نه قدر کی فلکین گوئلده یانان اولدوزو وار ،  
پارلایبیب آی گئجه لر ، نورو عیان اولمالی دیر .

زلفونون خاطیره سیله ائله باغلانندی کونول ،  
نه قدر ساغدی جانیم ، مشک فشان اولمالی دیر .

گیردی ظلمت لره جان وئردیسه اسکندر اگر ،  
باشقا انسانلار او چون دؤور و زامان اولمالی دیر .

شهریار، مثیکدهده آج الینی، قلبین اغوی  
 ابدی محرم اسرار جهان اولمالی دیر.

## انسان اول

اونوتما عهدیمیزی، گل وفالی جانان اول،  
 کئچیم اولوب - کئچنی، سن ده گل پئشیمان اول.

گئدن حیاتینی قایتار دوباره عاشیقینه،  
 ضعیف ووجودما قوت گتیر، منه جان اول.

جاوانلیغین نییه قالسین کونولده خاطیرهسی،  
 قوجالمیشام، دئییرم گئت نصیب نسیان اول.

حبیبیم، اول بو آغیر یارهه منیم ملهم،  
 گل، ای طبیب، آغیر درده یاخشی درمان اول.

شکرلی سفرهنه اولدوم سنین قوناق، گؤزلیم،  
 جیگر قانی ایچنه ایندی سن ده مهمان اول.

سئوینج هاواسی چالیردین همیشه نشته ایله،  
 فغانه گل داها، ای نئی، غمیلله نالان اول.

گفن نقابینی چکدیم اوزه، آی اوزلوم، گل،  
 کدر بولودلاری اؤرتوب، بولوددا پنهان اول.

بوتون غزل لریم حصر اولدو حُسن دلبرینه  
 غزالیم، ایندی منه سن ده گل غزلخوان اول.

مَلکده غبطه ائدیر انسان اولماغا، مَلگیم،  
 اویوب محبته دوش عشقه، سن ده انسان اول.

ووصال مُژده سینی وئرمیش عاشیقین ابدی،  
 دئین کیم اولدو چکیل گئت، اسیر هجران اول.

گزیب - دولانسام اگر یوز بوداق منه سس وئر،  
 قیران زامان قفسی اوچ گوئییه، پرافشان اول.

گل عشق رمزینی بو شهر یاردان اؤیرن،  
 گؤلوم، بو بولبولو سئو، بو چمنده داستان اول.

## یانئقلی ساز

اله آل شووق ایله چال قلبی یاخان ساز بوگئجه،  
 گؤز یاشیم آخسین، اولوم ساز ایله دمساز بوگئجه.

قلبی مین دردینی سازین سنین اظهار ائله بیر،  
سانماکی، واردیر الیندن گیلئیمم آز بوگنجه.

قفسینده سینه مین قوش کیمی نالاندی گوئنول،  
بولبول سازینی گوئردوگده هم آواز بوگنجه.

سازین هر پرده سی مین راز ائله ییب دیر پنهان،  
قوروق  
قورخورام قالمایا هنج پرده ده بیر راز بوگنجه.

یاندی، ای شوخ، سنین شمع اوزونون آتشینه،  
اولدو پروانه گوئنول، ائیلهدی پرواز بوگنجه.

نازنین، گوئلشنینه گلدیم ائدیم راز و نیاز،  
منی مفتون ائله دی، سئودجیگیم، ناز بوگنجه.

شووق وصل چمنینده سنین، ای مایه ناز،  
طبعیمین بولبولودور قافیه پرداز بوگنجه.

توگدو اولدوز کیمی گوئز یاشلاری، گلدی قانینا،  
شهریار وصل اوچون، ای دلبر طراز، بوگنجه.

**سحر پیالنه سی**

سالدی دیرلیک سویونا خضر صفا وئردی منه ،  
من فنادان لوتایدیم ، گوژنه بقا وئردی منه .

سوایدی آتش ازل ظن ائله بیردیم یانیرام .  
چیریدی تورپاق لارا او باد فنا وئردی منه .

ابدی حُسنو جمالا منی آیینه ائدیب ،  
پاسی آیینهدن آلماق لا جلا وئردی منه .

گوژومو باغلادی کی ، گوژمه ییم عیب ایله خطا ،  
گوژنلومو گوژگو ائدیب غیب نما وئردی منه .

گلدی عشق سیتماسی یاندیردی حسد آتشی قلب ،  
سئوگینین نازینا احسن کی ، شفا وئردی منه .

فلگین جوؤورو ایله من یولومو ساپمادیم هئچ ،  
تاکی حاق مسلکی ارباب وفا وئردی منه .

بیر سحر آی گوژلیم ، الده گونش تک قدحی ،  
گلدی تقدیم ائله دی ، ذوؤوقو صفا وئردی منه .

وصل اوچون وئردی قرار باده سونوندا منه یار ،  
ساغرین خطی او دم سرر قضا وئردی منه .



یاریمی گۆرمه‌گیم اولدو منه معراج گئجه‌سی،  
اوچماغا قوش قانادی بال هما وئردی منه.

مئییمی، سازیمی، بو قدسی نوامی بیر ائشیت،  
گۆرگی عشقین نه قدر شور و نوا وئردی منه.

شهریار، من یئنه همت الیمی اوزمه‌دیم هئج،  
شکر ائدیپ، سؤیله‌رم یار جفا وئردی منه.

## تاجبخشین گامانی

ائشیتیمیشم‌گی، وئریرسن هر عشق شاهینا تاج،  
او تاج عشقینه دوستوم، من اولموشام محتاج.

سنین آدیندی اگر تاجبخش، من ده بوگون  
سۆز حکمداری‌یام، اولموش گونش منیم چین تاج.

گامانی گۆگله، گدر لشگری، هجوم ائله‌بیر،  
خیالی، قصدی بودور عُمرومو ائده تاراج.

دوشویسن عشقه اگر، توت محبتین یولونو،  
قوماردا اولسون حریفین سنین گرک لئیلج.

سنین سازینلا دوْیوب گوْنلوم عرش ذوْوقوندن ،  
ووصال گونون منه خوشدور دوْشونمورم معراج .

گلیر ضیافتینه طوطی لر شکرچین هامی ،  
حئیف دی قندیمیزی میلچک ائیله سین تاراج .

شعر دیلیمله منیم مدح اولان تاپیلما ییب هنج ،  
وثریبدی سازینا طبعیم فقط همیشه خراج .

گامانی نین تئلی ایمانیمی آپاردی منیم ،  
ائیدیدی دین ائویمی صنعتین تامام حراج .

سانیر سنی هامی بیر تاجدار حُسن و هُسر ،  
روادی تاختین اولا بیر گوْموش سینه ، نه دیر عاج ؟

گوْزل دئییب بو سوْزو خواجه ، مئی دن آیریلسام ،  
گلنده لاله زامانی ائدین منه بیر علاج .

کمالا چاتدی سنین صنعتینله موسیقی میز ،  
نئجه کی ، شعره وثریب شهریار طبعی رواج .

## حزین ناله‌لر

باخاندا گوئلومو چگدی آپاردی یار مندن ،  
آپاردی گوئل یاشی هجرینده اختیار مندن .

بهشت ، هرنهکی وار ، سیزلرین قیامتده ،  
منیمکی اولسون او یار ، دوشمه‌سین کنار مندن .

گوئل نول ، دئگیلدی سیننله قراریمیز بو یله ،  
دوئلنده خنجره سن ، گئتدی اقتدار مندن .

ساجیمدان اولدو قارا روزگاریم ، ای دلبر ،  
داها نه ایسته‌بیر آرتیق بو روزگار مندن .

ترانه‌لر یارانار هر زامان بو عالمده ،  
اوجالسا ، گوئلره چیخسا بو آه و زار مندن .

پیاله نوش حریفلر سالاندا یاده منی ،  
بیتر مزاریمین اوستونده لاله‌زار مندن .

من انتظارینی چگدیم ، عمرده بیتدی تامام ،  
داها نه‌دیر ، دئی گوئلروم ، بیرده انتظار مندن ،

دوشورمو یادینا آیدین گنجہ گوؤ روشد وگوموز  
کی، اولدو گوؤز یاشی گوؤ وهر گیمی نثار مندن.

سن عهد باغلادین، اولدوز لار اولدو شاهدیمیز،  
ستاره لر اوتانیر ایندی، ای نگار، مندن.

اوؤزومله اولسا، او خاله، گوؤنول، اودوزمازیدیم،  
حریف آپارمیش ایدی اول اختیار مندن.

منیمله یارین ایشی بیتدی، شهریار، آرتیق،  
قالار بو اینجه غزل تکجه یادگار مندن.

## گنجہ خماری

یوخوما دؤن گنجہ بیر لاله عذار گلیمیش ایدی،  
گنج ایکن سئودیگیم او اینجه نگار گلیمیش ایدی.

ای گوؤنول گولشنی، طوفانلی زامانین گنجیمیش،  
یاسمنلی چمنه تازہ باهار گلیمیش ایدی.

مه اسیب رقصه گتیرمیشدی چمن سوسیننی،  
گول گولور، بولبول اوگون گولشنه یار گلیمیش ایدی.

اٚشیدیردیم فلگین من ابدی نغمه‌سینی ،  
مهر چهره‌مده منیم خنده نثار گل‌میش ایدی .

فرهادین تیشه‌سی افسانه دئییب شیریندن ،  
خسروون قارشی‌سینا اوردا شکار گل‌میش ایدی .

سرو نازیم منه بیر آن‌دا یاخین دوشمه‌دی هٚنچ ،  
قول - بوداق آتمیش ایدی ، اوستونه بار گل‌میش ایدی .

ایسته‌دیم بیرده توتوم من ، اتگیندن یاپیشیم ،  
یولوم اوسته منیم او سئوگیلی یار گل‌میش ایدی .

چوخ چاغیردیم من اوزاقدان ، ثمری اولمادی هٚنچ ،  
قاچدی آهو گیمی یار ، یئر اونا دار گل‌میش ایدی .

گوٚز آچیب گوٚردوم او گنجلیک سحریندن یوخ اثر ،  
قوجالیق گوندوزو آخشام گیمی تار گل‌میش ایدی .

مست‌لیگین شادلیغی چهره‌مده گوٚرونموردو داه ،  
آغری سارمیش باشیمی دردلی خمار گل‌میش ایدی .

من اولوب گنتمیش ایدیم ، گنچمیش عزیز خاطیره‌لر ،  
روح اولوب قبریمن اوسته یٚنه زار گل‌میش ایدی .

آه! افسونگار عُمر، حسرته بنزر کیمی دیر،  
 کیمسه بیلمزکی، نئچون عالمه خار گل‌میشایدی.

شهریار یازدی بو شوخ اینجه پریشان غزلی،  
 چونگی یار زُلفو تک عالم اونا تار گل‌میشایدی.

## عهدینی قیران صنم

آی اوزلو قیردی جفا ایله عهد صحبتیمی،  
 غرضله چیرپدی داشا شیشهٔ محبتیمی.  
 گوٚروب او غنچه دوداقلی چتین حیات سورورم،  
 بگنمه‌دی بئله آغیر گئچن معیشتیمی.  
 گوٚنولده کیمسه‌یه گین بسله‌مزدیم آه، گوٚنلوم،  
 ائدیسه آیینه تک آیدین هر گُدورتیمی.  
 ضالالتین یولونا قویمایین دوشوم منی سیز،  
 تمیز اورکلی هانی، ائیله‌سین دالالتیمی.  
 نه ایسته‌سه اورگین، راضی‌لیق وئرهر بو گوٚنول،  
 یا ایسته عزتیمی سن منیم، یا ذلتیمی.  
 او سرو ناز نهالین اولاه همیشه اوجا  
 کی، سایه‌سین‌ده اونون تاپدیم استراحتیمی.  
 اونا ملامت اگر ائیله‌سم بو عالمده،  
 روادی جمله - جهانین چکیم ملامتینی.

نه امری اولسا اطاعتدی بورجوم هر یئرده ،  
 گرگ قبول ائده آنجاق اودا اطاعتیمی .  
 نیازله باش اگیب درگه خداونده ،  
 اونونلا من گوؤروم جمله رنج و مُحنتیمی .  
 گیلئی لی اولمامیشام من کرمله فیضیندن ،  
 یئتر وئریب منه طبع و صفای نیتیمی .  
 چکیلهمسم یوخ عجب بیر کناراً عُزلتدن ،  
 یئتیب سعادته گوؤلوم ، آتیب بو عُزلتینیی .  
 حقیر کلبهم اولوب آشیان وفایا منیم ،  
 سالیبدی اوستومه گوئلگه هُمای همتینیی .  
 سزادی دوؤولتی آزادلیغین همیشه اونا  
 کی ، شهریار سانیر آزاده لَر رعیتینیی .

## جنت قوشو

منیمله بیر گنجه ، آیدان گوؤل یاریم ، سحر ائتدین ،  
 گوش تک آشیانیمدان سحر واختی سفر ائتدین .  
 گلیر عطرین شیبستان وفادان ایندی ده هر آن .  
 گنجه شام تک عطیر ساچدین ، منیم ایله سحر ائتدین .  
 صفا وئردین بو درویشه ، اولوم گویننده من قربان ،  
 بوؤیوک سلطان ایدین درویشه ، جانان ، خوش نظر ائتدین .

ایکی قوش تک قوجا قلاش دیق محبتله ، فقط افسوس ،  
 هماییم ، سن سحر اوچدون ، منی بی یال و پر ائتدین .  
 اوچوب گوئلرده سن سئیر ائیله یرگن بیر کیچیک قوشدون ،  
 نئچون تورپاقدانکی زندان یوواما سن گذر ائتدین ؟  
 منه مونس باخیشلارلا باخیب بیر باشقا تدبیر تۆک ،  
 منیم بنیادیمی باخماقلا سن زیر و زبر ائتدین .  
 گوئلون یاديله وحشی لالهیه من مونس اولموشدوم ،  
 غزالیم داغلارا سالدین ، ایشیمی غم - گذر ائتدین .  
 سماوی گوئلرینله ایلك گوئلرولده بیر دفعه باخدین ،  
 منه عشقین جهانیندا نه واردیر سا خبر ائتدین .  
 آنام چیسن آغلارام هر آن اونو من یادا سالدیقجا ،  
 آتا یوردوندا ، ای جانان ، بو طفلی دربدر ائتدین .  
 آلیب لئیلی سوراغینی توزوندان گاروانین من ،  
 منی مجنون گیمی توزلار ایچینده بی سپر ائتدین .  
 نه آتش پارا ایدین گوئلومون اکسیری ، شیمشکله  
 پاخیر توتوموش منی سن دؤنده ریب بیر آندا زر ائتدین .  
 بوتون عالمده ایندی ، شهریار ، شعرین سئویلیمشدر ،  
 اولوب شیدا قوجالدیقجا ، سؤزلوله چوخ هنر ائتدین .

## عاشقین گیلئی

سنین هجرینده ائله یاندی گوئلولجان ، سورما ،  
 منی بیر آتسه یاخمیش کی ، بو هجران ، سورما .



گیلئی ائتدیگده سنه اوز چئوریبسن مندن ،  
 گیلئیم وار نه قدر سندن ، آ جانان ، سورما .  
 اولدو کنعان آبی مصرین او گوئل تختی سنین ،  
 قسمتیم اولدو منیم گلبه احزان ، سورما .  
 سرو نازیم ، بئله نازیله چکیلسن ، گئتسن ،  
 چگرم ال اتگیندن سنین آسان ، سورما .  
 عشق دریاسی منه ساحلی گوئستردی ازل ،  
 مُرُومو وئردی یئله سونرا بو طوفان ، سورما .  
 دوز دئییب عقلگی ، من سیغمازایدیم بیر قابیغا ،  
 سیندیریب قلبیمی اول پسته خندان ، سورما .  
 بوسهسی لعل لبین منجه حالالدير ، گوئلیم ،  
 گول دوداغیندی سنین دردلره درمان ، سورما .  
 گوئه پرواز ائله مک شووقو گلبیدیر سندن ،  
 بویونا اولموش او بیر سرو خرامان ، سورما .  
 عشق دفترچه سینین خطی اولور شووق امید ،  
 غم - کدرله اونا گلیمیش سده پایان ، سورما .  
 شهریار ، گز بو قارا تئلی گوئل لردن اوزاق ،  
 عشقدن اولدو گوئل اولیله پریشان ، سورما .

## محبته گلیمیش آی اوزکو

نه اولدوکی ، یئنه ده یاد آشنا ائتدین ؟  
 یاخینلیق ائله مگین عهدینی بنا ائتدین .

کوسوب همیشه جفا ائله مک شُعارین ایدی،  
 نه اولدو، مهره گلیب سن بیزه وفا ائتدین؟  
 منه جفا ائله‌ینده، سنه وفالی ایدیم،  
 گوئرنده مهر و وفا، سن یئنه جفا ائتدین.  
 گل، آی گوئل، منه نامهربانلیق ائتسنده،  
 صفا گتیرمک ایله مجلسی صفا ائتدین.  
 او گوئلرین کی باخیر نازیله، گوئل جانان،  
 سنه دئین تاپیلارمی نه ماجرا ائتدین؟  
 او سرو قامت ایله، سرو ناز زلفون ایله،  
 اگیب منیم بئلیمی حالیمی فنا ائتدین.  
 من آهو گوئلرینه جانیمی دئسن، وئررم،  
 سن ایسه آهو گوئل خطیمی خطا ائتدین.  
 اگر جهانین ایشی گئچمهسه مرادیم ایله،  
 گلنده سن بیزی شادلیقلا آشنا ائتدین.  
 منیم بوجانیم مین درد گوئلرب جانان،  
 گلنده دردلریمه ان گوئل دوا ائتدین.  
 خزینه داری سن اولدون منیم غزل لریمین،  
 بو شهر یاری، گوئل شاهینی گدا ائتدین.

## تاریخ منیم

سیزلاییر احوالیم صبحه قدر تاریخ منیم،  
 تکجه تاریخمدیر قارا گونلرده دلداریم منیم.

چوخ و قالی دوستلاریم واردیر، یامان گون گلجگین،  
 تاردان او رگه قالماییر یار وفاداریم منیم.  
 یئر توتوب غمخانهده قیلدیم فراموش عالمی،  
 من تارین غمخواری اولدوم، تار غمخواریم منیم.  
 گو زلریمه هر تبسم سانجیلیر نئشتر گیمی،  
 کیرپیگی خنجردی، آه، اول بی وفا یاریم منیم.  
 آسمان آلدی گناریمدان آی اوزلو یاریمی،  
 یاش توکر اولدوز گیمی بو چشم خونباریم منیم.  
 ای بوغملی گو نلومون تاب و قراری، سو یله بیر،  
 عهد و پیمانین نه اولدو، نولدو ایلقاریم منیم.  
 شهریارم، گرچه من سو ز ملگونون سلطانیم،  
 گو ز یاشیمدان باشقا یو خودور در شهراریم منیم.

## آتامین ماتمینده

یالقیز قویوب گئندن منی، ای بی خبر آتا!  
 گئتدین او زون منی ائله دین بی پدر، آتا.  
 ای جان وئرن وطنده، اولن بیر غریب تک.  
 یاندیردی قلبیمی بو الم، بو گدر، آتا!  
 ساندیم عصا اولوم سنه، آنجاق نه فایده،  
 دوشدوم او زومده باتلاغا، بیلسن اگر، آتا!  
 ای بی زلری یئتیم قویوب، کیمسه سیز قیلان،  
 خوش گئتدین، ای آتا، سفرین بی خطر، آتا!

گیزلین باخیم جمالینا قوی بیرده سون گره،  
 آرتیق بو سون سفردی، آغیر بیر سفر، آتا!  
 سن تورپاغا آپاردین اوغول حسرتین داه،  
 من ده سنی یوخومدا گو'رن بیل مگر، آتا!  
 قلبین قانی ایلا بسلهین ای باغبان منی،  
 دونیادا گو'رمهین امگیندن ثمر، آتا.  
 اوغولوندان او'ترو ائیله‌میش اغیار طعنهلر،  
 سارسیتدی بلکه قلبینی بو طعنهلر، آتا.  
 افسوس، غافل ایمیشم عالمده گو'ر نئجه،  
 هئج بیلمه‌دیم گل‌بیدیر آتامدان خبر، آتا!  
 سن رحمدل، وفالی، سن اهل گذشت ایدین،  
 عفو ائت منی، بو اولسا میسر اگر، آتا.  
 صبریم، متانتیم داغ اول، سیندیرار غمین،  
 بو آیریلیق داغین قیراجاقدیر کمر، آتا!  
 تک من دئگیل‌کی، اهل هُنر بی‌پدر قالیب،  
 ملت قالیب، بو یئرده، اینان، بی‌پدر، آتا.  
 سو'یله، نئجه دو'نوم ائوه بیرگون بو غمله من،  
 سندن او ائوده گو'رمه‌یمیم هئج بیر اثر، آتا؟  
 من قالمیشام، اومید قالیب، بیرده درد - غم،  
 اونلاردا اولدو پوچ، غمینده هدر، آتا.  
 گئتدین او'زون، نه ائتمه‌لی، طوفان روزگار،  
 ائتدی بو خانمانیمی زیر و زبر، آتا.  
 سو'ندون سحر گولنده سن، ای صُبحون اولکری،  
 آچدین ملک کیمی گو'یه سن بال و پر، آتا.

عُمرونده شمع تک یانیب ، آخیردا هم نفس  
 اولدو سحر سنه ، بو نسیم سحر، آتا .  
 اولدون او زون ، اورکده آدین دایما یاشار ،  
 چکدیم غمینده گر بیله سن من نهلر، آتا !

## دؤیوش

نهدن بو حالیمی ، ای شوخ ، زار ائدیب گئتدین ؟  
 بو انتظاری عجب انتظار ائدیب گئتدین .  
 تبسم ایله گلیب سونرادان آجیقلان دین .  
 منی بو درده نئچون سن دچار ائدیب گئتدین ؟  
 اینان ، یامان دولانیر روزگاری یاخشی لارین ،  
 بو روزگارا منی اعتبار ائدیب گئتدین ؟  
 ووصال فیکری بیر آن گتجه میشدی قلبیمدن ،  
 منی گمنده سالیب سن فرار ائدیب گئتدین .  
 عُمر گئدیب ، گو چور آرتیق بو گاروان ، ای گول ،  
 بو یولدا سن ده منیم تک گذار ائدیب گئتدین .  
 آماندی ، زلفونه شانه توخونماسین بیرده ،  
 گو نول ائوین ابدی تار و مار ائدیب گئتدین .  
 نگاری ترک ائله مک بیزلره دئگیل عادت ،  
 وفا سیزیم ، نییه بس ترک یار ائدیب گئتدین ؟  
 گولسوم ، سحر شفقیم ، منسه بیر سوئن شمع ،  
 بو سون نفسده تبسم نثار ائدیب گئتدین .

اومید تگجه سن ایدین ، آلولو عشقیم سن ،  
 شهیدینم ، منی شمع - مزار ائدیب گئتدین .  
 ووصاله ، هجره اوٴزون حاکم ایدین ، ای دلبر ،  
 منه همیشه فراق اختیار ائدیب گئتدین .  
 منیم گوٴزل مارالیم ، تولکویه شکار اولما ،  
 محبتینله سن آصلان شکار ائدیب گئتدین .  
 خراب گوٴلوم ایشیقاندی شمع عارضله .  
 منی غزلده ، گولوم ، شهریار ائدیب گئتدین .

## ابدی خزان

گونشیم ، سنین بو عشقین منی درده یار ائدیدیر ،  
 نهدن اوٴترو ، سؤر غمیندن ، منی بوٴیله زار ائدیدیر ؟  
 دئمه عاشیقین بلاسی فقط آیریلیقدی آنجاق ،  
 منی وصلین انتظاری عجب انتظار ائدیدیر .  
 بو جاوانلیغین مئییندن بئله سرخوش اولموسان سن ،  
 گوٴره بیلیمسن کی ، حسرت منی ده خمار ائدیدیر .  
 ائله سانما خسروون وار یئنهده شکاره میلی ،  
 بو گمند زلف شیرین هوس شکار ائدیدیر .  
 ایتی گیرپیگین بیر ایگنه ، سایی اوٴز تئلمندن اولسون ،  
 یارالی گوٴنول حیاتین سنه اعتبار ائدیدیر .  
 ائله بیل شکسته سازام ، آجی گئچمیشین خیالی ،  
 منی سئوگیلیم اوٴزوندن سنه یادگار ائدیدیر .

غم روزگارہ سوئله، منی اوئز حالیمدا قویسون،  
 منی بوئله غم اسیری، غم روزگار ائدیبدیر.  
 دئمه آرزومون باهاری ابدی خزانہ محکوم،  
 نہ غم اوّل خزانہ کی، یاز اونو تار و مار ائدیبدیر؟!  
 اور گیم یانان اوجاق تک یئنہ اودلو سوئلر ایستر،  
 آلیشان یانان بو قلبیم منی شهریار ائدیبدیر.

## وطنہ قاییدارکن

یئنہ قانادلانیرام من وطن هاواسی ایله،  
 نئجه قانادلانار هر قوش باهار یوواسی ایله.  
 وطن ساری یئریین قافله داغی اویادیر،  
 او شاد خبر گتیرن زنگلرین صداسی ایله.  
 او دوغما یوردا یئتیشسم، اورکده حس ائدهجک،  
 آخی ختن قوخویور یوردومون هاواسی ایله.  
 اونا سُگر ائدیرم، یاریله دیاره یئتیب  
 قووشموشام یئنہده دوستلارین وفاسی ایله.  
 وساطت ایسته بیرم قهره گئتمیش عشقین اوچون  
 نئجهکی توؤبه نی رند سیندیرار رضاسی ایله.  
 آچیبدی بولبوله بنزر طبعیم یئنہ دهنین  
 کی، غنچهلر آچیلار نغمه مین نداسی ایله.  
 نہ خوشدو نغمه لیریم بیرلشه باهار یئیرینه،  
 چمن ده رقص ائده گول لر اونون صفاسی ایله.

نه ندی گول شاخینا قونماغا یوخ اختیاری  
 او بولبولون کی ، قالیب هجرانین جفا سی ایله .  
 فقط نه فایدگی ، هر یترده اوز به اوز اولورام  
 بو حیله گر فلگین من یتنه جزاسی ایله .  
 گو چوب گندن او عزیز دوستلارین یغری گو رونور ،  
 صدالاری قاریشیب چول لرین نواسی ایله .  
 گتیردی او غلونو کنعانه ناله ایله یعقوب  
 فقط مزاردا گو روشدو او غول آتاسی ایله .  
 گو زومده قطره لنن یاش دنگیل ، اورک قانی دیر ،  
 عقیقه بنزه بیر او ، رنگی ، هم بهاسی ایله .  
 باجیلاریم یغیلیب دو وره مه بیر هاله کیمی ،  
 نجه کی هاله سالار دو وره آی ضیاسی ایله .  
 اینان کی ، شهریارین قلب دن غمی سیلینر ،  
 فقط بو دو غما ، عزیز تورپاغین دواسی ایله .

### بیر گنجه قمرله

گو زون کور اولسون ، ای گو یلر ، بوگون نازلی قمر بوردا ،  
 گنجه تا صبحه دک ، به - به ، خوش آوازلی قمر بوردا .  
 دیلیمدن سو یله یین سیز تتر فلک قوی آرخایین اولسون ،  
 گزیب آختارماسین ناحاق ، قوناق دیر آی ، قمر بوردا .  
 او خوش سسلی گو زل قمری ، طبیعت قمرسو ، بلی ،  
 توکنمز بیر محبتله آچیب دیر بال و پر بوردا .



یانیر خلوتده بیر شمع تک اوزوندن نور ساچیر دایم ،  
 اودوندا یانماغا حاضر دوروب پروانهلر بوردا .  
 دئمه تک من بو مجلسده اؤزومدن بی خبر اولدوم ،  
 بوتون عاشیقلر اولموشلار اؤزوندن بی خبر بوردا .  
 اوزون گورمکچون انولردن هجوم چکمیش قوهوم- قونشو ،  
 دیوار اوستدن دوروب بییر- بییر سالیرلار هئی نظر بوردا ،  
 شیرین باده ، گوئل نغمه ، گوئلر اوخشیان بییر تار ،  
 آمان ، ای داد ، خبرسیز لر ، نه یاتمیشیز ، خبر بوردا .  
 حیات بییر دردسردیرسه ، بوگون یاگی ، قارا زندان ،  
 بییر آنلیق دا اگر اولسا ، کئچیر بی دردسر بوردا .  
 قمر مفتونی ، ای ایرج ، سن ای ناگام بوئیوک شاعر ،  
 آییل ، دور گل مزاریندان ، مارال گوئلون گولر بوردا .  
 اونون آی چهره سین دایم توتاردی هاله تک تئل لر ،  
 او تئل لر بوردا دیر ، بوردا توتولموشدور قمر ، بوردا .  
 سحر لازم دئگیل اصلا ، گونش ، دورما یا تاغیندان !  
 بو آخشام گی ، قمر بوردا ، قمر بوردا ، قمر بوردا !

## آرازین قاییتلاری

نغمه کار بولبول ایدیم ، دوشدوم اوزاق باغیمدان ،  
 گوللریمدن آراالی قلبیمه اوخ ووردو تیگان .  
 چوخ تأسف تیگانا سهو ائله ییب گول دئمیشم ،  
 اولموشام ایندی ، نه ائتمک ، عملیمدن پشیمان .

گکلیگی شاهین اگر توتسا ، بو بیر عادت دیر ،  
 منی قوزغونلارا یغم ائتدی بو ناکس دؤوران .  
 گول گویرتمز گونشین نوری شورانلیق لاردا ،  
 تربیه ایله نه جوره اهل اولاجاق بیر نادان ؟  
 عشقه حرمت ائلهیین ، سجده ائدین مئیگدهیه ،  
 گلهبیلمز بورا محرم کیمی هر بیر انسان .  
 بو سویوندا کرجین<sup>۱</sup> ذوق و صفا گویره میشم  
 گاش مینه دیدیم قاییغا او ز آرزیمدا بیر آن .  
 دوستلارین خاطیره سی چیخما یاجاق قلبیمدن .  
 اونودارمی چمنی بولبولو حبس ائتسه زامان !  
 شهریارا ، دئمه سن غمله کی ، غمخوار هانی ؟  
 گو ز یاشین تک بئله بیر یار وئریب دیر هجران .

## ای وفاسیز

ای وفاسیز ، سنی من تا او زومه یار ائله دیم ،  
 گول کیمی<sup>۲</sup> عمرموو سالدیم آیاغا ، خوار ائله دیم .  
 عهد و پیمان بیزیم ، ذوق و صفا او ز گه لرین ،  
 اینانیب آندینا اول سنی دیندار ائله دیم .  
 کافر اولسایدی اگر رحمه گلردی ، گو ز لیم ،  
 او قدرکی ، سنه من دردی می اظهار ائله دیم .

۱- تهرانین اوتوز کیلومتر لیگنده کی شهر و چابین آدی .

غیرله همدم اولوب غمله منی یاد ائله دین ،  
 سندن او ترو هامینی گوئلومه اغیار ائله دیم .  
 قویموسان ناز بالیشا باشینی ، هاردان بیله سن  
 کی ، داش اوستونده نه جور جسمیمی بیمار ائله دیم .  
 آتا داغی ایله یانان گوئرپه کیمی دردیندن ،  
 انگینده آنامین اولدو فغان لار ائله دیم .  
 سیرغانین دُرّونه بنزر بو آخان گوئز یاشیمیز ،  
 بو سبیدن اونو من مین دفعه تکرار ائله دیم .  
 دینله مز بیرده فلک کیمسه شکایت ائتسه ،  
 چونگی فریادیم ایله آرتیق اونو گار ائله دیم .  
 گوئز تیکیب من قاپینا هر گئجه تا صُبحه کیمی ،  
 عالمی اوئز باشیما حسرتیله دار ائله دیم .  
 شهریارا ، منی ظلم ایله او پامال ائتدی ،  
 تا او پوب یوللارینی عشقیمه سردار ائله دیم .

## ایندی نییه

گلمیسن ، جانیم سنه قریان اول ، ایندی نییه ؟  
 دوشموشم الدن داها ، ای بی وفا ، ایندی نییه ؟  
 نوشداروسن ، فقط سُهراب اولوب ، گئج گلمیسن !  
 ائیلهمز تأثیر اونا هئج بیر دوا ، ایندی نییه ؟  
 مُمکن اولسا مرحمت قیل ، عُمرلرده یوخ وفا !  
 سوئلهمه مهمانینا ذوؤوق و صفا ایندی نییه ؟

گنج ایديم ، لذت آلوديم ، نازنینیم ، ظلمدن ،  
 ائيله بیرسن سوئله بس جور و جفا ایندی نییه؟  
 بیر شیرین صحبت اوچون اگدیم او نونده قدیمی!  
 زهر تک وئردین جواب فرهادینا ایندی نییه؟  
 ای قارا هجران ، الیندن بیرجه دم گؤز یوممادیم!  
 بختیمی سن توتموسان بو لایلا یا ایندی نییه؟  
 آسمان قیلدی پریشان ، حالیمی زار ائیلهدی!  
 قالدیریب دیر قهریله مین - بیر بلا ایندی نییه؟  
 سن کی ، گول هجرینده ، طبعیم ، لال کیمی خاموش ایدین ،  
 سالمیسان بولبول کیمی شور و نوا ایندی نییه؟  
 سن حبیب اسیز شهریاریم گئتمزایدین هنج یانا ،  
 سون سفردیر ، تک چیخییسان سون یولا ایندی نییه؟

## آذربایجان

گوئلوم قوشو قاناد چالماز سنسیز بیر آن . آذربایجان ،  
 خوش گونلرین گئتمیر مدام خیالیم دان . آذربایجان .  
 سندن اوزاق دوشسمده من عشقین ایله یاشاییرام ،  
 یارالانمیش قلبیم کیمی ، قلبی ویران آذربایجان ...  
 بوتون دونیا بیلیر سنین قدرتیله ، دؤءولتینله  
 آباد اولوب ، آزاد اولوب ملک ایران ، آذربایجان!

۱- حبیب میکده شهریارین موسیقی شناس دوستوایدی کی ، انتحار -  
 ائتمیشدیر .

بیستون انقلابدا شیرین وطن اوچون فرهاد  
 گولونگ وورموش اوۛز باشینا، زامان - زامان، آذربایجان!  
 وطن عشقی مکتبینه جان وئرگی اوۛیرنمیشیک.  
 اوستادیمیز دئییب هئچدیر وطنسیز جان، آذربایجان!  
 قورتارماقچون ظالیم لرین الیندن ری شمشادینی،  
 اوۛز شمشادین باشدان - باشا اولوب آل قان، آذربایجان!  
 یا رب، نه دیر بیر بو قدر اورک لری قان ائتمگین،  
 قولو باغلی قالاجاق دیر نه واختا جان آذربایجان؟  
 ایگیدلرین ایران اوچون شهید اولوب، عوضینه  
 درد آلمیسان، غم آلمیسان سن ایرانندان، آذربایجان!  
 اوۛولادلارین نه واختا دک ترک وطن اولاجاق دیر؟  
 ال - اله وئر، عُصیان ائله، او یان - او یان، آذربایجان!  
 بس دیر فراق اودلاریندان گول الندی باشیمیزا،  
 دور آیاغا! یا آزاد اول، یا تامام یان، آذربایجان!  
 شهریارین اورگی ده سنینگی تک یارالی دیر.  
 آزادلیق دیر منه ملهم (مرهم)، سنه درمان، آذربایجان!

## ایم اتکینه

نه وصلین من گوۛره دیدیم گاشکی، ای گول، نه هجرانین،  
 بو جانیم یاندی گنج ایکن، اولایدیم گاش قربانین.  
 دئدین: دوۛز. من ده کی، ایل لر بویو دوۛزدوم بو هجرانه،  
 دانش، چوخمو دوۛزوم؟ بلکه اونوتدون عهد و پیمانین؟!

سن اولدون بیر قیزیل گول، من ده بیر جه - جه ووران بولبول،  
 تیگان لاردان اوزاقلاش سن، الیم توتسون او دامانین .  
 ووصاله یوخ اومیدیم، عشقیمی آلمایمیدن سن .  
 سنین دردینه عادت کرده یم، گوئندرمه درمانین .  
 اجله چارپیشیر یورغون اومیدیم خیلی مدت دیر،  
 اوئلوم، یاگی قالیم، ای پادشاهیم، سوئله فرمانین .  
 فراغیندا یانان گوئلومله بیرگون ائیلهدیم صحبت .  
 سوروشدوم: ای گوئل، سوئله نولوبدور، هاردا سلطانین؟  
 گئجه بیر سایه تک دوشدوم سنین قصرین ایاغینه،  
 دئدیم: آی صورتین گوئررم (گوئررم) بو ایوان دا او جانانین .  
 گوئررم تک قانه دوئموشدور بویون باغینداگی لعلین،  
 مگر مظلوملارین قانی توتور ایندی گریبانین .  
 بو نیسکیل گوئلوم، ای جانان، غم و اندوهینه دوئرزم،  
 بیتر، ای داش اورکلیم، درد و اندوه فراوانین .  
 بوتون درد اهلینه، سن، شهریار، شعرینله جان وئر دین .  
 ووصال اومیدینه بنزر سنین بو شعر دیوانین .

## انتظار

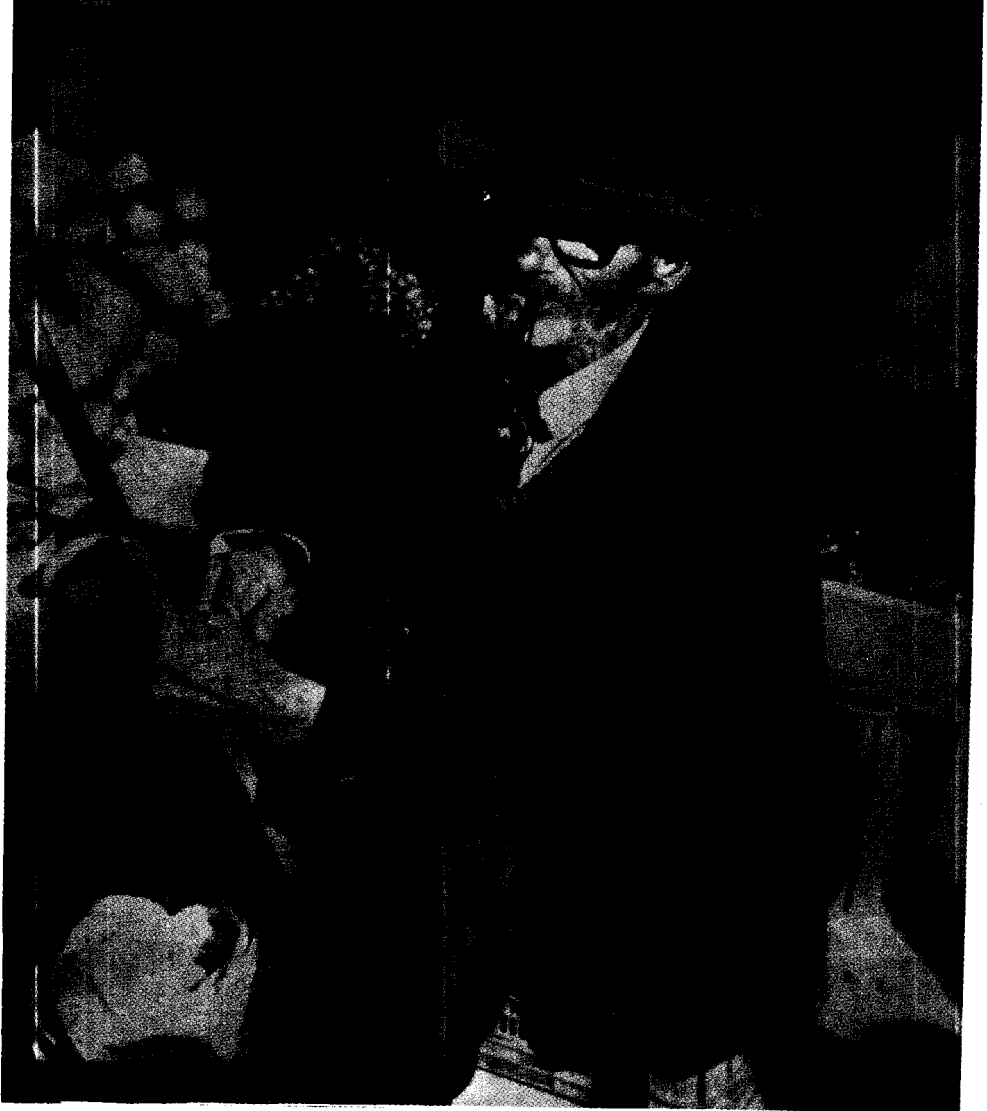
بخت اولدوزم، نه اولدوگی، ایوانه گلمه دین،  
 ای مهوشیم، نهدن شب هجرانه گلمه دین؟  
 شمعیم یانیردی تاگی، گوله، گول جامالینا،  
 پروانه تک، گوئل، بو شبستانه گلمه دین!؟

محبوسون ایدیم، آی بنیزیم، سوئله بیرنه دن،  
 بیر آن دا اولسا بو قارا زندانه گلمه دین؟  
 سئودا حدیثی تک گئجه میز چاتمادی سونا،  
 غم ائتدی عالمی منه ویرانه، گلمه دین!  
 قویماکی، غارت ائیله یه میلچک بو قندیمی،  
 طوطی قوشوم کی، سن شکرستانه گلمه دین.  
 شعریم سنین دیلینله خوش اوولار گوئنول لری،  
 افسوس، بولبولوم، بو گولوستانه گلمه دین.  
 باغیریم قان اولدو، سُفره نه دوزدوم شکر سنین،  
 نازلی قوناق، بو مجلس جانانه گلمه دین.  
 دیوان حافظیم! دلی - دیوانه ن اولموشام،  
 دیو ایله، ای پری، یئنه دیوانه گلمه دین...  
 گوردون کی، صبر قاییغیمی غرق ائدیر الم،  
 تاپشیرما یینجا تخته می طوفانه، گلمه دین.  
 بیچاره قلبیمین تویونو ماتم ائیله دین،  
 دوئندرمه یینجه عیشیمی احزانه، گلمه دین.  
 ای شهریار، طبع بهارین خزان اولوب!  
 نور ساچماغا بو سونبول و ریحانه، گلمه دین!

يا ايلا جاق :

وطن بلبلى يم - ائل عاشقى يم

«عاشيق قشم»





یایلاجاق :

آذربایجان ناغیللاری وقهرمانلیق داستا نلاری  
«کوؤچورن : بهروز سلطانیپور»

افسانه‌های فولکلوریک مردم شوروی  
«ترجمه : زهرا خواجه امیرلو»

قیمت ۱۰۰۰ ریال

